לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', י"ז בטבת תשמ"ו, 29 בדצמבר 1985 / שנה מ"ג מס' 12923 / המחיר –.630 שקל כולל מע"מ

סיכוי להוצאת האס. איי. 6 מלבנון

מאת עוזי מחניימי, כתבנו לענייני המזה"ת

בעקבות אזהרות ישראל לסוריה בעקבות החזרת טיליה ללבנון, ולאחר התלונה הרשמית שהגישה סוריה למועצת־הבטחון, כרכר הטיסות הישראליות בלבנון, הסתמן אתמול לראשונה סיכוי להחזרת הטילים הסורים מבקעת הלבנון. כזכור קידמו הסורים בשבוע שעבר טילי נ.מ. מדגם סאם 6 ו־8 לבקעת הלבנון. משקיפים בלבנון העריכו אתמול כי ייתכן שהטילים הסורים יוצאו מלבנון עד מחר, מועד ביקורו של מלך ירדן בסוריה. ביקור רב־חשיבות לסוריה ולירדן כאחת. הסורים, כך מעריכים הפרשנים, יהיו מעוניינים לסלק את מוקד המתיחות הזה בימי ביקורו של המלך בסוריה.

14 נהרגו ו־122 נפצעו בהתקפה מתואמת על דלפקי „אל־על" ברומא ובווינה

תגובתם המהירה של אנשי ביטחון ישראליים מנעה טבח המוני בנוסעים

ברומא נהרגו 3 מחבלים ואחד נלכד ובווינה נהרג מחבל אחד ושניים נתפסו ● הנפגעים הישראליים: אזרח ישראלי, אלי ג'אנה, שנהרג ו־7 ישראלים שנפצעו – אחד מהם, ניר כהן, פצוע קשה ● „הישראלים הצילו את חיינו" – סיפרו נוסעים, עדי ראייה להתנקשויות, שתיארו את המהירות בה הגיבו אנשי הבטחון בהשיבם אש לעבר התוקפים

מאת עוזי מחניימי ויוסף שמי, כתבי „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

תושייתם של אנשי בטחון ישראליים, מנעה ביום שישי טבח המוני בנוסעים ברומא ובווינה. דברי שבח על פעולתם של אנשי הבטחון הישראלים, ניתן היה לשמוע אתמול מפי נוסעים אשר היו עדים להתקפה בווינה וברומא. בשידור בטלוויזיה האוסטרית אמר אתמול אחד מעדי־הראייה להתקפה, כי הטבח היה לובש ממדים חמורים בהרבה לולא נכנסו לפעולה שני אנשי בטחון ישראליים, שפתחו באש ללא דיחוי והדפו את הטרוריסטים. „הישראלים הצילו את חיינו", אמר אותו אזרח אוסטרי.

(סוף בעמוד 2)

על היום: רצחנות מקצוענית ● עמוד 5

מחשש למהומות: רק מאסר עולם לרוצח מראס־בורקה ● עמוד 4

הסכם לסיום מלחמת האזרחים בלבנון ● עמוד 18

מקים חברת „נופים" מבוקש על־ידי המשטרה ● עמוד 20

כהונת סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי – למפ"ם ● עמוד 4

מראה הזוועה בטרמינל הבין־לאומי של נמל־התעופה ליאונרדו דה־וינצ'י ברומא, לאחר התקפת המחבלים. (צילום: איי.פי.)

טביעת אצבעותיו של אבו־נידאל

אירגון בשם „קדושי פלשתין" נטל על עצמו האחריות לפעולה „בתגובה על ההפצצה בתוניס" ● הכחשה נמרצת של אש"ף: אין לנו כל קשר לפיגוע — התחייבנו למובארק לא לפעול בחו"ל

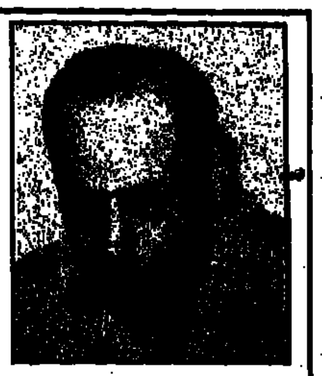

רב־מחבלים אבו נידאל. בת־מונה חדשה מתעת האחרונה. התמונה הופצה על ידי אש"ף בין אנשיו, כדי שילכדו את האוייב הראשי של הארגון.

מאת עוזי מחניימי, כתבנו לענייני המזה"ת

„נהלום גם בילדיכם" — כך נכתב בפתק שהתגלה בכיסו של אחד הטרוריסטים ברומא — היחיד שנתפס חי. הטרוריסט הפ־צוע אמר כי ביצע את הפעולה בשם ארגון „קדושי פלשתין". ארגון לא ידוע עד כה, בתגובה על הפצצות ישראל על המפ־קדות בתוניס. כוונה זוהו שלושת המחבלים אשר השתתפו בפעולה. המחבל שנהרג במהלך הירי הוא מנוגי

(סוף בעמוד 2)

פירושו של דבר

אש"ף אינו הכתובת

מאת עוזי מחניימי, כתב „על המשמר"

הפיגוע הנפשע ברומא ובווינה עורר, מדרך הטבע, רגשות זעם ודרישה לפגוע במחבלים, יוזמי הפיגוע. בעת כזו ראוי לתת לרגשות הם והתביעה לנקמה לשכוך, וזאת לפחות מהטעם הפשוט שעדיין לא ידועה זהותו של הארגון שביצע את הרצח.

הבלבול הקיים אצלנו בין הארגונים הפלשתיניים השונים, בין אם במכוון ובין אם מחוסר ידע, גרם לכך כי מספר אישים פוליטיים כבר הזדרזו והאשימו את אש"ף, והכוונה ליאסר ערפאת, באחריות לרצח. בינתיים נטל עליו ארגונו

(סוף בעמוד 2)

רצח לשמו

ארגון הטרור של אבו־נידאל שנטל על עצמו את האחריות לרצח בנמלי רומא ווינה מונה לכל היותר כמה מאות פלשתינים, אך אנשיו ידועים בקנאותם, קיצוניותם ושאיפתם לגרום להתלקחויות מלחמתיות בלתי־פוסקות באיזורנו. האידאולוגיה של הארגון היא תערובת מעורפלת של „מהפכנות מתמדת" עם לאומנות ללא פשרות; שינאת מנהיגיו למימסד האש"פי אינה פחותה בהרבה משינאתו לישראל ולארה"ב. שלא כפת"ח היום (על פי הצהרותיו לפחות), רואה אבו־נידאל את העולם כולו כזירה לטרור, כשדה מערכה פלשתיני, ואין הוא נמנע מקשרים עם ארגונים אנטי־יהודים מובהקים. הטרוריסטים שלו יורים כדי לחרוג, ולעתים כדי להרוג בלבד, כשההרג הוא חלק מן המסר, ואפילו המסר כולו.

עתה, לאחר שנדד בחלק ניכר ממדינות ערב וגורש מרובן, מצא סוף סוף אבו־נידאל את ביתו וחסותו בלוב. עליו ועל קדאפי אפשר לומר, כי מצאו מין את מינהו. אפשר להניח, ששרותי המודיעין והבטחון של המערב וישראל יודעים הרבה על מבנהו ותנועותיו של אירגון רצח זה. ודומה כי מאמץ בינלאומי ושיתוף פעולה חשאי עשויים להביא לכך, שהוא יוכה בקרוב מכה אנושה, עד כדי התחסלות. בלא שתושג אף אחת ממטרותיו. אין מקום לחוס על „מפקדים" השולחים את „פיקודיהם" עם הוראה מפורשת לירות ללא אבחנה ולזרוק רימונים לתוך קהל אזרחי בשדה תעופה; זו כבר איננה פוליטיקה – כפי שכתב שלשום היומון האיטלקי „אל מאניפסטו", הידוע באהדתו הרבה לעניין הפלשתינאי – זה רצח לשמה, רצח המכוון בעיקר נגד יהודים באשר הם יהודים.

פעולת תגמול כנגד הארגון של אבו־נידאל איננה נגד הפלשתינאים בכלל; אפשר להניח, שתהיה מתוכננת היטב ותתייחס אליו, ורק אליו. למרבה האירוניה, עד כה הצליחו טרוריסטים המשתייכים לאירגון זה לחמוק מכל תגמול רציני. לא במעט באשמת אותם חוגים מדיניים במערב אירופה המוכנים להושיט את ידם למדינות ולכנופיות טרור הקיצוניות ביותר, בתקווה כי היד המושטת תתפרש כערובה נגד התקפות, וחסות נגד פיגועים. בדיעבד מתברר, כל פעם מחדש, כי ההפך הוא הנכון – פתיחות פוליטית כלפי הטרור מתקבלת כהזמנה לטרור, ולא־כמחסה מפניו. הפעם, מול ממדי הטבח ברומא ובווינה, נפקחו העיניים. נוצרה תשתית בינלאומית נוחה, אולי יחידה במינה, לפעולה שתביא לידי חיסול כנופיות הטרור הקיצוניות הללו. יש לנצל אווירה ונכונות זו, להתחשב בה ולגייס אותה למטרה המשותפת: ביעור טרור רצחני.

מן הראוי גם לציין, כי הפעם מרבים הגורמים האחראיים על בטחון פנים במערב אירופה לשבח בגלוי את עוז רוחם ומהירות פעולתם של אנשי הבטחון הישראליים בנמלי התעופה, ומודים כי בזכותם נמנע טבח גדול יותר. זהו מפנה חשוב: עד לפני זמן קצר נמתחה ביקורת־קולנית על כך, של אנשי בטחון ישראליים מותר להשתמש בנשקם בנמלי תעופה זרים. גם כאן, התבונה נולדה רק לאחר שהפגיעה הגיעה לממדים בלתי־נסבלים, וגם כאן אפשר לומר – מוטב מאוחר, מאשר לעולם לא.

הטרור הקדיח את כל תבשילו, ופעם נקווה שלא יינקה, אך גם לא ישיג את אחת ממטרותיו העיקריות – גרימת מלחמה ישראלית־ערבית נוספת, או לפחות חיסול כל התקדמות לשלום.

המימשל פונה לישראל לבל תגיב באופן שיחבל במאמצי השלום

רייגן שיגר אתמול איגרת לפרס בנושא ● הממשלה תדון היום בהתפתחויות

מאת זאב בליצר, ומוטי בסוק, כתבי „על המשמר"

וושינגטון. — הממשל האמריקני מזהיר את ישראל, שלא תנקוט בפעולה צבאית [illegible] פלשתי כנגד קבוצות טרור פלשתיניות — פעולה אשר עלולה לפגוע במאמצים לקידום השלום באזור.

האמריקנים אינם מעוניינים, שישראל תפגע בקבוצות כלשהן של [illegible] והותם של הטרוריסטים אשר אחראים להתקפות בנמלי התעופה ברומא ובווינה.

רייגן והזהיר פרס

מהבית הלבן סרבו אתמול לתת זהות לדיווחים, כי הנשיא רייגן פנה [illegible] בעניין, אולם פקידים אמריקניים אישרו, כי הנשיא פנה באגרת פרטית לכמה מהמנהיגים במזרח התיכון שלא לנטוש את תהליך השלום.

איגרת — רייגן לפרס

מירושלים נמסר, כי באיגרתו [illegible]

(סוף בעמוד 2)

על המשמר

עובדי המשחטות שבתו במחאה על הפיטורים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

עובדי המשחטות ומפעלי עוף קפוא שבתו אתמול במחאה על הפיטורים ועל שכרם הנמוך.

עובדי „עוף הנגב" באופקים הפגינו אתמול בשערי המפעל לאחר ש־74 עובדים ועוד 12 נשים הנמצאות בחופשת לידה קיבלו השבוע מכתבי פיטורים. העובדים, חלקם עולים מאתיופיה, נשאו שלטים בהם נאמר „לא בשביל זה עלינו מאתיופיה" ו„לחם עבודה".

ב„עוף הנגב" כבר היו בעבר מספר השבתות, גם ללא אישור מועצת הפועלים במחאה על משכורות הרעב שמשתכרים העובדים, שאינן עולות על 300 אלף שקל בחודש.

מנכ"ל „עוף הנגב" זכריה תג'בי, אמר, כי המפעל נקלע לקשיים חמורים בגלל הפרשי המחירים שבין העוף הקפוא לבין העוף החי.

כ־170 עובדים במשחטת „עוף קור", השייכת לקיבוצי שער הנגב שבתו אתמול במחאה על מגמת ההנהלה לצמצם העבודה ולפטר עובדים נוספים.

כמאה מפועלי משחטת „עוף הגליל" בקרית־שמונה הפגינו בעיירה הצפונית במחאה על המצב הקשה השורר במשחטה ובענף העופות במדינה, דבר המאיים על פרנסתם של רבים מהעובדים.

סכנת סגירה למכון לחינוך גופני בסמינר הקיבוצים

מאת כתב „על המשמר"

המלצה לסגור את המכון לתנועה וחינוך גופני בסמינר הקיבוצים הועברה לשרת־החינוך־והתרבות על־ידי ועדת שרלינג. הוועדה למיפוי סמינרים שמונתה על־ידי משרד החינוך כדי להציע הצעות לצמצום הסמינרים והקטנת מספר התלמידים הלומדים בהם.

השר אמור כנראה להחליט בקרוב על אימוץ מסקנות הוועדה ולסגור מספר סמינרים, ביניהם את המכון לתנועה וחינוך גופני בסמינר הקיבוצים ולהעבירו, על תלמידיו ומוריו, למכון וינגייט.

לטענת מורי המכון ותלמידיו, שקיבלו בתדהמה ובזעם את מסקנות הוועדה, יביא האיחוד עם וינגייט להיטמעות המכון במוסד גדול ובעל קונצפציות שונות בגישה להוראת החינוך הגופני.

מועצת התלמידים של הסמינר כינסה אתמול אסיפת תלמידים במוסד והחתימה אותם על עצומה שתישלח לשר־החינוך. בכוונת התלמידים לארגן שיעורים המוניים כדי שהציבור יכיר את דרך הלימוד במכון. כמו־כן יעלו תלמידי הסמינר בתחילת השבוע הבא להפגנה מול משרד־החינוך בירושלים.

בני שכונות ועיירי פיתוח מתארגנים למאבק בגזענות

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

בני השכונות בערים הגדולות ונציגי עיירי הפיתוח חברו יחד כדי למחות נגד הדימוי השלילי שדבק בהם כאילו הם כר פורה לגזענות. בכנס חירום שנערך בבית ההסתדרות בירושלים נשמעה הסיסמה כי „הפער המעמדי הוא מכרה זהב למחנה הגזעני".

הדוברים טרחו להדגיש, כי רק מעטים מבני השכונות הלכו להתנחלויות של גוש אמונים ואין מבני עדות המזרח שומרות אידיאולוגיים של המחנות הקיצוניים.

ראש המועצה המקומית שדרות, פרץ אמיר, הדגיש, כי כל עוד תהיה אבטלה יכול כהנא להתייצב בכיכר הראשית ולטעון כי אין עבודה משום שהערבים לוקחים אותה.

ד"ר שלמה אלבז קרא לשלב את בני עדות המזרח בתהליך המדיני. סעדיה מרציאנו, ממנהיגי הפנתרים בעבר, אמר, כי הטחת האשמה בשכונות ובעיירי הפיתוח כמובילי הגזענות היא עלילה שפלה.

בתום הכינוס הוחלט להתארגן למאבק נגד הגזענות ברחבי הארץ.

מטה יהודה תשבית לימודים בגלל אי־מימון הסעות

מאת ב. עמיקם, כתב „על המשמר"

המועצה האזורית מטה יהודה תשבית ביום ראשון הקרוב 5000 מתלמידיה המוסעים באוטובוסים של הרשות, מפני שמשרד־החינוך, האמור להשתתף בעלות הריאלית של הסעות התלמידים המגיעה לכ־1.2 מיליארד שקל בשנה, משתתף רק ב־600 מיליון שקל. זאת מסר חיים ממן, דובר המועצה האזורית.

יש לציין, כי ההוצאה הריאלית לק"מ אחד מגיעה ל־1200 שקל, בעוד משרד־החינוך משתתף בפועל רק ב־600 שקל.

למועצת מטה יהודה, שהיא המועצה הגדולה ביותר בישראל, יש מדי יום 170 קוי הסעה באוטובוסים הצהובים שלה ובסה"כ עומדים לרשות המועצה 30 אוטובוסים שנוסעים מיליון קילומטר בשנה.

עכו תשמש דגם נסיוני לתחנות טלוויזיה בכבלים

מאת יהודית צור, כתב „על המשמר"

עכו תשמש כמירגם נסיוני להפעלת טלוויזיה בכבלים בעיירות הפיתוח, בהתאם להחלטת הממשלה. על כך מסר אתמול ראש עיריית עכו, אלי דה־קסטרו.

דה־קסטרו אמר, כי קיבל אתמול מכתב משר־התקשורת, אמנון רובינשטיין, ובו התחייבות לממן מכספי משרדו הקמת אנטנה מרכזית שתשמש את הטלוויזיה הקהילתית בעיר. ראש העיר הוסיף, שהוא מתכוון להעביר חוק עזר עירוני שיחייב את כל התושבים להוריד את האנטנות מעל גגות הבתים עם הפעלת אנטנה מרכזית.

הטלוויזיה בכבלים בעכו תקבל גם שירותי לוויין והתושבים ייהנו גם משירותים מיוחדים, לרבות מידע על מצבם בתשלומי מיסי העירייה, אמר ראש העיר.

ישיבת סיעת מפ"ם בהסתדרות
תתקיים ביום א' 29/12/85 בשעה 8.30
בבית הוועד הפועל באולם בקומה 4

חבלני משטרה אוספים את שרידי המטען שהתפוצץ בתל־אביב. (צילום: עמרם גלמי)

מטען התפוצץ בכיכר מלכי ישראל בת"א

צעירה לקתה בהלם וחלונות ראווה נופצו

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

מטען חומר נפץ התפוצץ אמש בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב. כתוצאה מהפיצוץ נפגעה אורית מצלנוי בת 28 מת"א שלקתה בהלם, ונופצו שמשותיהם של כמה בתי־עסק באיזור.

המטען, שהיה קטן יחסית, הוטמן בין מסעדת „בורגר ראנץ'" ומסעדת „טופו" ברח' פרישמן פינת אבן־ גבירול.

למקום הפיצוץ הגיעו תוך דקות ספורות ניידות חבלנים, אמבולנסים ושוטרים רבים ממרחב הירקון בראשותו של מפקד המרחב, ניצב־משנה יגאל ביבי.

הצעירה שלקתה בהלם הועברה לבית־החולים „איכילוב" ושוחררה לאחר טיפול. המשטרה עצרה כמה עשרות אנשים באיזור האירוע ונמסר כי מרביתם ישוחררו בתום החקירה.

זהו המקרה השני השבוע בו מוטמן מטען חומר נפץ בתל־אביב. ביום שלישי התגלה ופורק מטען קטן ברמת־אביב.

המשטרה שבה ומבקשת את עירנות הציבור לגבי כל חפץ או חבילה חשודה.

3 אנשים נהרגו ו־3 נפצעו בתאונה בכביש חוצה שומרון

15 אנשי משמר הגבול נפצעו בכביש מודיעין

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

שלושה אנשים נהרגו ושלושה נפצעו. מהם שניים קשה, בהתנגשות שאירעה אתמול בבוקר בין אוטובוס „דן" לבין מיניבוס של „רסקו" בצומת בידיה בכביש חוצה שומרון, ליד היישוב ברקן.

אוטובוס „דן" בקו 26, שיצא אתמול בבוקר מהיישוב אריאל לכיוון כפר קאסם בכביש חוצה שומרון, סטה שמאלה מסיבה לא ברורה ליד הכפר בידיה והתנגש חזיתית ברכב מסחרי של חברת „רסקו" שבא מולו. כתוצאה מההתנגשות נהרגו נהג הרכב המסחרי ושני נוסעים שישבו לידו. שני נוסעים שישבו מאחור נפצעו קשה ונוסעת באוטובוס נפצעה קל. נהג האוטובוס לקה בהלם. הפצועים הועברו לבית־חולים „מאיר" בכפר־סבא.

ההרוגים הם גביר דר בן 34 מקריית־אונו, נהג הרכב המסחרי, נסים נגר־לוי בן 56 מתל־אביב ויעקב חזן בן 55 מרמת־גן. הפצועים קשה הם יעקב מערבי מגבעת שמואל ונפתלי כץ מרמת־גן.

15 שוטרים נפצעו

15 שוטרים של משמר הגבול נפצעו בתאונת דרכים שאירעה אתמול בבוקר בכביש מודיעין, 5 ק"מ מצפון לבית־חורון.

משאית של משמר הגבול שנסעה מבית־חורון לכיוון לטרון התהפכה על צידה סמוך לשעה 7 בבוקר, כ־2 ק"מ מערבית מבית־חורון. מן ההתהפכות נפצעו 15 שוטרים, 2 באורח בינוני והיתר קל. חלק מן הפצועים הועברו באמבולנסים לבית־חולים „הדסה" בהר הצופים בירושלים ואחרים קיבלו טיפול בבסיס משמר הגבול בבית חורון.

מבדיקה ראשונית של בוחני המשטרה עולה, כי ייתכן שהתאונה נגרמה כתוצאה מאיבוד בלמים והחלקה.

האחיות הכריזו על סיכסוך עבודה בגלל שחיקת שכרן

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

מרכז הסתדרות האחיות הכריז אתמול בישיבת חירום על סיכסוך עבודה בגלל שחיקת שכר והרעת תנאי העבודה.

מזכירת הסתדרות האחיות, כרמיה סרן, אמרה, כי האחיות משלמות את המחיר הגבוה ביותר עבור ההקפאה. השחיקה בשכרן היא הגבוהה ביותר, מכיוון שהן נכנסו להקפאה עם הסכם עבודה גרוע בהרבה מכבל סקטור אחר. וכך גם לגבי הרעת תנאי העבודה והיקף הפיטורים.

כרמיה סרן הוסיפה, כי מצוקת האישפוז והשיבושים בהעברת כספים לבתי־חולים פוגעים בראש וראשונה באחיות. הכוונה לקשיים הנובעים מחוסר תרופות, מזון, כביסה ועוד. מלבד פיטורים יש גם עזיבה מצד האחיות שאינן עומדות בלחץ ואינן יכולות לפרנס את עצמן ומשפחתן. במקומן מעסיקים כוח עזר.

חבר המרכז צבי סייג הביא דוגמאות למצבן של האחיות ופירט את נתוני השכר על מרכיביו.

אילנה כהן מ„אסף הרופא" תקפה את הנהלת ההסתדרות הכללית על שהפקירה את האחיות.

בסיום נתקבלה החלטה להכריז סיכסוך עבודה.

בתשובה לשאלת כתבנו בדבר המגבלות המשפטיות, שכן הסכם העבודה הוא בתוקף עד סוף מארס ואין ספק כי המעבידים יפנו לבית הדין לעבודה ויזכו לגיבוי משפטי בדבר איסור שביתה, אמרה אחת מפעילות האחיות, כי אין הכרח בשביתה מוכרזת, אפשר לנקוט צעדים אחרים כגון הפגנות, שביתת רעב, שיבושים בעבודה ועוד.

2 אסירים בטחוניים בכלא עזה נרצחו בחניקה בתאם

כנראה בשל חשד לשיתוף פעולה עם השלטונות

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

שני אסירים בטחוניים בכלא עזה, ואלד סמי מסא ועזאת מחמד זכי, בני 19, נרצחו אתמול בבוקר בחניקה על־ידי חבריהם לתא.

סמוך לשעה 6 בבוקר שמע הסוהר התורן צעקות מאיזור התאים בכלא המרכזי וכאשר התקרב למקום הבחין בשני האסירים המוטלים על ריצפת התא, בו שהו 20 אסירים נוספים. רופא שהוזעק למקום קבע את מותם.

הסיבה לרצח — כמו בפעמים הקודמות בכלא זה — היא, ככל הנראה חשד לשיתוף פעולה עם השלטונות. דובר שירות בתי־הסוהר, שמעון מלכה, אמר, כי תגובת האסירים הבטחוניים על חשד של שיתוף פעולה עם השלטונות היא כדרך־כלל רצח ואילולא המאמצים העליונים שמשקיע השירות עלולים היו להתבצע בכלא מעשי רצח נוספים.

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי יסוריס, מינה ועדה לחקירת נסיבות המקרה.

הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי השומר הצעיר
כפר מנחם
ינואר 1986

התכנסויות אזוריות לקראת הוועידה ה־14

28.12.85 – דרום (שבת)
קיבוץ מארח: יד־מרדכי
נושאים: אינטרסים פוליטיים משותפים בין הקיבוצים והסביבה.
סדר היום:
9.00 – פתיחה – גזמס (להב)
10.00 – חוגים. חוג (א) – גרשון וילן על חברת העובדים, חוג (ב) – אורי יזהר על מפעלים אזוריים, חוג (ג) – סמי בן יעש (שדרות) חינוך ודמוקרטיה.
13.00–15.00 – מליאה – דיון סיכום – אורי פינקרפלד (רבדים)

28.12.85 – שרון – מנשה – שומרון (שבת)
קיבוץ מארח: עין־החורש.
נושאים: (א) אני - קיבוץ – תנועה. (ב) דמוקרטיה ומעורבות בחברה הישראלית
סדר היום: 8.30 – פתיחה – עזרא רבין (געש); יאיר צבן.
10.30 – חוגים לפי נושאים.
13.00–15.00 – דיון וסיכום במליאה

28.12.85 – עמק יזרעאל (שבת)
קיבוץ מארח: רשפים. נושא: מעורבות הקיבוץ בחברה. פותח: חנן ארז (חזורע). מסכם: יוסי עמיר (מזרע).

המאבק למען הדמוקרטיה ונגד הפאשיזם
התהוות פאשיזם יהודי בארץ שוב איננה חלום בלהות רחוק, אלא סכנה ממשית ומיידית, המאיימת על חיינו. בפאשיזם הזה צריך להכות בעודו באיבו. ניתן להכות בפאשיזם וגם להדביר אותו, אם מיטיבים להבין את גורמי גידולו ומגייסים כוחות למאבק נגדו.
חברי הקיבוץ, החיים בחברה מתוקנת, שהדמוקרטיה היא אחד מסימני־ההיכר שלה, אינם פטורים מניהול המאבק למען עקרונות חייהם, גם מעבר לשערי ביתם. להיפך, הגשמת העקרונות הללו הלכה למעשה בתוך הבית הקיבוצי, מחייבת מאמץ־יתר להחלת אותם עקרונות עצמם גם על חלקים גדולים והולכים בחברה כולה.

חוברות שנשלחו לקיבוצים
חוברת של התנ"ץ „הצעות פעולות לקראת הוועידה" נשלחה למזכירי התק"ץ בקיבוצים ותישלח לרכזי הצוותים תוך כמה ימים.
חוברת על הפעילויות והמעורבות של חברי הקיבוץ בחברה הישראלית נשלחה לקיבוצים כבסיס לדיון על הנושא „המאבק על ישראל דמוקרטית".

שאלון עמדות
צוותים שהעבירו את שאלון הסקר בקיבוצם שלא במסגרת המדגם — מתבקשים לשלוח אלינו התוצאות.

„פותחים"
זרם הפניות לפותחים גובר עם התקרב מועד הוועידה. על מנת להבטיח את הסדר הטוב נא לפנות באמצעות מרים – מזכירות הוועידה טל. 03/435207.

החבר, הקיבוץ, התנועה, המאבק על ישראל הדמוקרטית.

השתלשלות האירועים ברומא ובווינה

תגובתם המהירה של אנשי ביטחון

(המשך מעמוד ראשון)

קודם לכן, אמר דובר של המשטרה האיטלקית, כי הטרוריסט טען, שאת הפיגוע ביצעו „קדושי פלשתין", ארגון לא ידוע עד כה.

המשטרה מסרה, כי המחבלים שפעלו ברומא לא צוידו בדרכונים, אך לפי קבלות שנמצאו עליהם גילתה המשטרה, כי בשני בתי-מלון ברומא התגוררו שני צעירים שהיו מצויידים בדרכונים מרוקנים. הם שהו במקום מאז תחילת חודש דצמבר.

רשימת ההרוגים

רשימת ההרוגים בהתקפות הט-רור בנמלי-התעופה ברומא ובווינה.

רומא:

1. נטשה סוטי סימפסון, 11, אמריקנית שהתגוררה ברומא.
2. ג'ון בוגקור, 20 מוורמיגטון.
3. פטרניה פוטיאדי, 24, מיוון.
4. דמטרי ארגירופולוס, 72, מיוון.
5. ארם מלטיוס, 58, מיוון.
6. דונאטו אקוסטה נירואנה, 53, נספח צבאי של מקסיקו ברומא.
7. ג'אנוזה ג'אמה, 25, מקסיקני, מזכיר בנספחות הצבאית.
8. מוסטפה דיארה, 21, מאלג'יר.
9. פרנצ'סקו דה-לאסקה, 50, איטלקי.
10. דוו מאלנר, 31, מפלורידה, ארה"ב.
11. הדריך גאנה, 29, ממריסון שבוויסקונסין, ארה"ב.
12. הלנה טומרלה, 67, מפלורי-דה, ארה"ב.

בווינה:

1. אלי גאנה מישראל.
2. מ. קארנר, מאוסטריה.

על ההתקפה בווינה נמסר, כי המחבלים, המתוארים כערבים פרצו לשדה התעופה הבין-לאומי, הטילו רימוני-יד ופתחו באש לעבר נוסעים שהמתינו לתורם ליד דלפק חברת אל על.

נמלטו לגבול הצ'כי

המשטרה ואנשי בטחון ישראלים השיבו אש, אך שלושת המחבלים הצליחו להשתלט על מכונית ליד בניין שדה-התעופה ונמלטו מהמ-קום.

מכוניות משטרה פתחו במירדף אחרי המחבלים, שירו לעבר רוד-פיהם והטילו רימון-יד במהלך מנוסתם. לבסוף, הצליחה המשטרה להדביק אותם במרחק של שני קילומטר משדה-התעופה. כאשר המחבלים ניסו להשתלט על מכונית אחרת, נהרג אחד מהם על-ידי אש השוטרים ושניים נפצעו. אחד מהם קשה. המחבלים שנתפסו הועברו לבית-חולים בווינה, שם מקווה המשטרה שתוכל לחקור אחד מהם.

יצוין, כי ההתקפה בשני שדות התעופה — של רומא ושל וינה — נערכה כמעט ברומנית.

שני אזרחים נהרגו

שני האזרחים שנהרגו בהתקפה בווינה הם מורה אוסטרי, שמת במקום, ואזרח ישראלי — המתגורר בבירת אוסטריה.

רוברט דאנצינגר, העומד בראש כוחות הבטחון של אוסטריה, אמר כי המחבל שנפצע פצעים קלים יחסית, אמר למשטרה בערבית, לפני שהועבר לניתוח, כי הוא בא מלבנון מצוייד בדרכון ירדני, אותו השמיד לפני ההתקפה.

לא נתגלו סימנים נוספים, שיעידו על זהותם של המחבלים שפעלו בווינה.

רדיו מונטה קרלו, המשדר בערבית מפאריס, ונחשב לתחנת השידור הפופולארית ביותר בעולם הערבי, הזדרז לציין עוד ביום שישי, כי אנשי הבטחון הישראליים הם אשר בלמו את התוקפים בנמל-התעופה של רומא, לאחר שמיהרו ופתחו באש לעבר התוקפים. הפעו-לה המהירה של אנשי הבטחון הישר-אלים שיבשה את כוונת המחבלים לבצע טבח המוני ברומא ובווינה.

14 הרוגים 122 פצועים

14 נוסעים נהרגו ו-122 נפצעו בשתי התקפות שנערכו ביום ו' בבוקר על-ידי מחבלים ושכוונו נגד דלפקי חברת „אל-על" ברומא ובווינה. כן נהרגו בפעולה כוחות הבטחון 4 מחבלים.

מספר ההרוגים ברומא (כולל המחבלים) הגיע ל-15 ומספר הפצועים ל-75. בווינה נהרגו שלושה אנשים ו-47 נפצעו.

הנפגעים הישראליים

בין ההרוגים בווינה ישראלי, אלי גאנה. אשתו, אוטי נפצעה קל וכבר יצאה מבית-החולים. בנם, מיכאל, נפצע והוא מאושפז בבית-החולים. מצבו יציב. כל-יתר הפ'צועים הם אוסטרים.

בין הפצועים ברומא חמישה פצועים מנוסעי „אל-על". כולם פצועים קל. ביניהם שני אמריקנים. בין שבעת הישראלים ניר כהן, שנפצע קשה, נותח ומצבו מוגדר יציב. בין הפצועים: ריקי רוזנצוויג, גדעון נובק, רמי נגר ויאצק סטולצקי.

פתחו באש לכל עבר

מרומא נמסר, כי ארבעה מחבלים, שתוארו על-ידי המשטרה כבעלי חזות מזרח-תיכונית, פרצו לאולם הנוסעים, שם עמדו נוסעים בקור לקראת בדיקת מטעניהם, הטילו רימוני-יד ופתחו באש לכל עבר.

בהודעת המשטרה נאמר, כי שלושה מחבלים נהרגו ואחד נפצע ונלכד. עדי-ראייה ציינו כי המחבלים תקפו ברומא בשעה 9.15 לפי השעון המקומי, כאשר הטילו רימון יד לעבר דלפק חברת „אל-על" בשדה-התעופה, שם עמדו נוסעים שהתכוננו לעלות על מטוס של החברה לישראל. בקרבת מקום עמדו נוסעים ליד דלפק של חברת התעופה האמריקנית „ט.וו.איי." לצאת לניו-יורק.

„לא היסס ושלף אקדח"

ג'וזפה בנאטי מטורינו, שעמד לטוס לישראל, אמר לכתבים: „האיש בדלפק „אל-על" לחץ את ידי, כאשר נפגע על-ידי כדור. הוא לא היסס רגע, שלף אקדח ופגע כאחד מבין הטרוריסטים".

אבו-נידאל נוטל אחריות

הטרוריסט שנשאר בחיים מתוך אנשי הקומנדו שתקפו בנמל-התעופה של רומא הכריז, כי הוא חבר בארגון המחבלים הפלשתיני של אבו-נידאל.

המחבל שנלכד ברומא הואשם ב„סיוע לטבח"

רומא. — הטרוריסט שנשאר בחיים מן הקומנדו שתקף ביום שישי בנמל התעופה של רומא, הואשם במוצאי שבת ב„סיוע לטבח". נודע ברומא ממקור משטרתי.

המקור המשטרתי הוסיף כי אותו סעיף אשמה העולה בגר „אנשים אחרים שטרם זוהו". (ע"צ)

טביעת

(המשך מעמוד ראשון)

עבדאללה סעדווי בן 26, שני חבריו שנפצעו הם עבד אל עזיז מרווק בן 25, ואחמד שאוכל בן 25.

אלמוני, שהתקשר ביום שישי לתחנת רדיו במלנה בספרד, אמר כי את ההתקפות ביצעו אנשים של „אבו-נידאל". במשך יום אתמול „תפסו טרמפ" על הרצח ארגונים שונים ומשונים שכ-נראה אינם קיימים כלל.

אש"ף מכחיש כל קשר

ארגון אש"ף הכחיש נמרצות כל קשר לרצח. בתוניס פורסמה הודעה של הארגון המכחישה כל קשר לפעולה. דובר של המחלקה המדינית של אש"ף אמר לכתב רויטר כי אש"ף פועל בהתאם ל„הסכם קהיר" אשר נחתם לפני חודש וכו התחייב הארגון בפני הנשיא מובארק כי לא יפעל בחו"ל. רדיו אש"ף מבגדד הכחיש כל קשר להתקפה וכאופן נדיר, קרא להעמיד לדין את המתנקשים.

למרות שפע הארגונים, אשר נטלו את האחריות לרצח, נראה כי הוא בוצע על ידי ארגונו של „אבו-נידאל" אשר שב לפעול לאחרונה במלוא המרץ והפעם בעידודה של לוב. פעולה מסובכת יחסית זו אופיינית במידה רבה ל„אבו-נידאל". אפשרות אחרת, אם כי רחוקה במקצת, היא כי את הרצח ביצעו אנשי ארגון הצעאיקה הפועלים מדי פעם באירופה במצוות אדוניהם מדמשק.

המשמר עתון יומי
ال-همشمار جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב, טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנטר תרים 102-121 טל' 6-224125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' סבוור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

חנה מרון, שחקנית:

אתה חוזר וחי את הזוועה הזאת

הפיגוע שלשום ברומא ובווינה מזכיר לך בוודאי דברים?

— זה דבר נורא, ואתה חוזר וחי את הזוועה הזאת פעם נוספת. והעובדה שזה קרה דווקא בשדה התעופה, מקום שמסמל לנו חופש ואחוות עמים בלי גבולות ובלי סייגים. וכשזה קורה כפי שזה קרה, אז למרות שהעולם הוא כל כך מלא אלימות ומלחמות, וגם הטבע עושה את הקונצים שלו, קשה להשלים עם זה. הצורה הזאת, מוגת-הלב של לזרוק רימונים ולפגוע באנשים חפים מפשע. כל זה הרי יביא רק לעוד אלימות ועוד נקמה. ואנשים שלא יצאו מזה עד היום, והם עדיין סובלים למרות שחלפו כבר 15 שנה.

היה צפוי, שאחרי הפיגוע ההוא במינכן יימנעו פיגועים נוספים?

— כן. אלא שזו היא, כנראה, חולשתו של המין האנושי. התערבות זו של פוליטיקה ואינטרסים. ועד שזה לא פוגע בהם עצמם הם לא מוכנים להסתכן באיזה שהן פעולות נגד הטרור.

כמו ראש-ממשלת איטליה, באטינו קראקסי, שנמנע מלהסגיר את מי שתיכנן את חטיפת ה„אקילה לאורו", ובני עמו משלמים עכשיו את המחיר...

— זהו ממש תיאטרון אבסורד, ושום תסריטאי לא יכול היה להמציא תסריט שכזה, יחד עם האפיפיור, חג המולד, ותגובות המעורבים. ודוקא ברומא העיר הנצחית, סמל השלום ואהבת האדם, קורה דבר נורא שכזה.

אתי רונאל

המימשל פונה

(המשך מעמוד ראשון)

לפרס כותב רייגן: „הזדעזעתי והתעצבתי. מהחדשות באשר להתקפות בנמלי התעופה של רומא ווינה... מעשים כאלה יש לגנות ואת עושיהם יש להביא לדין. אולם אל לנו לאפשר לטרוריסטים להרתיע אותנו מחתירה למטרתנו הגדולה של שלום בר-קיימא."

להתארגן נגד הטרור

ראש הממשלה, שמעון פרס, הגיב על ההתקפה ואמר: „הטבח המזעזע מחזק את הצורך המיידי של מדינות העולם להתארגן נגד כל סוג של טרור ולמנוע ממנו להשתולל."

הדובר של אש"ף בארה"ב, המשקיף באו"ם זהדי טרזי, הכחיש כל קשר של אש"ף להתקפות הטרור וגינה אותן.

ארה"ב הזהירה נמלי-תעופה

פקידים ישראליים בארה"ב ציינו, כי גם לאחר רצח נוסעי האכטה הישראלית בלארנקה הכחיש אש"ף כל מעורבות לפרשה ורק מאוחר יותר אושרה מעורבותו ברצח. לפיכך, מציינים גורמים ישראליים, ביניהם השגריר מאיר רוזן, שייתכן שאש"ף מעורב גם בהתקפות בנמלי-התעופה.

דובר הסטייט-דיפרטמנט, צ'ארלס רדמן, אישר כי ארה"ב שלחה בשבועות האחרונים אזהרות מפני התקפות טרור לנמלי תעופה שונים. למודיעין האמריקני נודע כי כ-400 טרוריסטים אומנו בבסיסים באיראן לחטוף מטוסים ולבצע התקפות טרור.

דיון בממשלה

במרכז ישיבת הממשלה היום יעמדו דיווחים של ראש-הממשלה ושרי החוץ, הבטחון והתחבורה. וכן גורמי בטחון על הפיגועים הח-ניים בנמלי-התעופה של רומא ווינה.

בפגישה שנערכה ביום שישי, בביתו של ראש הממשלה בירוש-לים, דנו פרס ושמיר בפיגועים הקטלניים. הפגישה נקבעה עוד בתחילת השבוע שעבר.

פרס ושמיר דנו גם בפרשת טאבה. לא נמסרו כל פרטים על השיחה ואם התקבלו בה החלטות. לפיכך, לא ברור אם הקבינט המיני-יקבל השבוע החלטות בנושא טאבה.

„לוחות שריון" במטוסי אל-על

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — העיתון „ניו-יורק טיימס" תיאר אתמול את חברת „אל-על", כ„בעלת אמצעי הבטחון הקפדניים ביותר מכל חברות התעופה בעולם".

העיתון מספר על כמה מאמ-צעי-הבטחון שבהם נוקטת „אל-על", כדי לשמור על בטיחות טיסותיה. לדוגמה, פקידים ב„אל-על" מסרו לכתב ה„טיימס", כי „תא המטען של מטוסי „אל-על" מוגן ע"י לוחות שריון, כדי לצמצם את הנזק מפיצוץ מטען חומר נפץ באוויר".

בנוסף לכך, מדווח העיתון, מותקנים במטוסי „אל-על" מע-רכות מתוחכמות מתחת לכנפי-הם, להגנה מפני טילי קרקע-אוויר.

אש"ף אינו הכתובת

(המשך מעמוד ראשון)

של המחבל „אבו-נידאל" את האחריות, ואילו קול פלשתין, שופרו של אש"ף של ערפאת מבגדד, יצא מגדרו ולא רק שהכחיש כל קשר לרצח, אלא שדרש באופן נדיר להעמיד לדין את הרוצחים מרומא ווינה. אש"ף של ערפאת התחייב בקהיר בחודש שעבר להימנע מכל סוג של פעולות טרור בחו"ל ואת עקב לחץ מצרי וירדני וכתוצאה מההסתבכות האומללה, בפרשיית „אקילה לאורו". מנהיג אש"ף עומד בימים אלה, על אף מחלתו, בפני החלטה הסטורית. במצרים כך גם בירדן, ערב ביקור חוסיין בדמשק, מחכים למוצא פיו של ערפאת ולהכרתו בהחלטות האו"ם 242 ו-338. הודעה כזו של ערפאת עשויה לעצור את הסחף של ירדן לכיוון סוריה ולתת תנופה חדשה למשא-ומתן הפוליטי. מסיבה זו עלינו להתאזר בסבלנות ולוודא כי אכן אבו-נידאל, או ארגון סרוב אחר, הוא הכתובת ולהכות בהם ללא רחם. הנסיונות של חוגים שונים להאשים את אש"ף באחריות לרצח, מעלה חששות כי שוב, כמו ביוני 82, כאשר התנקש בשגריר ישראל בלונדון, ישיג אבו-נידאל את מטרתו ויסחוף את ישראל לתגובה לא לעניין, ויסכל כל סיכוי למשא-ומתן בהציתו מחדש את התבערה במזרח התיכון.

ביום השלושים
לפטירתו של חברנו היקר
זאב רוזנטל ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום ב' 30.12.85 בשעה 15.00
המשפחה
ובית עין-השופט

עד ראייה: בחרו באנשים, כיוונו לראשיהם וירו

מימין: אחד המחבלים שנהרגו ברומא. מוטל ליד דלפקי „אל-על" באולם הנוסעים. משמאל: נוסעים שנהרגו בהתקפה (תצלומים: אי.פי.)

מדינות ערביות מגנות באופן נחרץ ההתקפות הברבריות

ירדן: „פשעים נגד האנושות" ● מצרים מגנה בחריפות ● עיתון בדובאי: יש לגנות — ההתקפות הזיקו לעניין הערבי ● ארה"ב: מעשי פחדנות נפשעים יש לדאוג שלא יהיה לטרוריסטים מקום להסתתר

מצרים גינתה ביום ו' את ההתקפות על דלפקי חברת התעופה הישראלית ברומא ובווינה וציינה, כי יש למצוא פתרון לבעיה המזרח תיכונית, שישים קץ לטרור.

תוניס פירסמה הודעה שבה היא מגנה רצח חפים מפשע, ואומרת כי הפיגועים מזיקים לעניין הערבי.

שר החוץ המצרי עיסמת עבדל מג'יד, הטעים, כי מצרים מגנה בחריפות כל מעשה טרור מבלי להתחשב במבצעיהם. „אפשר להשיג סיום מיידי לטרור על ידי מציאת פתרונות סופיים לבעיות מדיניות, ובמיוחד לבעיה המזרח תיכונית" אמר השר לכתבים.

ירדן מגנה

מרבת עמון נמסר כי ירדן גינתה בחריפות את ההתקפות בוינה וברומא ותיארה אותם „כפשעים נגד האנושות".

גם בדובאי גינו את ההתקפות. העיתון בשפה האנגלית „גולף ניוז" כתב בשבת כי יש לגנות את המעשים האלה שגרמו למוות ולפציעות ואף הזיקו לעניין הערבי.

האפיפיור „מביע צער"

האפיפיור יוחנן פאולוס השני אמר כי שמע „בצער רב" על ההתקפה. בהודעה מביע האפיפיור גינוי נמרץ של מעשי רצחני זה שפוגע במצפון האנושי והנוצרי. הוא מביע פעם נוספת את צערו על השימוש הברברי באלימות.

יצוין כי באיטליה וזמן הסינאט לישיבה, שבה ישיב שר הפנים לשאילתות בעניין ההתקפה בשדה התעופה של רומא.

בהודעה שפורסמה על ידי רשות התעופה הפדראלית נאמר, כי היא הזהירה חברות תעופה ושדות תעופה בחודש שעבר, כי יש להתכונן לאפשרות של הגברת הפעילות הטרוריסטית.

דובר של הרשות האמריקנית סירב למסור פרטים על האזהרה, שנשלחה ב-15 בנובמבר ואף לא היה מוכן לגלות מאיזה מקור נתקבל המידע, ששימש יסוד לאזהרה.

ארה"ב: מעשה פחדנות

המימשל של הנשיא רייגן גינה את ההתקפות ברומא ובווינה, שגרמו למותם של 18 אנשים. בהודעה שפורסמה בוושינגטון נכללת קריאה לכל אומות העולם לסייע במאבק נגד „סכנה זו".

„יש לדאוג לכך שלא יהיה לטרוריסטים מקום להסתתר בו" אמר דובר משרד החוץ צ'ארלס רדמאן.

„טרוריסטים ההורגים ופוצעים אזרחים חפים מפשע הם מחוץ לתחום העולם התרבותי ויש להטיל עליהם את האחריות לפשעיהם, שאין למצוא להם הצדקה כלשהי", אמר הדובר. הוא קרא לאומות העולם לשתף פעולה כדי לשים קץ לאיום זה על העולם התרבותי.

דובר הבית הלבן לארי ספיקס אמר כי ארה"ב מצטערת על ההתקפות שאותם היא רואה כ„מעשי פחדנות" ומגנה אותם.

מזכיר האו"ם: לפעול נגד

מזכיר האו"ם פרז דה קויאר הביע ביום ו' את הזדעזעותו נוכח התקפות הנפשעות וקרא לכל הממשלות לעשות מאמצים כדי לשים קץ לטרור.

בהודעה צויין כי העצרת הכללית גינתה פה אחד וללא הסתייגות את כל המעשים, השיטות והנהלים של הטרור. ההודעה מתייחסת להחלטה שאושרה על ידי העצרת ב-9 בדצמבר. המזכ"ל מביע את התקווה שיינקטו צעדים נמרצים כדי לשים קץ לכל מעשי הטרור.

„הרוג את כולם" — צעקו המחבלים לעבר חברם שירה

נוסעים שיצאו בחיים לאחר התקפת המחבלים בשדה התעופה של רומא ושבו לניו יורק אמרו כי המחבלים לא גילו שמץ של רחמנות, כאשר ירו ללא אבחנה לעבר האנשים.

עד ראייה, פרל הורן מוושינגטון אמר: „הם בחרו באנשים וירו בהם במתכוון בראשיהם". אמרה כשהיא רועדת כולה.

אנטוני סאנטי, שעמד במרחק כ-10 מטרים ממקום הטבח, העיד כי שמע ששניים מהמחבלים צעקו לעבר חברם: „הרוג את כולם".

גרייס רוסו, בת 45 מפורט ג'פרסון מניו-יורק נמצאה בידה חימנית אמרה. נדמה היה לי שאני בקולנוע, אך אין אני רוצה לחיות עדה להתרחשות מעין זו פעם נוספת". בעלה צ'ארלס סיפר שהם עמדו במרחק כשש מטר מהמחבלים: „שמעתי את היריות והיפלתי את אשתי לריצפה".

רנדולף וונדס, מפיק טלוויזיה אמר לכתבים: תוהו ובוהו השתרר בשדה התעופה. אני נוהג לנסוע ברחבי תבל זה 25 שנה וזה הדבר הגרוע ביותר שקרה לי אי פעם".

כאילו פרצה מלחמה

86 נוסעים, בהם שתי קבוצות של צליינים אוסטריים הגיעו ביום שישי כדי לחוג ראש השנה האזרחי בישראל. 135 נוסעים היו רשומים לטיסת „אל על" 364.

הם הגיעו לנמל התעופה בן-גוריון בערב שבת סמוך לשעה 5, בלי המטען שיגיע אחריהם.

כל הנוסעים שבאו קיבלו בנמל התעופה 75 אלף שקלים לסידורים ראשונים ותעודותיהם נרשמו. כדי שחברת „אל על" תשלח להם את המזוודות שיגיעו בטיסות אחרות. כן ניתנו להם תיקים קטנים עם צרכי גילוח, סבון, תמרוקים לנשים ועוד.

צבא גדול של צלמים, שדרנים, אנשי טלוויזיה וכתבים הגיעו לנמל התעופה לפנות ערב, לקראת בוא המטוס מווינה. שר התחבורה שאמור היה לקיים מסיבת עיתונאים בנמל התעופה לא בא, כנראה מחשש שיסתבך בכניסת שבת.

היו נוסעים שלא גילו שום התרגשות וסיפרו לכתב עת"ם כי במהלך שלוש וחצי השעות של הטיסה מווינה לתל-אביב חלה רגיעה והחששות פגו.

אחת הנוסעות, ישראלית ששמה ירדנה ושבעלה עובד „אל על". סיפרה: „לא ראיתי שום דבר, רק שמעתי יריות, ואנשים התחילו לרוץ. אחר כך נודע לי שרדפו אחרי המחבלים ותפסו אותם כשניסו להימלט מנמל התעופה. היא סיפרה, כי המחבלים ברחו ב„מרצדס". שהיו יריות והוטלו רימוני יד. את זה היא שמעה. לשאלה מה עשתה, אמרה, שמעתי יריות והתחלתי לרוץ.

תיירת מבוגרת שלא נקבה בשמה סיפרה: „לא ראיתי הרבה. התרגשה שלי היתה כאילו פרצה מלחמה.

בני משפחת קרישינג, אב אם ובת בוגרה, סיפרו כי הם שמעו את היריות כאשר היו בחנות הפטורה ממכס. „שקלנו לחזור לוינה ולוותר על הטיסה, אחר כך נרגענו. כשקמנו מהרצפה ראינו בטלויזיה שהטרוריסטים נתפסו".

(עת"ם רויטר)

נציגת „אל-על" שמונתה לדאוג לצרכי הנוסעים שהגיעו בטיסה מווינה, רושמת בקשות הנוסעים. (תצלום: אנדריי ברוטמן)

ערביי ישראל מגנים ההתקפות „המעוותות את דרישות הפלשתינים"

אמר יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות ● מפ"ם הגישה הצעה דחופה: „אל ניתן לפושעים בכסות של לוחמי חופש להסיט את ישראל מדרך השלום" ●

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר" עת"ים וסוכנויות חוץ

ערביי ישראל מגנים בחר-יפות את ההתקפות שהיו ביום ו' ברומא ובווינה. יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות אברהים נימר חוסיין אמר, כי הוא מגנה את המעשים הנפשעים בשם הוועד הארצי ובשם האזרחים הערביים.

לדעת נימר מעשי טרור למיניהם נגד חפים מפשע לא יסייעו לפתרון הבעייה הפלשתינאית. „נהפוך הוא, הם רק יסבכו אותה יותר ויותר ואף יעוותו את הדרישות הצודקות של העם הפלשתינאי" הדגיש נימר.

נימר קרא לכל המדינות לגנות את הטרור ולעשות את כל לאל ידיהם להפסיק את הטרור.

הצעה דחופה של מפ"ם

בשם סיעת מפ"ם הגישה אמש חייקה גרוסמן הצעה דחופה לסדר היום, שבה היא מביעה זעזוע ממעשי הטרור הנתעב ברומא ובווינה ופונה לקהילייה הבין-לאומית להקיא מן החברה האנושית את הפושעים המופיעים בכסות של לוחמי חופש.

„אל ניתן שזייפני החופש יסיטו את מדינת ישראל מדרך השלום והדו-קיום, אמר חייקה גרוסמן.

לא לקשר עם סוריה

אין לקשר בין התקפת המחבלים לבין המדיניות שלנו בסוריה, אמר חבר וועדת החוץ והבטחון ח"כ אהרון הראל (מערך) והוסיף אני רוצה להזהיר מדינאים מסויימים באופן הברור ביותר, כי מלחמה איננה מתחילה ומסתיימת עם 30 קילומטר בלבד וכי לא מוצה עדיין התהליך המדיני. אנו יודעים שצה"ל יכול להשמיד את הטילים והדיעה היא כוח בפני עצמו. במתיחות שנוצרה בישראל יש למצות את המהלכים המדיניים בטרם נוקטים צעד צבאי שעלול להביא למלחמה הבאה.

שבוע של „מאמץ"

התפרצות הטירור של אש"ף ברומא, בווינה ובישראל קשורה ביום השנה של ארגון טרוריסטי רצחני זה, הראשון בינואר 1964, תאריך שארגון טרור זה אימץ לעצמו לציון פעולותיו. אנו מודעים לכך שאש"ף מבקש להמחיש את קיומו על-ידי פיגועי טירור בכל מקום שידו משגת, אולם אני משוכנע שנצליח למנוע את זממם של הטרוריסטים — אמר שר הבטחון יצחק רבין בהרצאתו ביום שישי במועדון המסחרי והתעשייתי בתל-אביב.

רבין אמר כי השבוע הקרוב יהיה שבוע של מאמץ מצד אש"ף לבצע פיגועים, בבירות אירופה. ייתכן שווינה ורומא נבחרו משום שאיטליה ואוסטריה מנסות להציג את ערפאת ואת ארגונו כמי שרוצים בשלום.

כנס שרי תחבורה

שר התחבורה חיים קורפו יפנה ביום א' לשרי התחבורה המופקדים על התעופה האזרחית בעולם ויציע לקיים כנס מיוחד של שרים אלה כדי לדון בצעדים הנדרשים להציל את התעופה האזרחית מפני פגיעות טרור.

מזכ"ל רק"ח ח"כ מאיר וילנר פירסם הודעה בשם הנהגת רק"ח ובה נאמר: רק"ח מגנה בחריפות את המעשה הנפשע של רצח חפים מפשע על ידי טרוריסטים בשדות התעופה ברומא ובוינה, יחד עם זאת קוראת רק"ח לממשלת ישראל לנהוג בהתאפקות ובאחריות ולא להחמיר את המצב. במיוחד קוראת רק"ח לממשלה שלא להחריף את המצב ולא להגביר את המתיחות עם סוריה.

שני חברי הכנסת של הרשימה המתקדמת לשלום, מוחמד מיעארי ומתי פלד, תיארו היום את ההתקפות בנמלי התעופה של רומא ווינה כפעולות נפשעות ורצחניות, שנועדו לדבריהם לחבל ולהרוס את מעט הסיכויים לשלום. במברק ששיגרו היום לראש הממשלה הם קוראים לו שלא להיגרר אחרי הפרובוקציות של אבו נידאל ולא לנהוג לפי הכלל הפרימיטיבי של „עין תחת עין".

(עתים רויטר)

מקט בע"מ
הודעה על אסיפה כללית
ניתנת בזה הודעה כי ביום 19.1.86 בשעה 08.30 בבוקר תתקיים במשרדה הרשום של החברה בעכו אסיפה כללית שלא מן המניין, בפניה תובא לאישור קבלת החלטה מיוחדת כמפורט לעיל — „להגדיל את ההון הרשום של החברה מ-300,000,000 שקל ע.נ. ל-550,000,000 שקל ע.נ. וזאת ע"י יצירת 2,500,000,000 מניות בנות 0.1 שקל".
מקט בע"מ

מאסר עולם עם עבודת פרך לסולימן חאטר

לא ניתן גזר דין מוות לרוצח מראס בורקה מחשש מהומות

השופטים התחשבו בכך ש„הזהיר" את הישראלים לפני שירה ● ביהמ"ש קבע שחאטר שפוי בדעתו ● ישראל ממתינה למסמך רשמי ממצרים ולפני כן לא תגיב על גזר הדין

מאת עוזי מחניימי ומוטי בסוק, כתבי „על המשמר"

סלימאן חאטר, הרוצח מראס־בורקה, נדון אתמול בבית־דין של הדוויזיה הי"ג למאסר עולם עם עבודת פרך. גזר־הדין מאתמול מהווה עבור השלטונות המצריים סוף פסוק של ארוע טרגי, אשר גרם להרעת היחסים עם ישראל והחמור יותר אולי מבחינת מצרים, גרם לתסיסה בקרב ההמונים.

ערב מתן גזר־הדין הועמדו כוחות הבטחון של מצרים בכוננות, לאחר שבמשך השבוע האחרון התקיימו במצרים הפגנות המונים במטרה להשפיע על החלטות השופטים.

מובארק צריך לאשר

בית־המשפט לערעורים דחה אתמול את בקשתו של סלימאן חאטר להישפט בפני בית־משפט אזרחי. הנשיא חוסני מובארק צריך לאשר את גזר־הדין, בהיותו המפקד העליון של הצבא.

בית־המשפט לא גזר מוות על חאטר משום שהשלטונות המצרים חששו ככל הנראה, כי פסק־דין מוות עלול ללבות את הפגנות ההמונים, בעוד שמאסר עולם עשוי להרחיק את העניין מדעת־הקהל המצרית.

בית־המשפט המצרי התחשב בבואו לנמק את פסק־הדין הקל יחסית לארועים מסוג זה במצרים, בעובדה כי המצרי הזהיר את המטיילים, ורק אחר־כך ירה.

חאטר היה שפוי

בית המשפט קבע עוד, כי חאטר היה שפוי בדעתו בעת שירה לעבר הישראלים. בבית־המשפט התברר, כי הוא ירה 49 כדורים לעבר קבוצת הישראלים.

ישראל מחכה למסמך

ממשרד החוץ בירושלים נמסר אתמול, כי ישראל ממשיכה לחכות לקבלת מסמך מצרי מפורט על כל פרשת הרצח בראס־בורקה. עד לקבלת הודעה מצרית מוסמכת שתשיב לכל שאלותינו ותהיותינו בפרשה, לא תצא ישראל בהודעה רשמית ולא תגיב על הרשעת החייל המצרי שרצח שבעה אזרחים ישראלים בראס־סיני.

ראובן באום, מניצולי ההתקפה בסיני, ששכל את בנו אמיר ז"ל, אמר לכתב עתי"ם: „גזר־הדין אשר ניתן אתמול לחייל המצרי שרצח שבעה ישראלים בראס־בורקה, הינו סטירת לחי לממשלת ישראל".

סולימן חאטר: הכל „למען מצרים" (תצלום: איי.פי.)

לחצים על קיסר להגדיל מספר חברי הוועדה המרכזת שתוצג היום

מאת כתבנו לענייני ההסתדרות

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, יציג הבוקר את הוועדה המרכזת החדשה לפני הוועד הפועל. סיעת מפ"ם תתכנס לפני הישיבה ותדון בבקשת מספר חברים להחרים את הישיבה משום סירובו של קיסר להעניק לסיעה מקום נוסף. מספר חברי הוועדה המרכזת לפי שעה הוא 38 לעומת 42 של הוועדה היוצאת. הטיבות יחר ואומץ ובן קבוצות נוספות במפלגת העבודה מפעילות לחץ כבד על קיסר להכליל נציג מטעמם „בממשלת" ההסתדרות.

על פי הסכם המערך וכאית מפ"ם, על פי המספר הנוכחי של חברי הוועדה המרכזת לתבוע ייצוג נוסף אולם קיסר מסרב לכך בטענה שצעד מעין זה יגרור שיטפון של דרישות. דומות מצד החטיבות האחרות, ומצד מיגזרים שונים שלא הצליחו בבחירות המרכז להכניס מועמד מטעמם.

חברי הוועדה המרכזת רב פלג ואפרים זילוני נפגשו בסוף השבוע עם קיסר אחר הצהרי. כי הוא איתן בדעתו להציג את הוועדה המרכזת הבוקר במספרה הנוכחי גם אם סיעת מפ"ם תחליט להדיר את רגליה מהישיבה. בראש קבוצת המתנגדים להשתתפות הסיעה בישיבת הוועד הפועל עומד נפתלי בן־משה. כתבנו מציין, כי מפ"ם בסופו של דבר תקבל את „דין קיסר" אך תמשיך לתבוע מתן ייצוג נוסף אם יתוספו נציגים נוספים לוועדה המרכזת.

קיסר יודיע היום על מינויו של אפרים זילוני, העומד בראש המחלקה לתחיקת עבודה, לסגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי. מינוי נציג מטעם מפ"ם לתפקיד זה לראשונה בתולדות ההסתדרות, מחזק את כוחה של הסיעה.

יצוין כי בתפקיד זה החזיקו בעבר דמויות כגון יהושע ושצ'ינה ורחבהי אופק. רב פלג האמור לעמוד בראש הסיעה יאייש את תיק הבטחון הסוציאלי. במקום עליזה שפי ורעיה רטיג תמנה ליו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית במקום כך משה.

חבר הוועדה המרכזת היוצא דוד כהן, הגיש ביום ו' האחרון צו מניעה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב נגד מפ"ם, כהן קובע בפנייתו, כי המפלגה לא פעלה כדין בבחירות המרכז למינוי חברי הוועדה המרכזת החדשים והוא תובע לקיימן מחדש.

בכנס ביד מרדכי — לקראת הוועידה ה־14

„אין לעיירות הפיתוח בני ברית טובים יותר מאשר בני הקיבוצים"

מאת רפאל גאון, אבי בניהו ומירה יערי, כתבי „על המשמר"

כתבנו בדרום

למעלה מ־130 חברים — בשמונים מקיבוצי הסביבה וחמישים מעיירות באזור — חברי מפ"ם וחברי מפלגת העבודה, ובהם מזכירי מועצות הפועלים, התכנסו אתמול ביד מרדכי במסגרת הדיונים לקראת הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי, ודנו בנושא של מעורבות חברי הקיבוץ בחברה הישראלית.

עשרות חברים הביעו עמדות בנושאים אלה. בשלושה חוגי עבודה, ודנו בשאלות רבות: הצורך להמשיך בהידברות בין הקיבוץ והעיירות על בסיס של שוויון ולא מתוך עמדה פילנטרופית.

ויקן: דרכים חדשות

את הכנס פתח גרשון וילן (נגבה), חבר הוועדה המרכזת, שטען כי יש לחפש דרכי השפעה חדשות מפני שהדרכים הפוליטיות אינן מספיקות לדבריו.

אלברט פרץ משדרות, דיבר על השתלטות פעילי ש"ס בעיירות הפיתוח — „פינגוויניזציה" של עיירות (והדימוי בא מהקפוטות והחולצות הלבנות), ותבע יותר מעורבות של חברי הקיבוץ „כי יש לטפל לא רק בחדר (הקיבוץ) אלא בכל הבית (המדינה) כי החדר חשוב, אך אם ייפול הבית גם החדר לא יתקיים".

את הדיון סיכמו אורי פינקרפלד (רביבים) ועמיר פרץ ראש המועצה המקומית בשדרות. פינקרפלד שיבח את ההחלטה לשתף את האורחים בדיון, משום שבלעדיהם הדיון היה עקר, והזכיר כי על הקיבוץ לחזור לאיזון הנכון בין התפיסות של הקיבוץ כבית מחר וכשליחות. מאידך.

„אין לנו בעיירות הפיתוח בני ברית נאמנים יותר וטובים יותר מכם, חברי הקיבוצים. ויש לנו משימות משותפות רבות שמצפות לטיפול מיידי".

ועידה בעין החורש

בקיבוץ עין החורש התקיימה בסוף השבוע ועידה איזורית של קיבוצי השומר הצעיר באיזור השרון והשומרון, לקראת הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי שתתקיים בחודש הבא. לפני הוועידה האיזורית נשאו דברים ח"כ יאיר צבן ממפ"ם ועזרא רבין מקיבוץ געש. הועידה האיזורית עסקה בתופעת הפאשיזם בארץ ובעולם ובמאבק בנושא הגזענות. ביחסים בין הקיבוץ והתנועה, ובשאר הנושאים הנמצאים כעת בדיון לקראת ועידת הקיבוץ הארצי.

ההתכנסות ברשפים

בהתכנסות איזורית לקראת הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי שהתקיימה אתמול בקיבוץ רשפים התייחס המזכיר המדיני של מפ"ם חנן ארז בדבריו למאבק המעיל של הקיבוץ בחברה הישראלית שנתונה בשנים אלה במשבר כלכלי חברתי פוליטי. היוצר ביצה. שבתוכה צומחות תופעות של אלימות גזענות וכהאניזם.

הדיון, שבו לקחו חלק כ־100 משתתפים מ־8 קיבוצים באיזורי עמק יזרעאל, עמק בית שאן ועמק הירדן. התמקד בנושא החברתי, כלכלי, פוליטי.

סקר מקיף על יחס החבר בקבה"א לתנועה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

81 אחוזים מחברי הקיבוץ הארצי תומכים ברעיון של עזרה הדדית בתחום הכלכלי בין הקיבוצים באמצעות התנועה. כך עולה ממחקר חדש שערך הפרופסור מנחם רוזנר, מהמכון לחקר הקיבוץ באוניברסיטת חיפה. מהמחקר שנערך לקראת הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי עולה, כי רק 50 אחוז בממוצע מהאוכלוסיה בקיבוץ הארצי מרגישים כחברי תנועה. מחברים שנולדו בקיבוץ, רק 48 אחוז מרגישים חברי תנועה ומבוגרי תנועת השומר בעיר 67 אחוז.

על השאלה האם יש מקום להתערבות התנועה בלינה המשפחתית בקיבוצים השיבו כך: 45 אחוז מבוגרי התנועה סבורים שיש מקום להתערבות התנועה, מבני הקיבוץ, רק 25 אחוז חושבים כך. 66 אחוזים ענו בסקר, כי יהיו מוכנים לרדת ברמת חייהם לטובת שיפור המצב הכלכלי. על השאלה האם יש לתנועה זכות להתערב בפעילות פיננסית שמנהלים הקיבוצים, השיבו 58 אחוז מחניכי התנועה בחיוב, לעומת 37 אחוז מבני הקיבוץ ששללו.

76 אחוזים סבורים, כי יש לתנועה עמדות ברורות בנושאים השונים ו־71 אחוז, אמרו כי הם מוכנים לקיים את החלטות התנועה.

(פירוט יותר של הסקר יתפרסם ב„על המשמר" באמצע השבוע)

ציטוט חם

גרנות: מפ"ם מבוקשת כיום ע"י ציבור גדול בעקבות מאבקה באבטלה

מאת זכריה הוורדי, כתב „על המשמר"

מפ"ם מבוקשת כיום על־ידי ציבור גדול, הפועלים בפרט, והראיה החותכת — רשימת הפעילויות במפעלים וכמפגשי נציגי מפ"ם עם הפועלים, אמר ח"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם. „שבתרבות" שהתקיים אתמול באולם „שרת" בפתח־תקוה.

גרנות הוסיף כי בשל השותפות של מפ"ם בעבר עם „העבודה", לא ראה ציבור הפועלים את המפלגה או נציגיה ואף לא חש בפעולותיה.

עם ההליכה העצמאית התחיל ציבור זה לגלותה ובמקרים מסויימים להזדהות עמה, נוכח מאבקה הרצוף למניעת אבטלה ולזכויות העובדים.

האבטלה נובעת מכשלונה של המדיניות הכלכלית של הממשלה הנוכחית, שאין באמתחתה תוכנית כלכלית חיובית כלשהי, שתביא לצמיחה כלכלית וליצירת מקורות תעסוקה להמוני המובטלים אשר ממשלת האחדות מוליכה אותם שולל.

מזכ"ל מפ"ם מודה בהיות מפ"ם במערך הוזנחה פעולת ההסברה של מפ"ם והיא הורגשה בציבור. אך כיום, עם התארגנותה מחדש, פתחה המפלגה בפעולות הסברה נרחבות בקרב ציבור העובדים, ואף הציגה בפניו תוכנית כלכלית, אלטרנטיבית וחשפה בכך את כשלונה של המדיניות הכלכלית של ממשלה זו.

ח"כ שם־טוב: ממשלת האחדות הלאומית אינה מסוגלת למנוע מלחמה

מאת יהושע מרקוס, כתב „על המשמר"

מה שמתרחש היום בממשלת ישראל, והאופן שבו היא מתפקדת בעניינים חיוניים למדינה מוכיחים שמפ"ם צדקה שעזבה את המערך, לאחר שמפלגת העבודה החליטה ללכת לממשלת ליכוד לאומי, אמר ח"כ ויקטור שם טוב בהרצאה בסניף מפ"ם בהרצליה בסוף השבוע.

„פרט ליציאה מלבנון, שיש לברך על כך, אם כי כל ממשלה היתה חייבת לנקוט צעד זה, נכשלה הממשלה הנוכחית בכל התחומים במיוחד בתחום החברתי ובתחום המדיני. יש הרבה דיבורים על שלום, אולם ממשלת האחדות הלאומית אינה מסוגלת לקדם את התהליך המדיני ולמנוע את המלחמה הבאה, ולדעתי אנו מתקדמים לקראת מלחמה חדשה", אמר שם טוב.

אשר לתחום החברתי, סיפר ח"כ שם טוב, שעמוס עוז ויזהר סמילנסקי, באו לשכנע אותו ואת יעקב חזן, לאחר הבחירות האחרונות, שהקמת ממשלת אחדות לאומית חיונית למדינה, וכי על מפ"ם להצטרף אליה.

הסופרים הצביעו אז על חברה מקוטבת וטענו שיש למנוע את השנאה הקיימת בחברה הישראלית וסברו שעל ידי שותפות בין שני הגושים הגדולים מערך וליכוד, יחוקו את המשטר הדמוקרטי, אחרת — אמרו — קיימת סכנה שגנראלים יעלו לשלטון. ומה השיגו במשך שנתיים של ממשלת האחדות הלאומית? — שאל. המחזה הנלעג מעיד עליה: ממשלה שבה חברי הקואליציה מגישים אי־אמון ונשארים בה. ממשלת אחדות לאומית לא החלישה את הקיצוניות והזרימה ימינה, הגוברת היום יותר מתמיד. הממשלה בראשותו של פרס לא בלמה את הסחף ימינה, ונוסף לכך מתחזקת הסחטנות של המפלגות הדתיות.

לחברים במפ"ם שמרבים לדבר באחרונה על שיבה למערך אמר ויקטור שם טוב שאין שום סיבה להעלות רעיון זה מחדש. מפ"ם מגבש חזית רחבה של השמאל הסוציאליסטי, עם כוחות אחרים (ר"צ) ועשרות אלפים המחפשים כתובת של שמאל ציוני סוציאליסטי.

ה„אמן" צבי גור גרם עוד „פשלה"... שלא באשמתו

בהצעה דחופה לסדר היום בכנסת אומרת ח"כ גאולה כהן (ת) בתיאטרון האבסורד של חלם אפשר היה להציג מחזה מגוחך כמו זה, שבו הוגש השבוע ציור מעשה ידיו של הרוצח צבי גור במתנה של הנהלת בית הסוהר ליועץ המשפטי לממשלה, פרופ' זמיר, כשהמצלמות מנציחות את האירוע, [illegible] היתה נחשבת [illegible] של הנרצח אורון ירדן ז"ל ומשפחתו השכולה היתה עומדת לנגד עיניהם של שלטונות בית הסוהר", ח"כ גאולה כהן התקשרה עם מנהל בתי הסוהר מר סוויסה שאמר לה, שבשעה שהגיש את המתנה לפרופ' זמיר לא ידע שהוא של צבי גור, ורק לאחר שאחד הקצינים באותו מעמד העיר לו על כך, הרגיש סוויסה, כדבריו, „כביטת בלב".

כן אמר מר סוויסה, לדברי גאולה כהן, שבדיעבד הוא נוטל על עצמו את האחריות על כך, שהוא חושב שהיה כאן שיקול דעת מוטעה ושהוא יתנצל על כך באוזני משפחת הילד אורון ירדן ז"ל.

(ש"ה)

שמיר: מה שהיה הוא שיהיה כשאהיה ראש הממשלה

שר החוץ יצחק שמיר, האמור לקבל באוקטובר את תפקיד ראש הממשלה הכריז כי כאשר יקבל תפקיד זה יחול במדיניות הישראלית רק שינוי של „גוון" או „הרגש".

בראיון שפורסם ביום שישי ב„וושינגטון טיימס", דיבר שמיר בהסתייגות רבה יותר על הרעיון של „ועידה בינלאומית", וכן על הסיכויים למו"מ עם ירדן.

שמיר הכריז בראיון זה כי „יש להבין כי ישראל לא תסכים לשום ועידה בינלאומית כפי שמציעים אותה הערבים והסובייטים, בהשתתפות המדינות הקבועות במועצת הבטחון, ואש"ף".

שמיר הוסיף כי הוא מסכים בנקודה זו עם מפלגת העבודה, אולם הוא מודאג מהשימוש הגובר והולך בביטויים כגון „פורום בינלאומי" או „חסות בינלאומית" לגבי שיחות שלום. הוא אמר לעיתון, כי הליכוד מעדיף לא לדבר במונחים כאלה.

להלן אמר שמיר, כי אין הוא שותף לאופטימיות שהביע פרס לגבי אפשרות של מו"מ עם ירדן, אפשרות שלדבריו „רחוקה מאוד".

(ע"צ)

סנטה קלאוס הלך, המחבלים באים

צעירה שנהרגה בהתקפת המחבלים בנמל התעופה ליאונארדו דה ווינצ'י ברומא שרועה על הרצפה בזירת ההתנקשות (צילום־רדיו של איי.פי.)

רצחנות מקצוענית

פעולת טרור מסוג זה מצריכה תכנון קפדני, איסוף מידע מדוקדק והכנת דרכי מילוט ■ רק מעט אירגונים בעולם מסוגלים כיום לבצע פעולה כזאת — אירגונו של אבו נידאל הוא אחד מהם

מאת עוזי מחניימי

כיצד מתארגנת פעילות טרור של ארגון פלשתיני באירופה? מהי שיטת הפעולה של הפלשתינים בבואם לפגוע ביעד ישראלי? מי מסייע בידם, ומה הסיכוי שפעולתם תוכתר בהצלחה?

הפעולה הנפשעת של הפוגעים בשדות התעופה של רומא ווינה, היא מסוג הפעולות המחייבות תיאום, תכנון קפדני, איסוף מידע מדוקדק והכנת דרכי מילוט למבצעים. יממה אחרי הרצח ברומא ובווינה גובר החשד, כי הפוגעים משתייכים לארגון הקטלני של צברי אל בנא, הוא אבו נידאל. שיטת הפעולה ואופיה הרצחני הן טביעות־האצבעות הברורות של הפלשתיני יליד יפו. כך או אחרת, מסתבר כי כיום אפשר לפעול באירופה בקלות יחסית, ואם יש אירגון טרור הפועל בנחישות הרי שיוכל להשיג את מטרתו ללא כל קושי.

למה זקוק אירגון טרור כדי שפיגוע מהסוג של יום שישי יוכתר בהצלחה? בראש וראשונה יאספו אנשי הארגון מודיעין מפורט, מה שנקרא בשפה המקצועית מ"למ — מודיעין למבצע, שלב איסוף המ"למ יכול להמשך זמן רב, לעיתים חודשים ארוכים. ככל שאוספי המ"למ יתאזרו בסבלנות להשלים את המידע, ככל שיהיו יסודיים יותר, כך גדלים הסיכויים שפעולתם תוכתר בהצלחה. לפני הפיגוע יסתובבו אנשי הארגון הפוגע באיזור ויקלטו בראשם את כל הפרטים שיעזרו אחר־כך למתכנני הפעולה: הם יבדקו את שיגרת העבודה בדלפק, יספרו את מספר אנשי „אל על" במקום יבדקו מתי יש הפסקה, מתי מתבצעים חלופי משמרות, שעות הטיסה, סידורי בדיקת הכבודה ועוד אין סוף של פרטים, אותם יגישו לשולחיהם מתכנני הפעולה. לעיתים קרובות יחזרו אוספי המ"למ שוב ושוב ליעד הפיגוע, כדי להשלים את הפרטים הנדרשים על־ידי המתכננים. פעולת איסוף המ"למ היא מסוכנת למדי, כיוון שעל אוספי המ"למ לפעול בצורה תמימה כדי לא לעורר חשד. לעיתים קרובות ייעזרו הארגונים הפלשתינים בארגוני טרור אירופיים עמיתים, שאנשיהם אינם מעוררים חשד בהופעתם החיצונית.

לאחר תום איסוף המ"למ, במועד שייקבע על־ידי מתכנן הפעולה או ראש הארגון עצמו, ימשיכו במלוא הקצב בשלב התכנון.

★

הפעולה מהסוג של יום שישי היא מסוכנת יחסית, כיוון שמדובר בפעולה במקביל בשני יעדי פיגוע, דבר המחייב תיאום מדוקדק, ולמעשה שתי מערכות תכנון ובקרה של הפעולה כולה. יש בעולם כיום מעט מאד אירגונים המסוגלים לתכנן ולבצע פעולה מסוגה: אירגונו של אבו נידאל הוא אחד מהם. שלב התכנון מחייב לעיתים בדיקה אישית של גורם בכיר באירגון כדי לוודא כי אכן אנשיו לא טעו. במקביל לשלב התכנון יבחרו את המבצעים לפיגוע. אנשים אלה נבחרים מתוך קבוצה לוחמים של הארגון. המבצעים יעברו סידרה של אימונים ותירגולים. במקרה של ארגון אבו נידאל מדובר באימונים בלוב, אשר הפכה בחודשים האחרונים טונדקאסית של הארגון. המבצעים לא ידעו לזמן קצר לפני הפעולה. על יעדה לעיתים עד ערב המבצע עצמו, בכלל, עקרון המידור (מלשון מדור), כו כל אחד באירגון יודע את תפקידו המוגדר כלבד, הוא כלל ראשון במעלה. מארגני המבצע ידאגו עתה להשגת האמצעי החשוב ביותר וההכרחי, הוא הנשק ואמצעי החבלה הדרושים לביצוע.

★

המודעות לסכנת הטרור באירופה גבוהה כיום מאי פעם בעבר. במעברי גבול לא מעטים מתקיימות בדיקות, ואנשים בעלי חזות מזרח־תיכונית הם מראשוני הנבדקים. מסיבה זו ברור, כי העברת הנשק היא מסוכנת ביותר ומחייבת זהירות ושימוש בטכניקות מסויימות אשר יאפשרו מעבר נקי של הנשק. לאירופה מגיע הנשק בקלות רבה. המדינה המשמשת כפטרון לארגון, נאמר לוב, מעבירה את הנשק בדואר דיפלומטי, חסין מבדיקה של שרותי הביטחון. במקרה של לוב יש להניח, כי שגרירויותיה באירופה מצויידות בנשק. כך שהמלאי נמצא, ולא כל כך רחוק מיעד הפיגוע. בעיה נוספת שעלולה להוצר היא העברת הנשק בתוך אירופה עצמה. גם כאן ייעזרו לעיתים בחסינות הדיפלומטים, לעיתים בסיוע של ארגוני טרור עמיתים, בלית ברירה, יעזו המבצעים ויסתכנו בנשיאת הנשק, זמן קצר לפני הפעולה יועבר הנשק למבצעים אשר יבדקו אותו ויכינו אותו לפעולה.

השלב האחרון בתכנון הוא בדיקת אפשרויות המילוט של המבצעים. פעולות התאבדות אינן מקובלות על הפלשתינים ובדרך־כלל יראגו, כי באיזור הפעולה ימתינו להם חבריהם עם רכב כדי לחלץ אותם בתום המבצע.

יום־יומיים לפני הפעולה יגיעו המבצעים לשטח, שם יוסבר להם יעד הפעולה. מכאן ואילך ימתינו להנחיה של מפקד הארגון באשר לעיתוי המדוייק.

חשוב להדגיש, כי ארגון הנחוש בדעתו יוכל כמעט תמיד להגיע למצב בו הוא שולח אנשים לשדה תעופה או יעד אחר כדי לבצע פיגוע ואפילו הדבר יעלה בחיי הפוגעים. בהקשר זה כל פעולה שתגרום להרג ולתשומת לבם של אמצעי התקשורת העולמית תוגדר בארגון כמוצלחת. כך הדבר, קרוב לוודאי, גם לגבי הרצח ברומא ווינה.

הדרך היחידה לסכל או לצמצם פעולות טרור בכל מקום בעולם היא בפעולה מודיעינית, אשר תתן התרעה על כוונת פיגוע מצד ארגון טרור כלשהו. רק מערכת מודיעין משוכללת כתיאום של מספר מדינות ובשילוב מערכות מיגון פאסיבי יוכלו לתת מענה, אם כי לא מוחלט, לטרור הפלשתיני והאחר.

הבעל־בית אחראי

מאת יוסף שמי

הנפגעים בהתקפת המחבלים על משרדי „אל־על" בשדות התעופה של וינה ורומא — ברובם אינם יהודים. אך עובדה זו אינה מצמצמת את ממדי האסון. זורקי הרימונים לא החמיצו, באחד מימי התרוממות הרוח שלהם, לקראת חג המולד, עמדו קבוצות צליינים נוצריים בתור, בבירתם הקאתולית, רומא, בדרכם לארץ הקודש. המחבלים פוצצו להם את המסע. אפשר שלבחירת העיתוי היו סיבות פנימיות בארגונים עצמם. אפשר שהמגעים מאחורי הקלעים לקראת ועידה בינלאומית עומדים מאחורי ההתקפות. כך או כך, קשה להתעלם מבחירת המועד לפגיעה. הנותנת יסוד לחשש, שמעבר לכוונה לפגוע בתיירות לישראל, מצאה לה גם ביטוי — אפילו במעומעם — האיבה עתיקת היומין של המוסלמים כלפי הנוצרים.

בשדה התעופה של וינה נפצעו אוסטרים רבים, ביניהם קבוצה גדולה של צליינים, שאמורים היו לטוס לישראל בטיסה סדירה מס' 364, במטוס בואינג 707. מבין כ־130 נוסעים שעמדו להמריא לישראל, הגיעו באיחור של שעות רק 90. הם באו ללא מטעו, נבוכים ומבוהלים. לפני שנים רבות היו שמצאו את מותם בדרך לעשיית המצווה, בגלל התלאות. עכשיו גם הסכנות השתכללו. אין שודדי דרכים. יש מחבלים, נציגי „תנועות שחרור". אין חיות טרף. יש רימונים, קלצ'ניקובים.

בהיוודע דבר הפיגוע, הכריז שר התחבורה, חיים קורפו, כי יפנה לכל שרי התחבורה בעולם בבקשה להתכנס בדחיפות לשם

(המשך בעמוד 6)

„שוב יורים ביהודים"

איטליה זועמת. בשדה התעופה ליאונרדו דה ווינצ'י ההמון כמעט ערך לינץ' בבעלי „חזות מזרח־תיכונית". ג'וליו אנדראוטי, אדריכל הקשרים עם לוב וסוריה, נקרא להתפטר. גם העיתונים, על כל גוניהם, אינם שותקים

מאת אהרון ניר ו־י. גולדקורן, איטליה

הזעזוע שפקד את דעת הקהל האיטלקית לאחר הרצח בנמל התעופה ליאונארדו דה ווינצ'י ליד רומא מוצא את ביטויו החריף ברחוב, בעיתונות מכל הגונים הפוליטיים, וליד שולחן הממשלה.

כל אמצעי התקשורת האיטלקיים מביאים מאז יום שישי בבוקר צילומים ותיאורים של מעשה הרצח. כשהגדיל לעשות מכולם היומון הליבראלי־שמאלי (והסולידי בדרך־כלל) „לה רפובליקה" אשר הביא על פני כל עמודו הראשון צילום ענק של הגוויות תחת הכותרת: „שוב כמו במלחמה". במאמר־מערכת תקיף טוען העיתון, כי האירועים של החודשים האחרונים מעידים על קיומו באירופה של צבא טרור פלשתיני חמוש היטב, הרוצח ומשתולל בהוראת דמשק וטריפולי. לפיכך, קורא העיתון לשתף את כל אומות אירופה, ובכלל זה גם את ברית־המועצות, במאבק נגד טרור זה.

מסנה ב„אל מאניפסטו"

על עומק התפנית בציבוריות האיטלקית תעיד גם עמדתו של היומון השמאלני „אל מאניפסטו", שהיה בעבר מן הדוברים הבולטים של העניין הפלשתיני באיטליה, ואף גימגם בפרשת „אכילה לאורו". אתמול כתבה העורכת הראשית של העיתון, רוסאנה רוסאנדה, מאמר שכותרתו הזועקת: „טרור נגד היהודים", ובו השוואה בין מעשי הרצח הטרוריסטיים לבין רדיפות יהודים בימי מלחמת העולם השניה. „שוב יורים ביהודים", כתבה העורכת, ממנהיגות השמאל האיטלקי הבלתי־תלוי, „רק מפני שהם יהודים, רק משום שקוראים להם לוי והם נוסעים לבקר את קרוביהם". „זו כבר לא פוליטיקה", מוסיפה רוסאנדה, „זהו כבר הרג לשמו".

העיתון מאשים במפורש את אש"ף בכך, שעל־ידי הימנעות שיטתית מלהכיר בישראל ולהציע לה משא־ומתן על שלום („עוד לפני עשר שנים") יצר מצב שבו משתולל טרור אשר, ככל הנראה, יצא כבר משליטתו.

זו גם הנימה השוררת במרבית העיתונים האיטלקיים האחרים, ובכלל זה הבטאון של המפלגה הקומוניסטית „אוניטה". הפרשנים, גם ברדיו ובטלוויזיה, קושרים את הרצח בארגונו של „אבו נידאל", קוראים למעשה לראש אש"ף, יאסר ערפאת, לגלות „מנהיגות" ולהצהיר מיד על נכונות אש"ף להכיר בישראל ולפתוח מו"מ עמה. דומה, שהגינוי שפורסם על־ידי דוברים שונים של אירגון זה לא סיפק את דעת הקהל האיטלקית, הרואה בכך רק יציאה ידי חובה.

חיו אזהרות

אמצעי התקשורת האיטלקיים יודעים גם למסור, מפי מקורות של משרד הבטחון שם, כי ערב חג־המולד הגיעו אזהרות שונות על פעולות מתוכננות של טרור פלשתיני. בין היתר משרותי המודיעין של הולנד וישראל. אך איש לא העלה על דעתו כי תיתכן פעולת הרג בטרמינאל של שדה תעופה עצמו. מעלים כאן על נס את עוז הרוח והן של השוטרים האיטלקיים. והן של אנשי הבטחון הישראליים, אשר, לדעת המומחים המצוטטים בהרחבה, מנעו הרג גדול יותר. שר־הפנים האיטלקי שיבח בגלוי את אנשי אל־על במקום, אשר „מילאו את תפקידם בגבורה וביעילות ומנעו טבח גדול יותר". אף זהו חלק מן המפנה: עוד לפני זמן קצר היתה העיתונות האיטלקית נזעקת לנוכח העובדה, שאנשי בטחון ישראליים השתמשו בנשק אישי בתוך טרמינאל איטלקי. מאז פרשת „אכילה לאורו" התהדקו, לדברי הפרשנים כאן, יחסי שיתוף הפעולה בין שרותי המודיעין של איטליה וישראל.

מסוממים?

אשר לזהותם של הטרוריסטים, הגיעו ופורסמו גירסאות סותרות. נאמר, כי פעלו תחת השפעה של סמים. נטען, כי היו בעלי דרכונים מארוקניים, וזאת משום שהבאים ממארוקו — עקב ההסכמים עם השוק המשותף — אינם חייבים באשרות כניסה לאיטליה. בממשלה הוצע שוב לחייב את הבאים לאיטליה ממדינות „מסויימות" להצטייד תחילה באשרת כניסה, וברור לאלו מדינות הכוונה. הקורבן הפוליטי המובהק של הרצח עשוי להיות השר אנדראוטי, הנחשב לאדריכל של קשרים טובים בין איטליה ללוב, סוריה ואירגוני הטרור, וזאת מתוך הנחה כי קשרים כאלה יעניקו חסות לארצו נגד התקפות טרור. עתה, משנתברר כי דווקא ההתאפקות מעוררת פיגועים, תובעת דעת הקהל כאן מאנדראוטי להתפטר. קראקסי מצידו אמר, כי אי־אפשר לראות עוד בטרוריסטים „רסיסים טועים", וכי צריך „להגיע ולפגוע סוף סוף במדינות השולחות את הטרוריסטים ומארגנות את פעולותיהם". כשכוונתו הברורה היתה ללוב, אף שנמנע מלזהותן בפירוש.

הרחוב האיטלקי נשטף בימים אלו בהרגשות אנטי־ערביים. עזים ביותר בשיחות טלפון לרדיו תובעים אזרחים, מן השורה לגרש מיד מתחומי הארץ את כל הערבים, או לפחות את אזרחי לוב וסוריה. ואת

(המשך בעמוד 6)

איזה הבדל

מאת לוי מורב

איזה הבדל. אפשר לא לאהוב את רבין ופרס אבל אי־אפשר שלא לראות את ההבדלים בתגובות מהם לבין שרי הליכוד. שלושה שרים של הליכוד הגיבו ביום שישי על ההתקפות הנבזיות על נמלי התעופה של וינה ורומא. שר החוץ וממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר, סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון דוד לוי ושר התחבורה חיים קורפו.

המשותף לשלושתם: חוסר יכולת, חוסר רגישות, התפרצות לדלת פתוחה וניסיון להסאנגנמצלה. שלושתם תקפו את הפלשתינים, את אש"ף ואת הטרור. שלושתם ידעו שאש"ף והנושא כבר קשר להתקפה. שלושתם יודעים, כי אש"ף חתום על הסכם מחייב עם מובארק וחוסיין ולא יכלו להפנות ולגלות שמבצעי הפעולה הם פורשי אש"ף, אלה שגזרו־דין מוות מרחף על ראשם אם יפלו בידי אש"ף. אבל אתה להם חרדה, מרוב התלהבות על ההזדמנות חוקית להתגולל על הפלשתינים לא המתינו קימעה בינתיים ושלו לעשות למה מה שעשה ראש הממשלה שמעון פרס, שהביע צער בפני משפחות הנרצחים והפצועים וניתאר הטרור במושגים כלליים, הגדיל לעשות מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי (מכסו לשמיר) שסיפר שאין להתחשב בהכחשות אש"ף. מלוחמת לבגון הארוכה המיותרת והמזיקה במלחמות ישראל, נפתחה מכל ההתנקשות בחייו של שלמה ארגוב, שגריר ישראל בלונדון, המתנקשים היו אנשיו של אבו־נידאל, מנחם בגין ואריאל שרון לא המתינו לזיהוי המתנקשים. בגין או במיטבו, הסביר שאין הבדל בין אבו נידאל לבין אבו עמאר. משיבי הליכוד מבקשים שגם אנו לא נראה את ההבדלים.

יש לנו חשבון פוליטי וחשבון דמים ארוך עם אש"ף ואין צורך להדביק לו מה שלא שלו. אבו־נידאל (מטרתו החיש מעצמו) שראשי מלוב עושים הכל כדי לסכל כל סיכוי קל של סיכוי להסדר מדיני. אותו שרי הליכוד עטים כמוצאי שלל על כל מעשה בזה. רוצים כביכול למנוע אפשרות של בשורת גורים התחכם ותקף את המעשה הנפשע של הארגונים בהנחה שכולם, יכונו שמדובר בארגון המחבלים, הלא הוא אש"ף.

רק מבצעים הלכה למעשה דוסאינגמצמצית, אך מטפחים גזענות ושינאה. „הטרור הפלשתיני", „ארגון המחבלים" אמר מאמין להכחשות שלהם, „אין הבדלים בין אבו לאבו", התוצאות, הציבור הישראלי, שעל תודעתו וליבו מתנהל המאבק אם יהיה כאן שלום או אם נמות בשחרבנו בידינו, לא מבחין בין הניצים. כולם נראים לו אותו הדבר. כולם מרצחים שלום ואבוחיים, כמו שניסו פעם (במחצית השנייה של שנות הארבעים) לשכנע את הציבור הבריטי שאין הבדל בין ההגנה לבין האצ"ל והלח"י.

ממה שנמסר עד מה ברור שמדובר בארגון פלשתיני חוץ־אשפי שממוקם בלוב. התשובה שלנו של מתנה השלום צריכה להיות כפולה, הרגשה חוזרת ונשנית ללא לאות שלא סתוון מדיני יכול להביא ליציאת מסחרחרות של רצח ותגמול ואחר הלילה, ומצד שני ממיכה בפעולה צבאית גלויה וחסויה, נגד הארגון של אבו נידאל ואל עבאס ובעלקי ליזום פעולה נגד מרכז הטרור העולמי אצל מעמר קדאפי שליט לוב. זוהי האינטרס של מתנה השלום הישראלי ולא פחות מזה של מתנה השלום הפלשתיני והערבי כולו.

להכות במרכז הטרור הזה חסר חרחמים וחסר ההבחנה הפוגע באנשים וילדים חפים מפשע, לבער את הטרור המופעל על־ידי מערכת מדינית פושעת וציניות שמטרתה לחסל כל גורם מתון מכסיכל אצל הפלשתינים והערבים. ולעודד את הקיצונים והקיצוניות במדינת ישראל כדי למנוע כל ניסיון להסדר מדיני באזור.

הפעולה הרצחנית בווינה וברומא לא נבעה מתוך רצחנות לשמה אלא ממניעים פוליטיים שמרכזם בלוב. ישראל חייבת לעמוד במרכזו של מאמץ להכות בליבו של הטרור. לשם כך חובה להעת קודם־כל את האמת. את זאת לא שמענו בסוף השבוע מפיהם של שרי הליכוד.

עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר. ראש דסק לענייני היום: לוי מורב.

רוטציה מאונס

מאת צבי טימור

סיום שנת 1985 מצטיין בכותרות כגון „התרחבת העימות עם הסורים על הטילים בלבנון" ו„משבר הטילים לא צפוי לפתרון מהיר". אמנם דוד מגן, והאגף הקיצוני שהוא מייצג, דוחפים לפתרון מהיר של לחיצה על ההדק, כלומר ליוזמה מלחמתית, שבמקרה הטוב תסתיים בהתשה ובמקרה הרע עלולה להוליך למלחמה כוללת – אך הקולות הללו עדיין במיעוט בזירה הפוליטית. לפחות מנהיגי מפלגת העבודה הצטיינו בתגובה מאופקת למדי, אך נראה שישנם לחצים מכל הסוגים, שלא יניחו לנושא לשקוע.

אווירה של מתיחות בטחונית אינה מהווה רקע טוב ליצירת משבר ממשלתי. לכן פרס ימשיך, ובניגוד לדעת שרי־שותפיו, כגון עזר וייצמן, ובמיוחד מפלגתו, יוביל לרוטציה בעוד כ־10 חודשים.

גם האווירה הכלכלית לא מעודדת משבר

ככל שיעבור הזמן, יפוג הרושם של הוצאת צה"ל מלבנון ומהצלחות התוכנית הכלכלית תישאר רק עוגמת־הנפש של אבטלה גוברת, שכר שחוק, מפעלים מתמוטטים ומשפחות שאיבדו את כספן בדירות שלא יזכו לראות אותן. יתכן שראשי האוצר, מתוך שיגרה מחשבתית, אף יתהדרו את האינפלציה ויחסכו 800 מיליון דולר שהממשל האמריקני העמיד לרשות הכלכלה הישראלית ויעבירו את הסכום כרורבה ליצחק שמיר. כלומר, גם האווירה הכלכלית לא תעודד יצירת משבר ממשלתי.

אפשר לומר זאת גם על האווירה הפוליטית. מעצמות־העל לא הגיעו להסכמים מרחיקי־לכת, לא בנושא המעניין אותן ישירות, של האטת מירוץ החימוש, ולא בנושאים האזוריים. בסכסוכים האזוריים ישנם נישושים להשגת פתרון באפגניסטן. המתח הורד במקצת גם סביב ניקרגואה. המזרח התיכון נדחק לסוף התור מבחינת דחיפות הטיפול. היוזמות המקומיות נקלעו לסחבת הרגילה. ישראל וירדן לא הגיעו עדיין אף להסכמה על זירת המו"מ העתידי. מובארק אמנם רמז כי תיתכן תזוזה בעוד כחודשיים. אך קשה לראות היום באופק משהו פוזיטיבי, שיחצה את המחנות וישמש עילה לפירוק הממשלה.

אפילו המו"מ על טאבה נכנס לסחבת אין־סופית של דיון בפרט זה או אחר בשטר הבוררות, ויתכן שמצב זה נוח גם למצרים.

האופציות של שרון לא בלתי־מוגבלות

לכן המצב שהכריע בעד הקמת ממשלת האחדות הלאומית, מצב של אי־הכרעה פוליטית ברורה בציבור, ואי־נכונותו של פרס ללכת לממשלה צרה שתישען על היונים, על החילוניים ועל השמאל החברתי, ממשיך להתקיים. אריאל שרון הגיש לפרס משבר על מגש של כסף, אך פרס לא היה מוכן לנצל זאת ללא שטר כתובה חתום על־ידי הדתיים. וכידוע, קשה לקבל כתובה של נישואין לפני הגירושין, הכלה עוד לא יודעת אם החתן הוא רציני, ואינה רוצה לשרוף את הקשרים עם המחזר הוותיק. ספק אם שרון יצור את ההזדמנות הזאת שוב. בסופו של דבר הוא למד שקל לתמרן אותו. המימסד ב„חירות" תמיד יכול לעשות מניפולאציה במועד הוועידה. מכאן, שגם האופציות של שרון לפוצץ את סיכויי הרוטציה של שמיר אינן בלתי מוגבלות.

ישנה כמובן אפשרות נוספת, או אשליה נוספת, והיא הסכסוך בין „חירות" לליברלים על ליכוד הליכוד. הליברלים מאיימים בהקמת סיעה נפרדת, ומודעי ירד קצת מהטונים הגבוהים בהם נקט כלפי שרי העבודה. אולם קשה לראות אם המפלגה הליברלית תצבור אומץ פוליטי של קפיצה למים הקרים, או שתתפשר שוב על פחות אחוזים בודדים משוריינים במפלגה המאוחדת. בסך־הכל, המנהיגים חייבים לדאוג רק לעצמם ולקבוצת תומכיהם. כפי שהגדיר זאת באוזני אחד מראשי הליברלים – „נדאג לעצמנו ל־8 שנים ולא נשאיר ירושה לדור הבא". הדור הבא של מנהיגות הליברלים גם לא נראה באופק. הקמת מפלגת המרכז העצמאית של להט — דולצ'ין אולי תהווה אופציה לבחירות הבאות, אך בהעדר ייצוג פרלמנטרי הם לא מסייעים ליצירת חילופים בממשלה באמצע הקאדנציה.

נראה, איפוא, כי ממשלת האחדות הלאומית תגיע לרוטציה ללא רצון. המצער הוא, כי הרוטציה תכניס את המהלכים הפוליטיים לקיפאון עמוק. כזכור מ־1973, שנתיים של קיפאון עמוק במישור המדיני מעלות על השולחן את האופציה האחרת. השאלה היא, האם יירשם פרס בהיסטוריה כממשיכה של גולדה מאיר.

חמישים שנה ל„עובד הציוני"

לא מסיבת סיום

מאת אבשלום קווה

סיעת העובד הציוני, הקבוצה הלא סוציאליסטית הראשונה שהתארגנה במסגרת ההסתדרות, חוגגת היום, יום א', יובל להקמתה. מאז כינוס היסוד הצליחה הסיעה להקים מפעלי התיישבות, חינוך ומשקים מפוארים; ירושה מפוארת לסיעה שאיבדה את זהותה הרעיונית, תוך מלחמת הישרדות ובליעת השתיקה מצד שני הגושים הגדולים.

כינוס היסוד של הסיעה התקיים באולם המפואר של אותם הימים, „בית הפועלים" ברעננה. בכינוס, לו קדמו דיונים של שנתיים, נכחו 450 חברים. מהם 200 חברי קיבוצים ועוד 250 בודדים, מהסניפים במושבות ובערים. כשני שליש מהנוכחים נמנו עם יוצאי פולין הקונגרסאית. בהם בלטה קבוצה מגובשת של יוצאי פינסק.

עם עברי בריא

הכינוס נערך, לאחר שיוצאי תנועות הנוער הציוניות הכלליות פעלו יותר כשנתיים במסגרת ההסתדרות ואחרי ששככו הוויכוחים העקרוניים הסוערים — בציונות הכללית העולמית ובקרב העובדים הציונים הכלליים בארץ — סביב הזיקה להסתדרות. בחוברת המוקדשת לאותו מעמד היסטורי כתוב: „לא היו בכינוס זה שיאים אינטלקטואליים או רגעי מתח של התמודדות בין קבוצות שונות, אך היתה נסוכה עליו חגיגיות וחרדת יצירת בראשית. היתה אווירה מסביב לכינוס. החברים מהמושבות השכנות, כפר־סבא והרצליה, באו וחזרו ברגל וכפיהם שירה".

איש ההגות דניאל טננבוים. איש יצק את היריעה הרעיונית, הכריז שהתנועה שואפת „לעם עברי בריא" ושהיא שוללת צירוף חזון של מהפיכה חברתית (העלול להטיל אימה על שכבות אחרות בציבור) למסכת העשייה החלוצית של ההסתדרות. להערה זו של טננבוים, אשר זכתה לכותרת „חזונכם אינו חזוננו", השיב בשעתו ברל כצנלסון.

טננבוים הציב שלושה עיקרים: התבצרות חלוצית־לאומית — זכות בכורה לעלייה חלוצית ולהתיישבות העובדת לעומת הדרישה לשיווי זכויות לעלייה עבור כל שדרות העם; מערכה מתמדת להשלטת עבודה עברית, כמשימה לאומית, בשיתוף שלושת הגורמים: העובד, המעביד וההון הלאומי. והסעיף השלישי, המהותי גם כיום: שלום מעמדי — הסדר לאומי של יחסי העבודה, על ידי חיזוק סמכותה של מחלקת העבודה של הסוכנות היהודית והטלת מרותו של הקונגרס הציוני גם על יחסי העבודה בארץ. בוררות לאומית מחייבת ותחימת חוזים קולקטיביים.

הכינוס הכריז על התנגדותו להיבדלות מעמדית בחינוך ובספורט ועל שלילתו לסמלים מעמדיים „הפוגעים בצביונה הציוני של ההסתדרות". כינוס הסיעה הסתיים רק בשירת „התקווה" ו„התחזקנה". גם בוועידה האחרונה לא הצטרפו אנשי הסיעה לשירת האינטרנציונל. למרות העירבון שנעשה על־ידי איש רעננה לשעבר חיים פיינר.

להתפוליטיזציה של ההסתדרות במהלך חמישים השנים שחלפו עבר „העובד הציוני" מספר שינויים: אנשיו השתתפו, מאוחר יותר, ביסוד המפלגה הפרוגרסיבית. בשנת 1961 התאחדה הסיעה עם „איגוד העובדים הציונים הכלליים" בהסתדרות ויצרה עימה את סיעת העובדים הליבראליים. בשנת 1965, כאשר נתפלגה המפלגה הליבראלית מחדש (הקמת גח"ל) התפלגה גם הסיעה בהסתדרות.

העובד הציוני תמך בהלאמת לשכות העבודה ובנושאים נוספים השרידים וקיימים גם במציאות הנוכחית: חקיקת חוק לבוררות חובה בשירותים הציבוריים, הלאמת שירותי הרפואה, ביטוח אבטלה ודה־פוליטיזציה של ההסתדרות.

לעובד הציוני 37 ישובים. 26 מושבים, ביניהם אלוני־אבא, בית־יהושע, גבעת־ישעיהו, שאר־ישוב, שדה־אליעזר, תימורים ותלמי־יפה. שישה קיבוצים הכלולים בישובי התק"ם: תל־יצחק, כפר־גליקסון, עין־השלושה, סוללים, ניצנים ואושה. מוסדות חינוך: אלוני־יצחק, חוות הנוער הציוני, המוסד על שם מוסינזון במגדיאל, כפר הנוער ניצנים ונווה־הדסה. לסיעה יצוג בוועד־הפועל, בנעמת, חבר בוועדה המרכזת ובמועצות פועלים.

הרעיונות היום

נציג הל"ע בוועדה המרכזת יצחק ברקאי מצביע על כנס ההקמה כאירוע רב חשיבות עבור ההסתדרות מאז „עלתה והמריאה להיות מה שהיא כיום — ארגון יציג המתרגם הלכה למעשה את כלליותו". ברקאי מתרעם על כך, „שאנשי תנועת העבודה אינם מעריכים כראוי את המחיר העצום ששילמו חברי הסיעה בכל אותם פילוגים מתישים עם חבריהם „האזרחיים". תוך עקשנות חסרת פשרות. על הקשר עם מפלגת העבודה אומר ברקאי: „עימות רעיוני בין סוציאליזם ארוק לבין ציונות כללית קלאסית התפתח לדו־קיום. התפיסה שלנו היא תפיסה של חזית. הל"ע איננה מתחסלת. הברית שלנו עם מפלגת העבודה איננה בכל תנאי ובכל מחיר. אם תיווצר קונסטלציה של היערכות פוליטית אחרת, אנו יכולים למצוא את עצמנו בחוץ".

חבר המזכירות הפעילה של הסתדרות עובדי המדינה אהרון הנדלמן קובל: „כל הרעיונות היפים או שהוגשמו או שנזנחו מכורח הנסיבות. אם תקום מסגרת פוליטית מרכזית, יהיה זה מן היושר וההגינות אם הסיעה תאפשר לכל חבר למצוא את עצמו ואת דרכו במפה הפוליטית. לדעתי פרק הל"ע במסגרת רעיונית הסתיים עם חתימת הסכם המערך".

„בית הפועלים" ברעננה נהרס מזמן ועל יסודותיו הוקם בית מידות המורכב מחדרי מגורים ושוק של צעצועים וירקות. גם הפרדסים סביב אותו אולם הולכים ונעקרים. יום יום פולשים לרעננה טאטרים מתל־אביב. שמעולם לא ייחסו חשיבות לא לרעננה ההיסטורית ולא ל„עובד הציוני". מהריחות, החול והתמימות הציונית שהתאפיינה בהם רעננה לא נותר כמעט דבר. אפילו יד לאותו אירוע לא הקימו אנשי הל"ע במקום. משום כך אולי נאלצים אנשי העובד הציוני לקיים את כנסם בירושלים. יטלו בה חלק ראש הממשלה. שמעון פרס, הפטריארך חכם העיניים של התנועה. שמה קול ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. מודעי לא יהיה שם.

בעל־הבית אשם

(המשך מעמוד 8)

נקיטת צעדים מתואמים נגד הטירור האווירי. הוא ביקש את שיתוף הפעולה של הארגון הבינלאומי לתעופה אזרחית איי.קי.או. כדי לכנס אסיפת־חירום לשם דיון בדרכי המאבק בטירור האווירי ובנקיטת צעדים ממשיים נגד מדינות המגישות סיוע לארגוני טירור, עד כדי ניתוק הקשר האווירי עימן.

שרת התחבורה, של ארה"ב, אליזבט דול, פנתה גם היא לארגון התעופה האזרחית בהצעות לפעול נגד מדינות הנותנות סיוע לטירור. מחליפת מכתבים בינה לבין קורפו עולה, כי היא דרשה מ־איי. קי.או. ליישם הצעות אלו ולהקים קבוצת מעקב בינלאומית לביצוע ההצעות.

דובר „אל־על" אומר, כי אין, כרגע, שום אפשרות למנוע התקפות התאבדות בשטח פתוח כמו בית־נתיבות. כאן טמונה הבעיה, התקפת טירור ברומא ובווינה מעמידה בסכנה פעולה סדירה של נמלי תעופה בעולם. ביום שישי תקפו את דלפקי „אל־על"; בעוד כמה שבועות, בשיטה דומה, יתקיפו קיצונים איריים את דלפקי „בריטיש איירווייס", קיצונים ארמניים יתקיפו את דלפקי חברת תעופה טורקית, קיצונים באסקיים יתקיפו את דלפקי „איבריה". והרשימה... הרשימה עודנה ארוכה. ההתקפה ברומא מעמידה את העולם, בעיקר העולם המערבי, בפני אתגר שלא ידע כמותו זה מאה שנה ויותר, מאז חיסול חבורות הטרור האנרכיסטיות והניהיליסטיות הרוסיות והספרדיות.

פגיעה בתעופה פירושה צימצום של עשרות אחוזים בתיירות לאיטליה, לספרד, ליוון, ליוגוסלביה, למצרים ובכלל — לצפון אפריקה. מדינות רבות יפלו קורבן לתנועות שמאליות וימניות קיצוניות. תנועות אלה יתחזקו עקב משבר כלכלי, שכן במדינות כמו יוון, ספרד ואיטליה, ההכנסה מתיירות היא חלק גדול מאוד במאזן התשלומים.

עכשיו, אחרי הרעש, עולה השאלה: מי אירגן, מי יזם, מי עומד מאחורי ההתקפה. אך לא זו הבעיה היחידה. שכן, לא פחות אחראים לכך הם בעלי־הבית שנותנים מחסה להשתוללותו החופשית של הטרור. כבר אמר מי שאמר, שהסיוע שנותנות מדינות שונות לארגונים אלה, כמוהו כהכרזת מלחמה מצידן, עם הבדל מהותי אחד: הן אינן נושאות בתוצאות.

כמו בעבר, יימצאו גם עכשיו מדינות שירצו שאחרים יוציאו בעבורן את הערמונים מהאש. אך האש — ואת רבות מהן ממאנות ללמוד — עלולה לאחוז גם בהן.

שוב יורים

(המשך מעמוד 8)

הפלשתינים. ההמון בשדה התעופה כמעט וערך לינץ' בבעלי „חזות מזרח־תיכונית" שנזדמנו למקום, ובאמצעי התחבורה הציבוריים מורגשת עוינות חריפה כלפי בעלי חזות שכזאת.

רומא עיר פרוצות

גדול העיתונים האיטלקיים, „קורייר דה לה סירה", פתח אתמול את עמודו הראשון במאמר־מערכת תחת הכותרת „האם ערפאת ישמיע קולו?". האחרים תקיפים יותר: הסוציאל־דמוקראטים דורשים סגירת נציגות אש"ף ברומא, והשר הסוציאל־דמוקראטי מטאו מטאוטי מתלונן ש„רומא הפכה למאורת פושעים החיים בבתי מלון מפוארים וסטודנטים המתמסרים 'ללימודי' אש"ף, ולא להנדסה או רפואה". השר הזכיר, בהתמרמרות רבה, כיצד ניתן בשעתו לערפאת להיכנס לפרלמנט האיטלקי כשהוא מלווה חמושים „מכף רגל ועד ראש". אכן, קשה להאמין באיטליה הזועמת של היום, כי הדבר היה אפשרי אי־פעם.

רשות הקורא

זלזול ברוב החילוני

בזמן האחרון ראש הממשלה מאד נדיב כלפי הלובי הדתי במדינת ישראל. ביד רחבה הוא גומל להם חסד בהבטחות. על חשבון הרוב החילוני, כאילו אותו מחנה יוצר ומגיע למען המדינה הוא בן חורג. בין ההבטחות שנתן פרס לדתיים, איסור כדורגל בשבת ברמת־גן, ביטול ערבי שבת תרבותיים בפתח תקווה ובמקומות אחרים, ביטול הפעלת הכרמלית בחיפה בשבתות, האוניברסיטה המורמונית בירושלים, ואחרון אחרון חביב מתן אפשרות לאסירי המחתרת היהודית להתייחד עם נשותיהם למען מצוות „פרו ורבו", כאילו יתר האסירים הכלואים בבתי סוהר לא צריכים למלא מצווה זו, אלא „הבחורים היקרים" בלבד.

ניתן לשאול את ראש הממשלה: כלום הוא נבחר על־ידי הלובי הדתי הקיצוני, או על־ידי רבבות אזרחים חילוניים כדי להיות ראש הממשלה? מדוע הזלזול הזה בבכנה ובאינטרסים החיוניים של הרוב החילוני, שהם בבחינת הכנסת הרוב הזה למעין גטו של יושבי הביניים.

על כל ראשי הערים, שהבטחות פרס פוגעות ברגשותיהם של תושבי ערים אלה, לצאת במאבק חריף ובלתי מתפשר, כדי להעמיד את ראש הממשלה במקומו — כי המדינה איננה בכיסו, אלא בכיסם של הרוב החילוני.

חיים חצורי, איילת השחר

מיהו יהודי, מהי יהדות

בשאלה לאומית ממדרגה עליונה אסור להחליט ולקבוע רק לפי קריטריונים דתיים. כי ישראל הם קודם כל עם ואחר־כך דת. מיהו יהודי? יהודי הוא אדם החש בתוכו־לב שהוא יהודי. יהודי הוא אדם המתגורר בארץ היהודים ומשתתף בהגנתה כיכולתו. יהודי הוא אדם המשתתף בבניית הארץ. גם אם הוא מתגורר בחו"ל ומסייע למדינתו בהגנתה העלייה ובחיזוקה.

רוב יהודי הארץ הם חילוניים. היעלה על דעת איש להוציא אותנו מכלל היהדות?

חלק לא מבוטל מהדתיים מתנהגים כאנטי־יהודים ולמעשה הם שונאי ישראל: לא רק נטורי־קרתא, אלא גם אגודת־ישראל האנטי־ציונית, שבחוריה משתמטים מהגנה על הארץ ומותירים תפקיד זה לחילוניים. אם אלה היו רוב בארץ, כבר לא היינו קיימים.

נסיוננו ההיסטורי המר מלמדנו, כי כל אימת שאבותינו סמכו על דתם ועל אלוהים, ורק על דתם, באו עליהם שואות. לא שואה אלא שואות, ומעת שהחילונים עברו בהגנת המדינה לכוח צבאי, באה הישועה.

מיהו, איפוא, יהודי? יהודי הוא אדם החש עצמו כיהודי בתום לב ומשתתף בהגנת עמו היהודי, גם אם מוצאו מאומות העולם. זה עיקר היהדות. יהדות איננה דת. „יהדות" זו האומה היהודית, חילוניים הקריבו חייהם כדי שדתיים יוכלו לירות עליהם אבנים בשבתות. גם זו יהדות. יהודים רפורמיים, חילוניים וקונסרבטיביים, המתגוררים בארץ היהודים בונים אותה ומגינים עליה, עדיפים כיהודים על פני נטורי־קרתא ואגודת־ישראל, שהם ועוד כמה חוגים דתיים, מעשית, שונאי ישראל פנאטיים.

אלישע גלזר, רחובות

הכל תלוי בשם

חה"כ אברהם שפירא, בעזרת השם, והרב גור, הגיש הצעת אי־אמון לממשלה שהוא תומך בה. לעומתו, חה"כ פרוש, בעזרת השם והרב שך, נמנע. תנועת „חירות" בעזרת השם בנימין זאב בגין, בנו של המנהיג, רוצה להבטיח נצחון בוועידה הקרובה. למרות שזאב בגין אינו מעורב בפוליטיקה. ואם לא די בכך כדי לשכך הסכסוכים הפנימיים על המנהיגות העתידה של „חירות", פונים לעזרת השם מנחם בגין, המנהיג המוקפא מאז התפטרותו מראשות הממשלה, ומעמידים אותו כראש הרשימה לוועידת „חירות" למרות שכבר אינו מעורב בפוליטיקה או בכל פעולה ציבורית אחרת.

לוי אשכול ז"ל, כשהיה שר האוצר והמצב הכלכלי במדינה התערער, נשאל איך הוא חושב לצאת מהמצוקה. „בעזרת השם". ענה אשכול. משנשאל הכיצד, והרי הוא לא איש מאמין, השיב אשכול: „הכל תלוי בעזרת השם שאתן למס שאני עומד להטיל על העם".

יעקב פלישר, מרחביה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

חברה חדשה

מאת גדי יציב

לא נווה במדבר

הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי מנקודת הראות של ידיד בעיר

לפני שנים רבות, כאשר עדיין היה המושג „חברה חדשה" שגור מאוד בשפת בני־אדם בישראל, כשאיפה מקובלת ולגיטימית של התנועה הציונית, היה „הקיבוץ" האסוציאציה המיידית והראשונה בהקשר זה. „חברה חדשה"? מיד חושבים ואומרים „קיבוץ". בהתייחסותם של „עירוניים" אל „קיבוצניקים" היתה מין תערובת של הערצה וחיבה רבה, חרטה כלשהי, מוסר כליות, זכרון נעורים יפים ומבטיחים, הכרת־תודה, אבל מעל כל אלה היתה התקווה. הנה המיעוט הקטן הזה אשר חבריו נושאים את הבשורה לגאולת החברה כולה! הנה הם חלוצי השינויים־לטובה אשר עתידים לחול בכולנו!

מה נותר מהתייחסות זו היום? לא הרבה, כולנו יודעים זאת. היום, לקראת הוועידה ה־14 של הקיבוץ־הארצי, נושאים חברי הקיבוץ את עיניהם סביב, אל החברה הישראלית, ומסקנה אחת בלתי־נמנעת כאילו כפויה עליהם: על אף כל השינויים הרבים שחלו במשך הזמן בתוך הקיבוץ, בכל זאת נדמה כי דווקא בשינויים שחלו אצלנו — כלומר בקרב התשעים־ושישה־אחוזים שאינם חברי קיבוץ — הם השינויים בעלי המשמעות המכרעת לגבי מעמדו של הקיבוץ בחברה הישראלית. גם הכרה זו תרמה כנראה לכך שהקיבוץ־הארצי ידון בוועידתו, בין השאר, בשאלת מעורבותם של חברי הקיבוץ בחברה הישראלית, ובאופן ספציפי יותר — ב„מאבק על ישראל דמוקרטית", כפי שהוגדר הנושא שעל סדר־היום.

■ חברה חדשה וסוציאליסטית

הקיבוץ עצמו, כמובן, גם לאחר שלושה דורות, הוא עדיין חברה חדשה מאוד־מאוד, במובן הכי חדש שעשוי להיות לשם־התואר „חדשה".

לקביעה סוציולוגית זו אני מגיע בעזרת מושג שפיתח הסוציולוג הגרמני (ה„ניאו־מרקסיסטי") יורגן הברמס. הברמס מבחין בין חברות שונות, או בין מבנים חברתיים שונים, על־ידי מה שהוא מכנה בשם „העיקרון המארגן". העיקרון המארגן הוא המזהה את החברה, והוא המתפעל אותה. זהו המאפיין החברתי המהווה תנאי הכרחי לשימור טיבעו המיוחד וטיבו המסוים של המבנה החברתי. רק בהעדרו, או בחילופו, של „העיקרון המארגן" משתנה מהות המבנה החברתי. והוא מחליף את זהותו. עיקרון זה אינו המאפיין היחיד של החברה, וגם איננו מספיק כדי להגדיר אותה — אבל הוא הכרחי להגדרה זו. מהו איפוא „העיקרון המארגן" של הקיבוץ אשר מבדיל אותו מכל המבנים החברתיים האחרים בחברה שלנו? נדמה לי שניתן לתאר אותו כך: גם אם חבר אחד תורם יותר מחבר אחר לסך כל התוצר של הקיבוץ — משום שהוא מוכשר־יותר או חרוץ־יותר, או מכל סיבה אחרת — בכל זאת אין הוא זכאי בשל כך ליותר בגדים או ליותר מזון, או ליותר שירותים כלשהם. במלים אחרות, העיקרון המארגן של החברה הקיבוצית מתייחס לניתוק הקשר בין מידת התרומה לייצור לבין מידת היכולת ליהנות מן המוצרים המתחלקים בחברה. הקשר הזה מועתק כביכול מכתפי הפרט אל כתף הקולקטיב. זהו ניסוח זהיר מאוד — אבל הוא יותר מדויק מהביטוי „שותפות בייצור ובצריכה" (שאפשר כמובן להשתמש בו לשם קיצור, וכך נעשה גם להלן). ניסוח זה גם מדויק יותר מהטענה שטובות־ההנאה בכלל (ולא דווקא „המוצרים והשירותים") אינם קשורים כלל וכלל למידת התרומה לייצור. יש ויש טובות־הנאה הכרוכות בהבדלי התרומה בין החברים — אבל אלו אינם מוצרים או שירותים אשר לגביהם קיימים מנגנוני הקצאה פורמאליים.

מנקודת ראותה של החברה הסובבת „עיקרון מארגן" כזה הוא אכן מוזר מאוד: כמעט בלתי מתקבל על הדעת, ועל כל פנים הוא עדיין חדש מאוד. הרי דווקא הזיקה ההדוקה מאוד בין התרומה לייצור לבין מידת ההנאה מן המוצרים — הוא העיקרון היסודי המתפעל את החברה הסובבת, הוא המעניק לה את זהותה, והוא היוצר מחיצות של מעמד וסטאטוס בין חבריה.

ניתוק הזיקה הזאת בקיבוץ מתקיים משום סיבה אחת מכרעת: התגמול הניתן לחבר בעבור ביצועיו או בעבור תכונותיו איננו כסף. במלים אחרות: זהו תגמול שאיננו ניתן לחיסכון, לצבירה ולהשקעה. הקשר בין תרומה לבין הנאה אכן קיים, ותגמולים עבור תרומה ניתנים גם ניתנים — אבל אלה הם תגמולים שסוציולוגים קוראים להם „תגמולים רציונליים", דהיינו — תגמולים הניתנים על ידי קיום יחסים בינאישיים: חיבה, הערכה, כבוד, בוז, איבה וכל כיוצא באלה — אבל לא כסף. לא תגמול הניתן לצבירה. לתכונת התגמולים להיות נחסכים, נצברים ומושקעים אנחנו קוראים, כידוע לכל, הון. חברה אשר ההבדלים הקיימים בין חבריה אינם מתבטאים בהבדלים בבעלות על הון היא, במלים פשוטות, חברה לא־קפיטליסטית. בניסוח עוד יותר ברור: זוהי חברה סוציאליסטית, פסגת חלומותיו של כל סוציאליסט אמיתי. מסיבה זו, אני סבור, המאפיין ההכרחי של הסדר החברתי הקרוי „קיבוץ" הוא, אם תרצו וגם אם לא תרצו, שזהו מבנה סוציאליסטי מובהק, והדברים נכונים, גם אם לטעמים אין הם מקובלים, לגבי מרחביה, לגבי עין־חרוד ולגבי טירת־צבי ועין־הנציב בדיוק באותה מידה.

■ למה אנחנו לא חברי קיבוץ?

למה אנחנו, תשעים־ושישה־האחוזים העירוניים אינננו חברי קיבוץ? קשה לנסח תשובה חיובית כללית, שתחול על כולנו, אבל ניתן לנסח תשובה אחת שלילית. „היינו כזו" שתפסול תשובה אפשרית אחת: הגורם החוסם את הרבים מלפנות אל הקיבוץ איננו „העיקרון המארגן", המזהה והמתפעל את החברה הקיבוצית. אחרי הכל, מאפיין הכרחי זה, כאמור, איננו מספיק כלל וכלל כדי להגדיר או לתאר את הקיבוץ, כפי שהתפתח והשתכלל עד היום. בנוסף למאפיין זה ניתן למנות בו עוד מאפיינים יחודיים רבים: הקיבוץ הוא גם, בדרך כלל, קהילה קטנה יחסית, יותר כפרית מעירונית, קהילה דמוקרטית אשר מנסה ליצור תרבות חיים חדשה, ומחנכת בעצמה את בניה, ויש לה מוסדות ציבור כאלה ואחרים, ועוד תכונות יחודיות רבות אחרות. הניחוש שלי הוא איפוא, שאחד ממאפיינים נוספים אלה, ולא המאפיין ההכרחי של ניתוק הקשר בין התרומה לייצור לבין ההנאה מן המוצרים והשירותים, הוא החוסם את הדרך לקיבוץ בפני מרבית אנשי העיר. עצם העיקרון שבני־אדם יכולים לעבוד ולתרום, ולהשקיע הרבה מאוד בעבודה, בלא לצפות לתמורה חומרית ולגידול בסיכוייהם לצבור הון — עשוי היה לדעתי, להיות מקובל על מספר גדול יותר של אנשים מכפי שנדמה לנו. ועל כל פנים על מספר גדול יותר ממספרם של האנשים שרוצים להיות חברי קיבוץ. אם ניחוש זה נכון, יש לדבר השלכות מרחיקות־לכת, וחברי קיבוץ צריכים להיות הראשונים במתן דעת כל כך.

■ כתר בלי ראש

אל אותה מסקנה עצמה ניתן להגיע גם מניתוח המהלכים ההיסטוריים שקבעו את מעמדו הנוכחי של הקיבוץ בחברה. צריך לזכור כי הקיבוץ קם והתפתח כחלק ממערכת מקיפה יותר אשר כל אחד מרכיביה נחשב בעבר כאחת מאבני הבניין של החברה החדשה אשר עתידה היתה לקום בארץ הזאת. הקיבוץ היה אכן קודקוד הפירמידה — אבל היו גם חלקי בניין אחרים: סולל־בונה, המשביר, בנק הפועלים, הקואופרטיבים השונים, מושב העובדים, הצרכניות, זרם העובדים בחינוך, מעונות העובדים ושכונות הפועלים בעיר, התאגדות „הפועל" — כל אלה עתידים היו להיות משהו שונה לחלוטין ממה שהם היום. לכל אחד מהם היה מאפיין אחד, או כמה מאפיינים, שהיו בעלי ערך לשם בניין העתיד, חלקם היה אך ורק ביטוי לשאיפה לבעלות ציבורית על ההון, בחלקם היה שיתוף בייצור בלבד, באחרים הייתה שותפות רק בצריכה או טיפוח הווי תרבותי מסוים, וכיוצא באלה מאפיינים. רק בקיבוץ לבדו התאחדו והתמזגו כמעט כל המאפיינים האלה. הפירמידה הזאת, אנחנו יודעים. נבקעה ונסדקה ועורטלה ממשמעויותיה המקוריות — ורק מעט מאוד נותר ממנה. סיפור חורבנה של פירמידה זו — הוא סיפור שינוי מעמדו של הקיבוץ בחברה הישראלית. הקיבוץ כאילו נותר תלוי על בלימה, בלי יסודות חברתיים תומכים רחבי־היקף לשעריו. הרבה פעמים שמעתי כיצד אנשים שאינם חברי קיבוץ אומרים כי „הקיבוץ הוא הכתר שבראש תנועת העבודה". זוהי מליצה יפה מאוד — אבל אין שום מובן לכתר, ואין בו שום טעם, אם אין לו ראש שעליו הוא יכול להיות חבוש. כתר בלי ראש: זה מצבה של התנועה הקיבוצית היום.

■ אם יהיה מדבר — לא יהיה נווה

פה ושם אני כבר שומע בשנים האחרונות קולות ייאוש של חברי קיבוצים המבקשים לנתק מגע איתנו, תושבי העיר. המשא כבד על כתפיהם, הם אומרים, והגיע הזמן להיות ככל האדם. מי שירצה לפעול בחוץ — יפעל, אבל לא תהיינה פעולות מאורגנות של התנועה. אם החברה הישראלית מתעקשת להיות מדבר־שממה, הם אומרים, אנחנו נהיה הנווה־במדבר. את השדות שלנו נשקה, ואת גינות־הנוי שלנו נטפח — ונשתחרר סוף־סוף מן היומרה הזאת להביא גאולה לעולם. יש כאן מדינה חופשית, והזכות לרצות בכך שמורה כמובן לכל אחד מאיתנו, וגם לחברי הקיבוץ. יתר על כן, בטווח הקצר זה אפילו עשוי להצליח. למה לא? ברחבי העולם פזורות כל מיני חבורות משונות, קומונות וחצאי־קומונות, וחלקן גם מצליח למדי מבחינה כלכלית. אף־על־פי־כן — לטווח הבינוני והארוך זה לא ילך. הקיבוץ, על־פי טבע בריאתו, לא נולד להיות חבורה משונה אלא חבורה מובילה ומנהיגה. אם החברה הישראלית לא תונהג בדרך שכולנו מבקשים להנהיג אותה שמה — גם הקיבוץ לא יהיה מה שחבריו מבקשים שיהיה. אם חלילה יהיה כאן מדבר חברתי — לא יהיה בו שום נווה. כל הערכה אחרת, בתוך הקיבוץ או מחוץ לקיבוץ, איננה אלא אשליה מסוכנת.

הוועידה ה־14 של הקיבוץ הארצי
השומר הצעיר כפר מנחם

■ המדבר החברתי

כמו פעם כאשר הדברים היו אמורים במדבר של חולות ממש — כך גם עכשיו היעד הוא לפיכך כיבוש הקרקע למען העם כולו. יעד כזה מחייב שתי פעולות זיהוי: זיהוי התנאים היוצרים את „המדבר החברתי", וזיהוי בני־האדם המצויים בו. שתי פעולות־זיהוי אלו אינן כרוכות בניתוח חברתי מסובך במיוחד. התנאים היוצרים „מדבר חברתי" ידועים היטב: אלה הם תנאים של אובדן־תיקווה, ושל תחושת אין־אונות לנוכח מצוקה חברתית ואישית, שהיא כאילו גזירת־גורל אבל אנחנו יודעים שניתן להתגבר עליה. הייאוש והתיסכול מולידים את התוקפנות, את האלימות, את השנאה, את הכמיהה לדיכוי הזולת. התיקווה, לעומת זה, מולידה את היפוכם של כל אלה, ובעיקר היא מדרבנת בני־אדם להאבק למען מטרותיהם במסגרת רציונלית, על יסוד תיכנון שניתן להראות בו את הקשר בין שלבי פעולה שונים, ובין האמצעים למטרות.

את השמות בחברה שלנו עשו אובדן התיקווה לכינון שלום בארץ והייאוש מן האפשרות לדו־קיום עם העולם הערבי. עכשיו נוסף לכך גם הייאוש הגובר והולך מן הסיכוי להיחלצות אישית מן המצוקה החברתית המתפשטת בקרב אזרחי ישראל.

גם זיהוי בני־האדם, שהסכנה הזאת של אובדן־תיקווה רובצת לפיתחם, איננו קשה במיוחד: אלה הם אזרחי ישראל המקופחים ביותר, המופקעים ביותר מן הזכות לתלות סיכוי כלשהו במעלותם האישיות. אלה הם הזקוקים ביותר למסגרת קולקטיבית למאבקיהם. והם גם המועמדים הראשונים להצטרף אלינו למאבק: קל למצוא אותם. הם מצויים ברמות הנמוכות של ההכנסה ונכשלות בשכונות ובעיירות. לי אין שום ספק, שמצב העניינים שם עתיד להשתנות בקרוב מאוד, וברור לי שבאחד הימים הקרובים תצא משם אש גדולה מאוד. השאלה אשר לגביה ניתן עדיין לנסח תשובה היא אם תהיה זו אש זרה ומסוכנת, או אם יהיו אלה לפידים מן הסוג שגם אנחנו מבקשים להאיר בהם את הדרך. אם מדובר ב„מעורבות" בחברה הישראלית — הנה. זאת „המעורבות" ואלה האנשים שאליהם המעורבות צריכה להיות מכוונת.

■ מעורבות עם מטרה ברורה

אני יודע שבקיבוץ, יותר מאשר בכל מקום אחר, מצויים מצבורים אדירים של רצון טוב ונכונות ל„מעורבות" כזאת או אחרת. זאת בדיוק הצרה: הנכונות היא טוטלית — גם למעורבות כזאת, וגם לאחרת. מעורבות איננה תוצר רגשי בלבד, והיא עשויה ללכת לאיבוד אם מניעיה הם רק סנטימנטליים.

דוגמה אחרונה יפה לכך היה המאבק על „אתא". הררי רצון־קיבוצי־טוב ונחלי סולידריות אדירים באו לידי ביטוי במאבק הזה. דבר־אחד בלבד לא היה בו: לא היתה בו מטרה חד־משמעית וברורה. בלי מטרה חד־משמעית, אשר אפשר להגדיר בעזרתה הצלחה וכשלון, אין שום סיכוי לשום מאבק. מבחינה אובייקטיבית היתה למאבק על „אתא" מטרה מפוקפקת, ומבחינה סוביקטיבית היה במאבק זה ויתור־מראש על כל מטרה שהיא: המטרה המפוקפקת היתה למכור את „אתא" לאדם פרטי — אף־על־פי שההסתדרות כבר קבעה, כאשר סירבה לרכוש את המפעל, כי שום גורם אחראי לא יטול את המפעל תחת חסותו. מה בעצם חשבו להם מנהיגי המאבק — שזאק נאצר יותר עשיר או יותר אחראי, או יותר חכם או יותר דואג לפועלים מאשר ההסתדרות? התשובה לכך פשוטה: הם לא חשבו כלום. רחמיהם נכמרו על הפועלים ובכוחות החמלה הזאת הם הוציאו אנשים למאבק סנטימנטלי. אבוד־מראש שיותר מכל גרם נזק לפועלים. אם אמנם לא ניתן היה להאבק למען העברת הבעלות לידי הפועלים עצמם או לידי ההסתדרות — צריך היה להאבק למען הפועלים עצמם, בלי כל קשר לקיום המפעל. השלכותיו של מאבק זה ראויות כמובן לדיון נפרד, ארוך ומנומק. אבל כאן הוא חשוב רק כדוגמה רעה ל„מעורבות" שאין בה שיקול־דעת.

בכלל, „מעורבות" איננה עשיית טובות, ואיננה, הפגנת הזדהות עם הזולת. מעורבות פירושה זיהוי שקול ורציני של האינטרס האמיתי, ארוך־הטווח, המשותף לציבורים שונים אשר בטווח הקצר עשויים להיות להם אינטרסים שונים ואולי גם מנוגדים. וניסוח האינטרס האובייקטיבי הזה במונחים פוליטיים: זאת באמת השאלה המכרעת: האמנם יש לחברי הקיבוצים ולשכירים בעיר אינטרסים אובייקטיביים משותפים?

■ האינטרס המשותף: העלאת ערך העבודה

להערכתי יש אינטרס משותף לחברי הקיבוץ ולשכירים בעיר, וסיפוקו של אינטרס זה עשוי באמת להוות אבן־פינה חשובה לבניין חברה חדשה בישראל. בטווח הקצר קשור אינטרס זה לקיצוץ וצמצום היתרונות המוקנים בארץ להון הפרטי ביחס לעבודה. חברי הקיבוצים הם, אמנם בעלי הון — אבל הם גם עובדים. ההתפתחויות בשנים האחרונות בכלכלת ישראל, והחברה בכלל, לימדו אותם היטב שהם עלולים להקלע לדילמה מאד בלתי־סימפטית: האם לבסס את עליית רמת החיים שלהם על בעלותם על ההון, בלא כל קשר לצורת העבודה — או האם לבסס עליה זו ברמת החיים על עבודתם המשותפת? השאלה איננה מופרכת כלל וכלל כפי שהיא עשויה להיראות ממבט ראשון. הענקת יתרונות להון הפרטי, וביחוד להון הפיננסי, ביחס לעבודה — דוחקת לעמדה נחותה כל בעל הון שאיננו מנצל יתרונות אלה ואיננו מתקיים על ציבור שכירים נמוך־שכר. כאשר רמת החיים של החברים־כעובדים חייבת להיות נמוכה כדי לעמוד בתחרות עם ההון הפרטי — גדל מאד הפיתוי להעלות את רמת חיי החברים־כבעלי־הון. בכל דרך שבעל הון מעלה את רמת חייו, לרבות עיסקות פיננסיות מפוקפקות. ביטול יתרונות הבעלות על ההון, ביחס ליתרונות העבודה, הוא בפירוש לא רק אינטרס של ציבור השכירים, אלא גם של חברי הקיבוץ. הדבר נכון במיוחד כאשר הענקת יתרונות לעובדים איננה פוגעת בחברי הקיבוץ כבעלי־הון, שהרי הם עצמם גם העובדים במפעליהם. לקביעה העקרונית הזאת יש השלכות קונקרטיות מאוד. היא נוגעת לשורה של מאבקים פוליטיים, ברורי מטרה ותכליתיים, שצריך לנהל בחברה שלנו כבר ממחר בבוקר, בשותפות עם ציבור השכירים.

■ המאבק להגנת הדמוקרטיה

עכשיו תבואו ותגידו כי „המעורבות" של חברי הקיבוץ צריכה להתייחס „להגנת הדמוקרטיה" — ולכך התשובה היא: בדיוק בדמוקרטיה הדברים אמורים. בסכנה ובאיום על הדמוקרטיה אין נלחמים על־ידי הגנה על הדמוקרטיה הקיימת — אלא על־ידי ההעלאה־על־נס של הדמוקרטיה הטובה יותר מזו הקיימת, זו שעתידה להתקיים. את המאבק יש לכוון למען הרחבת היקפה של הדמוקרטיה, ריבוי תחומי־חלותה, גידול מספרם ושיעורם של האנשים המפעילים אותה, וחשיפה לעין־כל של פירותיה הטובים. באותה, יש לצאת ממגננה למיתקפה — לפרוץ עם סיסמת הדמוקרטיה אל בתי־הספר, אל השכונות, אל מערכות המשרדים ומוסדות הציבור, וביחוד אל מפעלי הייצור.

המאבק להעלאת ערכה של העבודה, לעומת ערך הבעלות על ההון, הוא החלק המכריע במאבק למען חברה יותר דמוקרטית, והמאבק למען חברה יותר דמוקרטית הוא הנשק המוחץ ביותר במאבק נגד הפשיזם והכהניזם. הקביעה הזאת נכונה בכל הרמות. ברמה הריגשית — המאבק הזה נוטע תיקוות בלב האנשים ושומט את התשתית האמוציונלית לצמיחת הפשיזם. ברמה התודעתית — המאבק הזה מלמד בני־אדם מהן זכויות הפרט בדמוקרטיה ומעמיד את הטענות ה„לא־דמוקרטיות" במקום היאה להן. ברמה האירגונית — המאבק הזה מציב את האנשים בחזית המאבק הראויה ומפחית את הסיכוי שיתייצבו במחנה הימין. ברמה הפוליטית — המאבק הזה קושר את האנשים למחנה שאליו גם אנחנו משתייכים.

■ מעורבות ופוליטיקה

בסופו של דבר החוליה העיקרית שעשויה לחבר את חברי הקיבוץ אל השכירים בעיר היא חוליית המאבק הפוליטי. „מעורבות" איננה סידרה של אקטים הפגנתיים כרוכים חסרי מכנה משותף משמעותי. „מעורבות" אמיתית היא קשר רצוף של ברית פוליטית. מבחינה זו, הרקורד של הקיבוץ־הארצי הוא מצויין, וצריך רק לקוות שיהיה חיזוק לדרך שהיתה מקובלת עד כה.

אמרתי כבר לעיל, שכל הקיבוצים, מכל התנועות, מקיימים הוויה אוביקטיבית סוציאליסטית מובהקת — ומבחינה זו אין כל הבדל ביניהם. ההבדל בין הקיבוץ־הארצי לשאר התנועות הוא בכך, שמלכתחילה היתה לו גם תודעת ההוויה הזאת. התודעה הסוציאליסטית התנועתית של הקיבוץ הארצי, ולא רק תודעת החברים הפרטיים, היא שהבדילה אותו מתנועות אחרות. מבחינה זו, ולא מבחינות אחרות, אם אכן התנועה הקיבוצית היא, כמאמר המליצה, „הכתר שבראש תנועת העבודה" — והקיבוץ הארצי הוא באמת היהלום שבכתר.

מכל האמור מסתבר, שהוויה סוציאליסטית, אשר מחייבת ברית הדוקה עם השכירים בעיר ומאבק משותף ורצוף, חייבת לבוא לידי ביטוי ארגוני במפלגה פוליטית. היום המפלגה הזאת, לגבי הקיבוץ־הארצי, היא מפ"ם. מסיבה זו אפשר לדבר גם בעשר ועירות על מעורבות זו או מעורבות אחרת, ואפשר גם לצאת להפגנה זו או להפגנה אחרת — אבל אם לא יהיה לכך בסופו של דבר ביטוי מוחשי בחיזוקה של מפ"ם — כל המעורבות כולה תהיה מוטלת בספק.

בעריכת עלינא תורי

מסד ראשון
סיפורי הליצן
מאת גיורא מנור

התיאטרון המזרח־ירושלמי „אל־חקוואטי", נאמן לשמו, שפירושו „המספר", הבין הצגה חדשה. מחזה לשחקן יחיד, לפי הטקסטים העתיקים, שאסף ועיבד המחזאי האיטלקי דריו פו, הנקראים "MISTERIO BUFFO", משמע מיסטוריה משעשעת, מצחיקה. במקביל להצגות המיסטריום הגדולות של סוף ימי־הביניים, שבהן מאות שחקנים, חברי הגילדות של בעלי־המלאכה והמקצועות השונים היו מציגים לעמים, במשך ימים אחדים, תמונות מתולדות העולם, ממעשה־בראשית, דרך סיפורי המקרא ועד לחיי ישו ומותו, נוצרה מסורת עממית של סיפורי־מעשיות, שהמספרים, הלוליינים, JOUNGLERS, היו מביאים לכפרים כתיאטרון־של־עניים. דריו פו אסף עשר מעשיות כאלה ועיבדן והוא נהג להציגן בעצמו ובכבודו.

פו הוא לא רק מחזאי ובמאי מצוין, שרבות מיצירותיו בוצעו בארץ, אלא גם ליצן, כמובנה העתיק והמכובד של מלה זו. לא מכבר ראיתי אותו (ואת אשתו) מקדישים ערב שלם לתולדות הקומדיה־דל־ארטה האיטלקית. המופע נפתח בהרצאה (!) מורגמת של פו, ולמרות שאיני שומע איטלקית, וידידים הסבירו לי שהכל נאמר בניב נאפוליטאני, הקשה להבנה גם לאיטלקים מבטן ומלידה, היה מונולוג ארוך זה, שנמשך כ־20 דקות, מרתק ממש. לעומת יכולתו הביתית של דריו פו, החווירו מעשי־הליצנות של יתר חברי הלהקה. גם הצגתו החדשה של תיאטרון „אל־חאקוואטי" תלויה כולה ביכולתו הווירטואוזית של שחקן אחד: יוסף אבו־ואררא.

ואולם למרות שהוא עומד יחידי על הבימה הזעירה, באולם שסודר כעין בית־קפה מזרחי עם מחצלות על הרצפה וכסאות קלועים, לבדו, מספר, מרקד, מנגן בכלי־הקשה ומשעשע את הצופים במענה לשון ותגובה לתגובותיהם, והוא עושה זאת בכשרון רב, אין הוא לבדו. ידם של הבמאי, פרנסוא אבו־סאלם, שהיה גם התאורן, של מעצבת התלבושת והבימה, פראנסין גאספר, ויועצי המוסיקה והפנטומימה, מורגשת היטב. הכל עשוי לפרטי־פרטים ומוגן במקצוענות מושלמת על ידי השחקן־הרקדן־המנגן.

הראשון מבין ארבעת הסיפורים שנבחרו הוא זה המתאר איך עני מרוד בונה לעצמו במו־ידיו חלקת אדמה, ובעל־האחוזה גוזל אותה ממנו. ברוב יאושו מבקש האיכר לשלוח יד בנפשו, אבל הוא פוגש בהלך מיסתורי, המנשקו ובכך מתיר את לשונו ומגלה את כשרונו להיות שחקן נודד, „מספר". היה זה ישו בעצמו בכבודו, שהוליד את השחקן, שהוא תיאטרון־של־איש־אחד.

גם יתר שלושת הסיפורים מתאימים לעונת חג־המולד. השני מתאר בצורה משעשעת, כמין הוואי של משחק כדורגל, את חוויותיו של צופה, שבא לראות איך מקים ישו לתחייה את אליעזר (לזרוס) המת. יוסף מצליח לתאר דוחק כשהוא לבדו על הבימה, בצורה משכנעת ביותר.

בקטע השלישי מגלם אבו־ואררא, כשהוא יושב על כסא ובעזרת מקל הליכה פשוט בלבד, את קורותיהם של אחד עיוור ושני פיסח. יש סימביוזה בין השניים: העיוור מרכיב על כתפיו את הנכה. הפיקח נוהג בו כבבהמת־משא והעיוור מספק את כוח הרגליים. עד שהם נתקלים בישו, המחזיר לעיוור את מאור עיניו ולנכה את יכולת התנועה. זהו רגע משחקי נפלא, בו רואה העיוור לראשונה את רגליו, וסופר בחדווה את עשר אצבעותיו.

אבל הנס אינו שלם. הפיסח אינו מאושר בשינוי לטובה שחל בו, כי מעתה יהיה שוב עבד נרצע לאיזה אדון פאודאלי ויצטרך להרוויח את לחמו בזיעת אפיו... מוטב היה לו להיות בעל־מום, אבל חופשי מדאגות ועול מלכות. והוא יוצא לחפש לו קדוש אחר, שיחזיר לו את מומו. (מה שכינה זיגמונד פרויד „ההנאה מן המחלה"...?)

מובן מדוע שלטונות הכנסיה לא התיחסו בצורה אוהדת לצורה זו של תיאטרון עממי.

והסיפור המסיים נושאו רצח החפים מפשע, לקוח מהברית החדשה. הורדוס המלך חושש, שעל פי נבואה שהגיעה לאוזניו, נולד בבית־לחם תינוק, שעתיד לרשת את מלכותו, הלא הוא המלך המשיח. לכן הוא מצווה להרוג כל תינוק בן יומו. השחקן מגלם שני חיילים, שנצטוו לעשות את המלאכה האיומה. אחד מהם מתקשה בביצוע תפקידו. השני מסביר לו, שחייל שניחן ביותר מדי רגשות, הוא חייל גרוע ומוטב לו לחפש לעצמו תעסוקה אחרת. והנה אשה אחת, שתינוקה הוצא להורג בפקודת הורדוס, יוצאת מדעתה ומאמינה ששה שמצאה ועטפה כתינוק, הוא אכן בנה. או שמא נעשה נס, ותינוקה הפך לשה תמים, ובכך ניצל מן הגזירה האכזרית? השה הוא סמל נוצרי מקובל לישו וגם המעשיה על חייל בעל־מצפון צופנת בחובה השלכות לא רק נוצריות, אלא גם אקטואליות תמיד.

המבצע המשחקי של אבו־ואררא ראוי לשבחים רבים. הוא יצר קשר הדוק עם הקהל,

יוסף אבו־ואררא — מבצע משחקי ראוי לכל שבח

התגלגל מדמות לדמות, התנועע ושר ודיבר כלוליין אמיתי. למרות שהעברית שגורה על פיו, כהיותו אחד השחקנים הטובים על הבימה הישראלית, בכל זאת חשתי שאין כשפת־אם, להתבטא בה על הבימה. (גם בתכניה נרמז שיש בשיתוף פעולה זה בין יוסף והתיאטרון הפלסטינאי המצוין הזה משהו מ„חזרה בתשובה", מהחזרתו של שחקן ערבי לתיאטרון הערבי.)

זהו תיאטרון עני־עשיר. ההפקה עשויה בידע וטוב טעם. המחזה פועל במישורים רבים, קושר את המסורת האירופית העתיקה עם העכשווי, ומציב לפני המבצע אתגר אמנותי ממדרגה ראשונה. תענוג להיות נוכח בהצגה, וכתמיד בהזדמנויות כאלה, מתעורר הרצון ללמוד את השפה הערבית, כדי לגשר על פני התהום שבין שני העמים החיים בישראל. וגם זה מסר נכבד לכשעצמו.

בכל פעם שעוסקים בנושאים נוצריים עתיקים, מתבררים קשרי הגומלין שבין העם היהודי והדת החדשה, שצמחה מהמציאות הארץ־ישראלית. הלא כל הדמויות הללו, בלבוש איכרים מימי־הביניים ובגלגול החומר לערבית, הם יהודים ושייכים לתולדות עמנו. לא בכדי נכתב על הצלב I.N.R.I, ראשי־תיבות שמשמעותם: ישו הנוצרי מלך היהודים. זו אמורה היתה להיות הלצה צינית, אבל כדאי לזכור זאת. כמובן לא רק אנו, היהודים, נוטים לשכוח, אלא גם הכנסיה הנוצרית השתדלה במשך מאות שנים להתעלם מקשרים היסטוריים אלה.

תיאטרון
אידיאולוגיה ומעשה בגן־הירק
מתחים אידיאולוגיים ומתחים ארוטיים בקבוצת חלוציים המבקשת להקים גן־ירק. „עוולה" מאת ישראל המאירי, ע"פ שני סיפורים של ברנר, ב„הבימרתף"

מאת אילן שיינפלד

אחת מעוברת, אחת מתנזרת (לבי־אורית), אחד פייטן, אחד אידיאליסט גדוש מליצות ואחד קטנוני ומנוול — אלה הם חברי הקבוצה, המבקשת להקים גן־ירק חלוצי במחזה „עוולה", מאת ישראל המאירי, בבימויו של עמית גזית, שעלה זה עתה על בימת „המרתף". המחזה עובד לפי שני סיפורים מאת י.ח. ברנר, „עוולה" ו„המוצא".

להלן סיפור המעשה: קבוצת החלוצים עלתה על הקרקע במטרה להקים, כאמור, גן־ירק עברי. במהלך הישיבה יחדיו נוצרים ביניהם מתחים רבים על רקע אירוטי, המסתורים כמתחים על רקע אידיאולוגי, ואשר נפרקים באסיפות קבוצה אינטנסיביות. המתח האירוטי נסוב סביב דמותה של חנה, (ענת הרפזי) הנזירית למראה, שהכל מחזרים אחריה — אלכס (עמוס לביא), הפייטן (איציק אביטל) יהודה, (רני מוז'ה) הנשוי להניה ושמוליק המורה הזקן שמן המושבה הסמוכה (אלכס פלג).

לילה אחד מגיע לקבוצה קצין בריטי, המתחזה לקצין גרמני, ומבקש מקום מסתור ללילה מפני רודפיו התורכים. בלילה זה גם מגיעה לחצר הקבוצה אחת הפליטות מגירוש כפר־סבא ועל זרועותיה תינוקת בת יומה, והיא מתחננת למעט לחם וחלב. חברי הקבוצה רבים ביניהם ואינם מוכנים לתת לפליטה (או מלמד) מזון. חלקם אף מתנגד להסתרת הקצין (ג'ס גרנר). שמוליק, המורה הזקן, שהוא בעל אמות־מידה מוסריות גבוהות מן השאר וחש כפער העצום שבין אידיאולוגיה ופראזיולוגיה לבין מעשי החברים, נוטל מזון ואץ לחפש את הפליטה. בינתיים מתה התינוקת בחצר הקבוצה עצמה. יהודה, לעומת זאת, החרדן וקטנוני כל כך, יוצא באישון ליל מחצר הקבוצה — ומסגיר את הקצין הבריטי לידי התורכים.

שני קונפליקטים אלה, הנסובים סביב הפער בין רמת המוסר האישי לבין רמת הניסוחים המליציים, הם הציר עליו בנוי מחזה זה. אלה הם אותם קונפליקטים, המופיעים בסיפוריו של ברנר. אולם, במאי ההצגה הוסיף כאן איזה נופך של כוחות־חוץ המאיימים לפרוץ אל הפנים ולהשחיתו: כאשר נכנס הקצין הבריטי לחצר, עומדים מולו חברי הקבוצה במעין מעגל סגור, מלאי חרדה.

האירוניה היא, כי דווקא כניסתו של הקצין עשויה להפוך את החברים לאנשי אמת, בהעניקה להם את היכולת להרגיש, ולו פעם אחת, את האידיאות שהם מדקלמים. ההזדמנות זו מוחמצת. לרגע נדמה, כאילו נפרץ מעטה האידיאולוגיה, החוסם את עיני החברים מפני האמת החשופה. אולם, מייד לאחר הסגרתו של הקצין וקבורת התינוקת חוזרים החיים לשיגרתם, והשקר לנתיבותיו. דבר, הבא היטב לידי ביטוי בגירושו של שמוליק, המורה הזקן מן המושבה, שהוא בעל המוסר היחידי בחצר, מן הקבוצה.

„עוולה" — קונפליקטים
בתמונה (מימין): ענת הרפזי, מירב גרי, עמוס לביא

הנה, בתחילת ההצגה אומר אלכס ה'אידיאליסט', לפייטן, — „לדיון בסוגיות האומה והעם זימנו אותך, לא ליקשקושים על אודות הפליטים. פליטים עוד יבואו". כך, בחוסר מודעות מוחלט לפער המוטבע בעצם אמירתו. וכהמשך מוסיף הפייטן, כי „התנגדות" לעזרת הפליטים „אינה אלא בריחה"... ואף כי דברים אלה נשברים לרגע, כאשר הפייטן עצמו אומר, בגבור המתח — „שימעו כמה נבובות הן נשמעות, המליצות" — הרי שלבסוף שבים כולם לשימוש באותן מליצות, שנופצו קודם לכן: „והעיקר שנהיה מאוחדים". „בחוץ חושך. ערפל. אנו צריכים אור".

קונפליקטים נוספים משניים מתגלים במהלך ההצגה נוגעים לשתי בעיות נוספות, שיש עימן מידה מסויימת של אקטואליה גם היום. האחד — ההידרשות לנושא האנטישמיות, כל אימת שיש צורך לתרץ איזו מעידה מוסרית עברית. השני; מקומו של האמן, ובמקרה זה הסופר, בחברה השיתופית. הנה, כאשר מתגלה, כי הקצין הבריטי, כביכול, האשים את חברי הקבוצה בגניבת שעונו, מתפרצת הניה, הרגשנית והזועקת: „אנטישמיות. אנטישמיות. איזו עוד סיבה יכולה להיות לאנגלי להתגולל עלינו בעלילה שפלה כזאת? גוי, גוי אנטישמי". זאת, בעוד שלמעשה כמעט ודאי הוא, שאחד מאנשי המושבה, אולי אפילו אחד מן הקבוצה, גנבו לאנגלי את שעונו.

לפיכך, „עוולה" של ישראל המאירי ועמית גזית הינה הצגה, שיש עימה נגיעה גם בחיינו שלנו. ודאי, דבר זה ממילא מעיד גם על יכולתו של ברנר לחשוף אמיתויות, המצויות בבסיס הקיום העברי.

קולנוע
משחקי סגנון
„נערה ונער" — נסיון לבניית שפה קולנועית אחרת

מאת יעל ישראל

בשנות החמישים בצרפת התפתחו במקביל מספר במאים חשובים כמו רנה, גודאר, שברול, טריפו ואחרים, שיחד יצרו את מה שמכונה „הגל החדש" של שנות השמונים.

במאי ה„גל החדש" של שנות החמישים ניסו ליצור קולנוע חדשני, שאופיין בזרם תודעה נוסח אלן רנה או בניכור סגנוני נוסח גודאר. הבמאים הצעירים בני הגל החדש של שנות השמונים למדו ממוריהם הגדולים ובסרטיהם יש עקבות ברורים לסרטים של „המאסטרואים" המהוללים (שמתו או שכבר אינם מחדשים דבר בסרטיהם), אך כבר עתה ניכר כי הבמאים הצעירים מתרכזים בעיקר בצד הוויזואלי, בנסיון לחדש ולשפץ את השפה הקולנועית.

כזה היה „דיווה" של ז'אן ז'ק ביינקס שעורר דעות חלוקות, גם „רכבת תחתית" של לוק בסון בן ה־26 הוא קולנוע מהיר, מוהיר וויזואלי, אך כל אלה לא מחפים על דלות רעיונית. במאי צעיר נוסף, שמציג את פרי ביכוריו: „נערה ונער" הוא לואי קראקס בן ה־23, וכבר משווים את תופעת קראקס לגודאר הצעיר, שבשנות השישים נחשף לקהל עם סרטו המהמם: „עד כלות הנשימה". קראקס עשה שיעורי בית. ניכר בסרטו שהוא הושפע מז'אנרים ומבמאים רבים, בעיקר מז'אן לוק גודאר ומהסוראליזם הצרפתי של שנות העשרים נוסח „דמו של משורר" של ז'אן קוקטו.

„נערה ונער" אינו סרט נארטיבי, הוא עושה שימוש בתחביר הקולנועי ליצירת שפה חדשה ומוסשטת, אך כבר לפני שלושים שנה עשה זאת רנה ב„אשתקד במאריינבד" או ב„מוריאל". קראקס משתמש בשחור־לבן מסוגנן, הפריימים בנויים בדקדקנות אסתטית, האווירה מלנכולית, תיאטרלית וסוראליסטית גם־יחד (שמשנשת בזכות התפאורה התיאטרלית). המקום — רובעיה האפלים של פאריס — מקבל מימד לא מציאותי בשל שום־מקום קלאסי. במקום הזה מסתובבים מספר טיפוסים, אותם אנו פוגשים בסרט, אך ללא שום כוונה מצד הבמאי שמשהו יקרה ביניהם, חוץ מהמפגש בין אלכס, הנער המוזר שמסתובב בלילות, עוקב אחר אנשים ורושם בדקדקנות מאורעות חשובים על הקיר בחדר השינה — לבין מיריי (מיריי פרייה), דוגמנית יפה, מלנכולית ומוזרה גם־כן, שחברה המטורף עזב אותה והיא בדכאון.

כאמור, אנו מקבלים חלקיקי מידע חסרי־משמעות על־כל מיני מאורעות מוזרים וחסרי הסבר שניתנים למספר פירושים, וכשמטרתם להראות את חוסר הקומוניקציה, הניכור החברתי, הבלוק בחיי הרגש — כל הסממנים המאפיינים של בני דור עידן תקשורת שלא מצליחים ליצור תקשורת.

גם הבמאי האמריקני הצעיר גים ג'ארמוש בסרטו „זרים", שבינו לבין „נערה ונער" יש דמיון־מה וצילום בשחור לבן, ניכור סגנוני, עסק בניכור ובחוסר התקשורת בין צעירים בני זמננו, אך „זרים" הגיע אל תחומי הרגש. קראקס, לעומת ג'ארמוש, ינטרל כל רגש ומשאיר שוטים מסוגננים [illegible] במטפורות חזותיות (נוסח „דמו של מ[illegible]") — מטרתו העיקרית אינה להעביר לנו סיפור או חוויה רגשית אלא חוויה אודיו־ויזואלית, אינטלקטואלית־משהו, וכך נשאר סרטו נסיון מעניין בבניית שפה קולנועית אחרת ממה שאנו מורגלים.

„נערה ונער" — ניכור וחוסר תקשורת

מחול
גלים של רינה שיינפלד

„תנועות" הוא שמה של קבוצה ירושלמית, הפועלת מאז 1972 בניהולו של עמוס חץ, מורה לתנועה וכתבי תנועה באקדמיה ע"ש רובין. כתב התנועה אשכול־וואכמן משמש לה בסיס אמנותי. בבמה שהם מבנים „חיבורים". זהו אנסמבל קאמרי ובו שישה רקדנים, הנתמך בשנתיים האחרונות על־ידי קרן ירושלים ומקיים, מלבד מופעים, סדנאות ללימוד כתב־התנועה.

האנסמבל הופיע בשנה שעברה בכנס הבינלאומי לכתב־תנועה שהתקיים בארץ וכן סייר באירופה ואמריקה. ריקוד מופשט וצורני, בנוי בקפידה ואיפוק. המופע יתקיים במוזיאון תל־אביב, ביום א', 29 בדצמבר, בשעה 9 בערב.

● הספריה למחול מקיימת סידרה של מופעי להקות צעירות במסגרת הבימה למחול ע"ש פרד ברק, בבית יד־לבנים ברח' פנקס 63 בתל־אביב. ב־14 בינואר 1986, בשעה 8:30 בערב, יופיעו במסגרת זו מאגמה — קבוצה למחול, להקה תל־אביבית, שכל יוצריה ומבצעיה הם בוגרי האולפנה של רינה שיינפלד. חלקו הראשון של המופע מוקדש להקתו של ירדן מרגולין, הפועלת כבית־הנוער העברי בירושלים, ירדן מרגולין פיתח שיטת הוראה משלו, המתבססת על הרפיה ונשימה נכונה, וזו הופעת הבכורה של להקתו בתל־אביב.

● יצא לאור השנתון למחול 85, העשירי למניין שנתוני „מחול בישראל", ובו מאמרים ורשימות על המחול בארץ ובעולם, בעברית ובאנגלית, 46 עמודי תצלומים ממחולות העונה שחלפה ואינדקס של כל החומר שהתפרסם בו במשך עשר שנות קיומו. מחיר העותק 5 שקלים חדשים, וניתן להשיגו בחנויות לצרכי מחול, בספריה למחול, בלהקות המחול ובבית־המסחר לספרים קושניר, רח' אבן־גבירול בתל־אביב.

● בראשית פברואר תופיע רינה שיינפלד במופע חדש, ושמו „גלים — מסע בתנועה". בביצוע שלה ושל חמש מרקדניות הסדנה שלה. במופע החדש משולבים חפצים מן הטבע, כגון נוצות, ענפים, חול ומים עם דמויות אנושיות. המופע הראשון יתקיים ב־3 בפברואר, במוזיאון תל־אביב.

● לחובבי המחול הספרדי מזומנת בחודש פברואר הופעת להקתו של אנטוניו גדס בבאלט שלו „כרמן", הנזכר מגירסתו הקולנועית. המופע יועלה ארבע פעמים בלבד בהיכל־התרבות בתל־אביב, החל ב־19 בפברואר 1986.

ג.מ.

אדם וביתו

בעריכת צביה בן־שלום

הם יודעים שיש לך ברירה

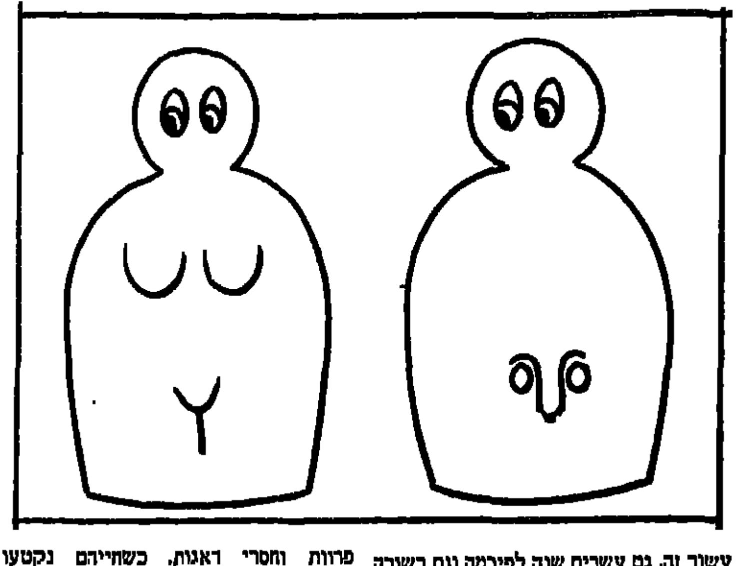

ה„גראן פרי" הוענק לסרטון פרסומת של חברת מחשבים. משהו מהמם. לקחו קטע ארוך למדי (למטות רבע דקה) מהסרט "1984" — הקטע המפורסם והמדכא של הופעת האח הגדול על מסך האולם — ואחר כך השתנתה המנגינה ללחן רגוע ונעים לאוזן, וקול שליו ובוטח הכריז: בשנת 1984 הציגה החברה שלנו לראשונה את המחשב מאקינטוש, וזאת הסיבה ש־1984 אינה יכולה להיות — 1984"...

במחשבה שנייה — אולי היו דברים יותר מוצלחים בפסטיבאל סרטי הפרסומת (קולנוע וטלוויזיה) של קאן, אבל לשופטים לא היתה מלאכה קלה, ונימוקיהם עימם. הפסטיבאל נערך לפני שנה — הגליל של הסרטונים שזכו בפרסים (אריות והב"כסף־ארד") או ציונים לשבח מגיע אלינו באיחור של שנה ומוצג, ביזמתו ובאדיבותו של פרסום אריאלי, בהקרנה סגורה לאנשי פרסום ותקשורת.

זו השנה העשירית שאריאלי מביא ומציג את הפסטיבאל, והשנה החגיגה משולשת: גם עשור זה, גם עשרים שנה לפירמה וגם בשורה טובה מניו־יורק, כי הסרט של אריאלי על הבנק הלאומי (האיש מהמאדים, מוצג בבתי קולנוע) זכה באחד ה„אריות" בפסטיבאל של השנה. גם סרט על שמפו „פינוק" צויין לשבח. את שאר המשובחים מפסטיבאל ניו־יורק נראה בעוד שנה. הפיגור נובע מחוקי הפסטיבאל ואינו גורע מההנאה שבצפייה. רק כאן — מול פרסומת שאינה נוגעת לך ישירות, שאין בכוחה לשכנע אותך ושאינה מאיימת לחדור לתוך הסלון שלך — אתה יכול להעריך את סרטוני הפרסומת כאמנות. אמנם אמנות שימושית — אבל בהחלט אמנות. הלוואי על הסרטים המכונים אמנותיים קצב, הומור, תימצות, העברת מסר, ביצוע וכו' כמו בסרטים אלה.

סרטים רבים לוו במחיאות־כפיים. מגיע להם. ואצל הצופים זאת הערצה שאינה תלויה בדבר. הג'נטלמנים הקשישים, השקועים בכורסות עור של מועדון אקסקלוסיבי בצ'לסי, לא ישכנעו אותך ללגום — בעקבותיהם — בירה אמריקנית; גיישה יפהפיה המטגנת על רקע אגם פאסטורלי לביבות מזולות ריר לא תריץ אותך לחפש במכולת שמן־תוצרת יפאן; גם אם תרצה מאד — לא תקנה לחתול שלך את מזון החתולים המיוחד, ששלושה מבין ארבעה חתולים בוחרים בו, ואיפה, לעזאזל, הרכיביץ? קל מאד להתפעל מפרסומת שאינה מיועדת לשכנע אותך לעשות משהו שאינך רוצה...

לא כל הסרטים היו מסחריים. בלט במסר הבלתי־אמצעי סרט נגד ציד חיות־בר, שבו הופיעו נשים יפות וגברים אלגאנטיים, עוטים פרוות וחסרי דאגות. כשחייהם נקטעו במלכודת, בירייה־צייד או במכת אלה וכפותיהם נגררו בגסות... „פרוות" — בישר המפרסם, לאחר שהצופה שבע אכזריות — „אתה הגורם לך..." היה איזה סרט שמאלצי הקורא לגולי ארגנטינה לשוב הביתה (אם הבנתי נכונה את הכוונה) וסרטון מצוייר, מצויין — אולי הטוב מכולם בפשטותו ובהומור שבו — בכיכובם של שני יצורי אנוש סכימטיים, דמויי שקי־קמח תפוחים (ולא שמתי לב אם יש להם רגליים), בעלי ראשים קטנים ועיניים מתגלגלות. הקול המלווה הסביר כי A ו־B זהים בכל כאשר לעבודה. בני אותו גיל, אותה השכלה, אותם כישורים. אותה גישה לעבודה, ובכל זאת B מתקדם מהר יותר, זוכה לתפקידים אחראים יותר ולשכר גבוה יותר. מה הסיבה? שואל הקול ויד נעלמה מציירת על השק של B מן קרס מלווה שני עיגולים, ועל השק של A שני חצאי עגולים למעלה ואיפסלון. נמוך יותר. זאת הסיבה? — אומר הקול והכתוב מוסיף: „הבה נשנה את הגישה". תרגום חופשי, אולי לא מדוייק.

הסיסמה הקולעת ביותר היא (לדעתי) של חברת הטיסה הבריטית קאלדוניה, בסרטון לא מי־יודע־כמה־מוצלח, המתאר את ההבדל בין יחסן של הדיילות של חברות תעופה שונות אל הנוסע־זוהי לא מה שאתם חושבים, אם אתם חושבים מה שאני חושבת שאתם חושבים. הסיסמה של קאלדוניה אומרת: „אנחנו יודעים שיש לך ברירה" ולפתע אתה תופס שאילו גם הצרכן היה מודע לכך — היו חיינו טובים יותר.

צב"ש

אז מה אם הוא נשאר בגן?

על הישגים של ילדים בלתי־מוכנים לבית הספר, שנשארו שנה נוספת בגן, מצביע מחקר חדש שערכה יעל אופיר, מבית־הספר לחינוך באוניברסיטת חיפה. החוקרת ערכה (במסגרת עבודתה לתואר שני בחינוך) מחקר השוואה בין הישגים וההתנהגות של ילדים שהומלצו להישאר שנה נוספת בגן ועשו כך, לבין ילדים שלמרות ההמלצה לא המתינו שנה נוספת בגן לבין ילדים שנבדקו ונמצאו מתאימים לעלות לבית־ספר. המחקר בדק את הילדים בסוף כיתה ג'.

מסקנותיה של החוקרת הן, שהמתנת ילד בלתי־מוכן לבית־ספר שנה נוספת בגן היא יעילה. לדבריה, יש לפעולה זו השפעה חיובית על הישגיו הלימודיים, על מצבו האמוציונלי ועל מספר הטיפולים שנדרש בית־הספר לתת לו כדי להתקדם בלימודיו.

החוקרת לא מצאה השפעה שלילית על מצבו החברתי של ילד שהמתין שנה נוספת בגן וגילתה שיש השפעה חיובית יותר על ילדים מבוססים מאשר על ילדים טעוני טיפוח.

יעל אופיר ממליצה, במחקרה, לקיים פעולות הסברה בקרב הורי התלמידים בגן חובה על התועלת שיש בהמתנת ילד בלתי־מוכן שנה נוספת בגן.

כל זה מוסר לנו דובר משרד החינוך בתקווה (אולי) להרגיע את ההורים שילדיהם נדונו לשנה נוספת של גן...

סכרין לטוב ולרע

היום סכרין הוא הממתיק המלאכותי הפופולארי ביותר בעולם, אם כי לאחרונה נכנס לשוק באופן אגרסיבי ממתיק חדש, אספארתם, (נחזור אליו בכתבה אחרת). לסכרין הוקדשו מחקרים רבים שמטרתם לבחון האם הוא חומר מסרטן. רוב הניסיונות נערכו בבעלי־חיים. בעיקר חולדות, שהולעטו בכמויות ענקיות של סכרין. הניסיונות הראו שכיחות גדולה יותר של סרטן שלפוחית השתן בחולדות שקיבלו סכרין במזונן ולאחר שהתוצאות פורסמו, בתחילת שנות ה־70, קם בארצות־הברית גל של התנגדות לשימוש בסכרין במשקאות קלים ומזונות אחרים. הוויכוח והמאבק המסחרי נמשכו שנים אחדות ובשנת 1977 החליט משרד הבריאות של ארצות־הברית, לאשר שימוש בסכרין במשקאות קלים, בתנאי שתודפס על האריזה אזהרה, האומרת שסכרין מזיק לבריאות וגורם לסרטן בחיות ניסוי.

אם אכן סכרין מסרטן — למה ממשיכים להשתמש בו? למה לא אוסרים לשווקו? למה מסתפקים באזהרה, כמו על גבי קופסאות סיגריות?

ובכן, בעניין זה קיימים כמה שיקולים:

● מאחר שרוב הניסיונות נערכו, כאמור בחיות, נשאלת השאלה האם יש הצדקה להעביר תוצאות ניסיונות כאלו לבני־אדם. הרי חילוף חומרים בחיות מעבדה קטנות הוא מהיר יותר מאשר באדם, כי אורך חייהן קצר יותר.

● בניסיונות על חיות השתמשו החוקרים בכמויות ענקיות של סכרין. האם כמויות אלו הן בנות השוואה עם הכמויות שצורך אדם ממוצע? בארצות־הברית, בשנת 1967, כאשר נעשו ניסיונות עם ציקלמט, הגיעו החוקרים למסקנה שכדי לצרוך אותן כמויות אדירות שצרכו החיות במשך הניסוי על בני־אדם לשתות מדי יום 138 בקבוקי משקה ממותק בסכרין!

● מה קורה לסכרין בגוף? האם הוא נפרש כולו או שחלק ממנו נשאר בתוך הגוף? האם התהליכים המתרחשים עם סכרין בגוף האדם דומים לתהליכים המתקיימים אצל בעלי־חיים?

● בעלי־חיים מקבלים את תמיסת הסכרין בזריקות לעומת בני־האדם, הנוטלים אותו דרך הפה. האם זה משנה את פעולת הסכרין בתוך הגוף?

רוב השאלות הללו נבדקו, אך המסקנות אינן חד־משמעיות.

גם ניסיונות על בני־אדם לא נתנו תשובות מספקות. באחד מהם נבדקה צריכת סכרין אצל חולי סרטן שלפוחית השתן. התברר שבקבוצת הגברים החולים היתה צריכה גדולה יותר של סכרין מאשר אצל בריאים, אך אצל הנשים החולות שנבדקו היחס היה הפוך.

אז איך עלינו להתייחס לסכרין?

קודם כל עלינו להבין שחומרים רבים מסוגלים לגרום לסרטן, אבל התהוות המחלה מלווה בשני תנאים: נוכחות חומר מסרטן ונטייה של הפרט לפתח מחלה זו והנטייה היא תוצאה של שני גורמים: תורשתי וסביבתי. מנקודת מבט זאת לא די בסכרין כדי לפתח סרטן.

למה נטפלו, בעצם לסכרין מכל שוה חומר כימי? אבל הרי ישנם חומרים טבעיים שידועים כמסרטנים. אחת הדוגמאות לכך — שומן.

לפי המחקרים, השפעה מסרטנת של שומן גדולה פי־כמה מזו של סכרין. האם ידיעה זו מונעת מאיתנו להוסיף לצרוך שומן? עישון? רק מיעוט המעשנים מפסיק לעשן בגלל פחד מסרטן. הנזק שגורם הסכרין — אם בכלל — מועט לעומת שני אלה — והיתרונות שבו רבים.

מה היו עושים אלפי חולי סכרת אלמלא היה להם סכרין, במשך עשרות שנים?

מה היו עושים כל השמנים, המרגישים לפעמים צורך למשהו מתוק? אפילו נשיא האגודה למלחמה בסרטן האמריקנית הסכים לחשיבותו של סכרין לחולי סוכרת ולסובלים מעודף משקל. על כן — הבה נסכם:

● זכותו של כל אחד לבחור האם להשתמש בסכרין או לא.

● אם בחרנו להשתמש בו הבה נעשה זאת בתבונה, בלי להגזים בכמויות. נזכור שטבלית אחת, שמתיקותה שווה לכפית סוכר, מכילה כ־8 מ"ג סכרין, ושצריכה של 50 מ"ג סכרין ביום נחשבת כבינונית.

● לא מומלץ שימוש בסכרין לנשים הרות ומניקות.

● רצוי להימנע משימוש בסכרין לתינוקות ולילדים.

● רצוי להתרגל להסתדר בלי מתוק עד כמה שאפשר. הדבר אפשרי בהחלט.

אולגה רז
דיאטנית קלינית M.SC

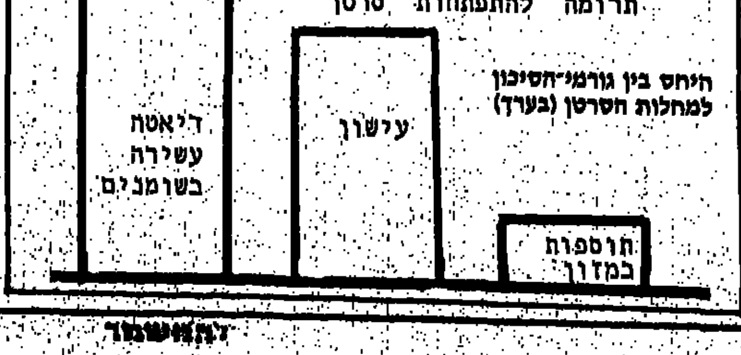

זהירות — שקל חדש!

„קול הרשת", בטאון של קו־אופ הריבוע הכחול, יצא במהדורה מיוחדת, לקראת המעבר לשקל החדש. ובו הנחיות ללקוחות איך למלא המחאות, איך „לתרגם" שטרות ומטבעות, איך להיעזר בכרטיסי־אשראי, וכיו"ב. שירות הרשת ללקוח.

שקל ישן	שקל חדש
1 שקל	—
5 שקלים	—
10 שקלים	1 אג'
50 שקלים	5 אג'
100 שקלים	10 אג'
500 שקלים	חצי שקל חדש
1,000 שקלים	1 שקל חדש
5,000 שקלים	5 שקלים חדשים
10,000 שקלים	10 שקלים חדשים
50,000 שקלים	50 שקלים חדשים

גזור ושמור

זה מה שיש

אקי"ם קוראת להאבק בממשלה

500 הורים של מפגרים, שהתכנסו באוניברסיטת בר־אילן, תבעו מהנהלת אקי"ם — אגודה לקימום מפגרים — לנקוט פעולה קיצונית ומיידית נגד מדיניות הממשלה בכל הקשור בנושא המפגרים. ההורים תבעו מאקי"ם להאבק נגד הקיצוצים הצפויים בחינוך המיוחד, נגד הקיצוץ הדראסטי בכוח־האדם בפנימיות הממשלתיות, נגד הורדת רמת הטיפול וגידול מבהיל במספר הילדים בקבוצות הטיפול. עשרות הורים העידו כי ילדיהם נמצאים בבית, למרות שבידיהם אישורים לקליטתם במסגרות קהילתיות ופנימייתיות. בישיבת חירום של הוועד־הפועל והנהלת אקי"ם הוחלט להיענות לתביעת ההורים ולצאת במאבק ציבורי, בתקווה שאקי"ם תוכל להימנע מנקיטת אמצעים שמעולם לא נקטה כמוהם.

עצה טובה
איך לטגן חצילים בלי שמן? מחממים את התנור לחום גבוה (250). פורסים את החצילים. מורחים כל פרוסה במעט מאוד שמן ומסדרים בתבנית. מכניסים לתנור חם ואופים כ־10 דקות. החצילים מתקבלים כמו מטוגנים וניתן להשתמש בהם לכל המאכלים הדורשים חצילים מטוגנים. (גרדה כהן).

לנשים ולא פמיניסטי

שדולת הנשים בישראל שמחה להודיע על פתיחת סידרה של מפגשים חודשיים, שתתקיים בבית הקונפדרציה הציונית בירושלים, ברחוב אמיל בוטה (מאחורי מלון המלך דוד). הפגישה הראשונה — ביום ד' (8 בינואר) בשעה 8 בערב. בפגישה יימסר דו"ח על הנעשה בעולם האשה וייערכו סדנאות בנושאי האשה והמקורות היהודיים; הכשרה באסרטיביות; בריאות האשה; האשה, החוק והמשפט. כל סדנה תמשך כשעה־וחצי ולאחר מכן מתוכננת שיחת רעות. דמי השתתפות 3.5 ש"ח לפגישה.

מחוייט ומכופתר

אי־אפשר תמיד ללכת „זרוק" ו„מצורף", בכל מיני פריטי לבוש ולא חשוב הדגם ולא חשוב הצבע אפילו בישראל, ארץ הלבוש הלא־קונבנציונלי, צריך לפעמים ללבוש חליפה מחוייטת, חצאית בעלת גיזרה אלגאנטית ובכל זאת נוחה, ז'אקט ששרווליו מוכנסים במקום הנכון והדשים מונחים יפה. „פולגת", ובמיוחד הקו של „ליידי בגיר", ממלאים את החסר בשוק הקונפקציה היוקרתית. בתצוגת אופנה אביב/קיץ 1986 הציגה תשלובת פולגת חליפות בצבעי חציל עם ז'אקטים קצרים בצירוף חולצות ישות, סריגים בצבע לבן מקושטים בפאייטים, אפליקציות וקישוטים שונים. מראה „שחקן הבייסבול", שבו הדגש על כתפיים ענקיות, בוודאי ימצא חן בעיני הצעירים.

(חוה יוסף)

כרזות וציורי ילדים

תערוכת כרזות וציורי־ילדים בנושא זהירות בדרכים נערכת עתה בבניין עיריית תל־אביב (עד ה־2 בינואר). התערוכה היא סיכום תחרות כרזות שנערכה ביוזמת ויצ"ו, בשיתוף מחלקת החינוך, מינהל הבטיחות והסניף התל־אביבי של המועצה הלאומית למניעת תאונות. אם ילד אחד מבין אלו שהשתתפו בתחרות החליט לא רק לצייר אלא גם להיזהר — כל הטירחה היתה כדאית.

נשפי סילבסטר

כמעט כל מלון המכבד את עצמו עורך נשף סילבסטר, גם כל מיני אולמות ואחאלטוריסטים. חפשו על עמודי המודעות. בהילטון־תל־אביב — אם זה מעניין אתכם — ייערכו ביום ג', לפרידה מ־1985 שלא היתה מי יודע־מה — שני נשפים סימולטאניים. באולם הגדול יחגגו הדיפלומטים, זו הפעם השישית לפי המסורת, למען וראייטי. בתוכנית: אורי שפילמן ולהקתו ויהיו גם ריקודים. הנשף פתוח לקהל הרחב של הסנובים, שרוצים להתחכך בקורפוס דיפלומטיקוס תמורת 90 שקל חדשים לגולגולת. כולל ארוחת ערב, כמובן. באותה שעה (בין 9 בערב ל־2 בלילה) יחגגו באולם המלך שלמה אלה שמעדיפים דיסקו, וריקודים פחות מכופתרים. ארוחת־ערב ולהקת הכפירים. אם שם זה אומר לכם משהו. אותו מחיר, אבל בלי דיפלומטים. זה מה שיש.

איפור לנשפי חורף

אם יש לך מצב רוח לחגוג בסילבסטר, או בכל נשף חורפי אחר, מציעה לך הלנה רובינשטיין, איפור זוהר ודראמאטי, בשם „נואל" (חג המולד). פסטיבאל של צללים ואורות העיניים מאופרות בשילוב של גוונים כהים ובהירים „אורורה" — ורוד עתיק על כל העפעף העליון עד לגבה: „מרי גולד" — צהוב מוזהב בזווית הפנימית של העין להדגשת הגוונים הכהים: „סילבר מין" — אפור עמוק, הנותן מראה דראמאטי לעין, בזווית החיצונית של העין לכיוון הריסה ומתחת לעפעף התחתון... האייליינר בצבע שחור, סומק „פרוסטר רוז" ושפתון מסדרת הביזון — יהיה הדבר אשר יהיה. טוב, אם יש לך מצב רוח לנשפים — זה מה שמגיע לך.

צמר מעודפי ייצור

מסתבר כי בימינו אין לזלזל בקטנים. בעודפי ייצור — לא כל שכן. בחנויות המפעל של „ליו" (יצרני אופנה סרוגה) מוצעות למכירה חבילות צמר סריגה מעודפי הייצור של המפעל. הצמר ארוז בחבילות בנות 25 גרם, תערובת ויסקוזה, אנגורה ומוהר. המחיר לחבילה נע בין 500 ל־2500 שקל (ישנים) וזה — אומר היצרן — זול עד 40 אחוז ממחיר של צמר מסוג זה. חנויות המפעל של ליו הן בתל־אביב: רח' שביל המרץ 4 ורחוב השחר 8.

בני־יהודה החדירה מתח־שיא בצמרת בהנחילה הפסד ראשון לאלופה 0:1, בתום השליש הראשון בלאומית

רק נקודה בין מכבי חיפה והפועל ת"א

★ הפועל ת"א, שגברה על כפר־סבא 1:2 – היחידה ללא הפסד בעשרה מחזורים

★ בית"ר ירושלים התאוששה בנצחון ביפו 0:2 ★ הפועל ירושלים הנחיתה נוק־אאוט נוסף לנתניה 1:2

★ יבנה גברה בקרב תחתית סוער על שמשון 0:1 ★ מכבי ת"א – שעריים 0:2 ★ הפועל פ"ת – באר־שבע 0:1

אחוד בן־טובים מבני־יהודה מחטיא מול שער חיפני ריק אתמול בשכונת־התקוה (צילם: אליצור ראובני)

● טבלה לאומית

1. מכבי חיפה	10	7	2	1	6-17	23
2. הפועל ת"א	10	6	4	0	9-22	22
3. בני־יהודה ת"א	10	5	4	1	2-5	19
4. בית"ר ירושלים	10	5	3	2	11-19	18
5. מכבי ת"א	10	4	3	3	12-17	15
6. הפועל פ"ת	10	3	5	2	12-13	14
7. הפועל ירושלים	10	4	2	4	15-13	14
8. הפועל כפר־סבא	10	3	4	3	14-14	13
9. הפועל באר־שבע	10	3	3	4	9-10	12
10. מכבי פ"ת	9	3	2	4	16-13	11
11. הפועל חיפה	9	2	4	3	10-5	10
12. מכבי יבנה	10	3	1	6	13-4	10
13. מכבי נתניה	10	2	3	5	12-12	9
14. שמשון ת"א	10	1	6	3	16-11	9
15. מכבי שעריים	10	1	5	4	10-5	8
16. מכבי יפו	10	1	1	8	20-7	4

● כדורגל

מתח־שיא בצמרת טבלת הליגה הלאומית בכדורגל בתום השליש הראשון. המפלה של האלופה־המוליכה, מכבי חיפה, בשכונת־התקוה, לבני־יהודה ת"א 1:0, צימק את הפרש הנקודות במיסגה לאחת בלבד. זאת אחרי שהפועל ת"א גברה על הפועל כפר־סבא 1:2, ונותרה קבוצה יחידה שעדיין לא הפסידה בעשרת המחזורים הראשונים.

משחק הצמרת בשכונת־התקוה היווה את מוקד־המחזור. בני־יהודה הנחילה הפסד ראשון העונה למכבי חיפה ונותרה במקום ה־3, כשהיא מפגרת ב־4 נקודות אחרי החיפנים וב־3 אחרי הפועל ת"א.

הפועל ת"א, שנאלצה להיאבק קשה עם הפועל כפר־סבא בבלומפילד (1:2), התבססה במקום ה־2. בעוד שכפר־סבא הידרדרה מהמקום ה־5 ל־8.

גם בית"ר ירושלים חזרה לעצמה בעקבות נצחון־חוץ על האחרונה בטבלה, מכבי יפו — 0:2. ירושלים נשארה במקום ה־4, ויפו התרחקה עוד יותר מחוף־מבטחים.

מכבי נתניה — מרחי־אל־דחי. הפעם הנחיתה לה נוק־אאוט קבוצת הפועל ירושלים, שניצחה בימק"א 1:2. נתניה כבר בתחתית: ירדה מהמקום ה־12 ל־13, על גבול הקו־האדום. הפועל ירושלים טיפסה מהמקום ה־10 ל־7.

אכן, יום גדול לקבוצות הבירה אתמול בלאומית.

כדור־11 מרגלי ניר לוין זיכה את הפועל פ"ת בנצחון־בית על הפועל באר־שבע — 0:1. הפתח־תקואים, שסבלו בשבוע שעבר מבעיות כספיות, זינקו מהמקום ה־8 ל־6, ובאר־שבע המשיכה להידרדר לאחר הפסד שלישי רצוף — ירדה מהמקום ה־7 ל־9.

הרכב־חסר הספיק למכבי ת"א לנצח באיצטדיון ברמת־גן את מכבי שעריים — 0:2. המנצחים עלו מהמקום ה־6 ל־5 ושעריים נסוגה מהמקום ה־14 ל־15.

בקרב־תחתית סוער ופרוע ביבנה גברה מכבי יבנה על שמשון ת"א 0:1. יבנה נחלצה מהקו־האדום: עלתה מהמקום ה־15 ל־12, ושמשון ת"א חזרה לאיזור המסוכן: ירדה מהמקום ה־13 ל־14.

13 שערים הובקעו בשבעת משחקי המחזור ה־10. המשחק השמיני בין הפועל חיפה ומכבי פ"ת יתקיים רק ב־7 בינואר, בגלל טורניר הנוער. שני שחקנים הורחקו אתמול: ישראל דניאל ממכבי יפו ואשר חלפון ממכבי יבנה.

המחליף אסייג ניצח בימק"א

הפועל ירושלים — מכבי נתניה 1:2 (1:1)

על־אף שלא התעלתה הצליחה אתמול קבוצת הפועל ירושלים לגבור בימק"א על מכבי נתניה — 1:2, תוצאה שקיפחה מעט את הנתנייתים.

שחקני מכבי נתניה עלו לירושלים פגועים משלושת הפסדי־ליגה ותיקו. שחקני עיר־היהלומים שיחקו בהתלהבות רבה, וב־20 דקות

השחקן המצטיין: יואב בסון

הפתיחה סיכנו רבות את שערו של אריה בז'רנו, שמילט את קבוצתו משלושה מצבים כמעט אבודים. בדקות 7, 10 ו־17 הצליח השוער הוותיק להדוף ולקלוט בעיטות מסוכנות של בני לם ויגאל מנחם.

שחקני הפועל ירושלים, שהיו המומים מהפתיחה המוחצת של יריביהם, נחלצו בדקה ה־21 להתקפת־נגד: מישל דיין קיבל כדור כ־35 מטר משערו של אריה חביב. דיין הבחין כי חביב נמצא מחוץ לשערו, ובעט כדור קשתי מעל השוער המופתע — 1:0 לירושלים.

מכבי נתניה לא נשברה והמשיכה לתקוף את שערו של בז'רנו. בדקה ה־37 הצליח בני לם הפעלתן להגביה כדור לרחבת ירושלים, ושלום תקווה בעט מתוך העירבוביה שנוצרה לרשת — 1:1.

המשחק שהתפתח היה דו־צדדי. שחקני נתניה ניסו להכניע את בז'רנו. בדקה ה־57 בעט יגאל מנחם היטב ובז'רנו קלט. גדי מכנס, שהצטרף גם הוא לחלוצי נתניה, נגח בדקה ה־65 למשקוף שער ירושלים. גם צירופו של עודד מכנס (67), במקומו של דני גואטה, הביא יותר מחץ לאורחים אך לכלל כיבוש שערים לא הגיעו.

גם בירושלים בוצע חילוף שהוכיח את עצמו כיעיל ביותר. יאיר אסייג הצעיר החליף את אלי שכטר החלש (76), והחל להפעיל את יעקב כוגלו, שניעור לחיים.

בדקה ה־85 נשאר הלחץ הירושלמי פרי: מישל דיין מסר לאסייג, שחלף על פני מגן אורח; התקרב מעט, ומול חביב בעט כדור בחצי־גובה שקבע את תוצאת המשחק — 1:2 לירושלים.

שפט צבי שריר, לעיני 1500 צופים, בימק"א.

● הפועל ירושלים: בז'רנו, תאי־שמע, שפירא, נחמיאס, בסון, שלומי מלכה, אוחנה, דיין, שכטר (אסייג), גני (כוגלו), חלפון.

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, בר, חיים לוי, ג. מכנס, לם, גבאי, גואטה (עודד מכנס), יגאל מנחם, לביא, תקווה.

נפתלי קורן

שמחה ב"התקוה"

מאת נפתלי כהן

שנים רבות לא זכורה שמחה כזו בשכונת־התקוה. שריקתו של השופט עובדיה צבי לסיום המשחק נתנה את האות למאות האוהדים. שהתגודדו בסיום המשחק בשער השחקנים, ושרו שירי הלל לקבוצתם על נצחונה הגדול על האלופה.

האוהדים נשאו את השחקנים מחדר־ההלבשה למכוניות שחנו בחוץ. אפילו מאות השוטרים, שהיו בתפקידי שמירה, לא הצליחו לסייע לכדורגלנים להי־חלץ משמחת האוהדים.

● במחזור הבא

ליגה לאומית

מכבי פ"ת — בני־יהודה ת"א; בית"ר ירושלים — הפועל חיפה; הפועל כפר־סבא — מכבי יפו; מכבי שעריים — הפועל ת"א; שמשון ת"א — מכבי ת"א; מכבי נתניה — מכבי יבנה; הפועל באר־שבע — הפועל ירושלים; מכבי חיפה — הפועל פ"ת.

גביע־הטוטו בארצית

★ בית א': הפועל מרמורק — בית"ר חיפה; הפועל חדרה — בית"ר ת"א. ★ בית ב': הפועל טבריה — בית"ר נתניה; הפועל חולון — הפועל לוד. ★ בית ג': הפועל רמת־גן — הפועל בית שמש; מכבי רמת־עמידר — הכח רמת־גן; ★ בית ד': בית"ר רמלה — הפועל עכו; הפועל יהוד — הפועל רמת־השרון.

ליגה א', צפון

הפועל עליה כפר־סבא — מכבי עפולה; הפועל רעננה — מכבי שפרעם; הפועל בית־שאן — בית"ר נהריה; הפועל נצרת־עלית — מכבי אח"י נצרת; הפועל קריית־שמונה — הפועל קריית־אתא; מכבי טמרה — הפועל טירת הכרמל; מכבי אור עקיבא — מכבי חדרה.

ליגה א', דרום

הפועל אשקלון — הפועל ירוחם; מכבי קריית־גת — הפועל אור־יהודה; הפועל קריית־אונו — הפועל קריית־מלאכי; מכבי השקמה — לזרוס חולון; בית"ר באר־שבע — הפועל בת־ים; הפועל דימונה — הפועל אזור.

הפועל ת"א ניצלה מתיקו

הפועל תל־אביב — הפועל כפר־סבא 1:2 (0:1)

מנת מזל העניקה אתמול הפועל תל־אביב 2 נקודות־ליגה, לאחר נצחון בבלומפילד על הפועל כפר־סבא — 1:2. ותעודות שליש מצויינות של שישה נצחונות וארבעה תיקו, הפסדים — אפס.

משה סיני וחבריו הצליחו להעניק ל־4000 האוהדים דקות רבות של נחת לעומת דקות לא־מעטות של חרדה, דווקא לאחר שהקבוצה הוליכה — 0:2. רפיון כללי ברור שחל בשורות הפועל ת"א, איפשר לכפר־סבאים הנמרצים להתעורר, להמר על כל הקופה, להבקיע שער מצמק, ורק אלילת המזל וחוסר מחץ של חלוצי הקבוצה הצעירים מנעו שוויון.

במחצית הראשונה נראתה על המגרש רק קבוצה אחת — הפועל ת"א. משה סיני, אלי כהן ויהודה עמר דחפו את החלוצים אלי יאני ושבתאי לוי, לשערו של אבי ששון מכפר־סבא. גם מגיני הפועל ת"א, אילן שוקרון, שהיה השחקן המצטיין במגרש, וגבי לסרי, תמכו ללא־לאות בהתקפה. במחצית זו לא סיכנו כלל חלוצי כפר־סבא את שערו של אלטר.

פתיחת המחצית השנייה לא בישרה על המהפך ביחסי הכוחות. ומשה סיני, בשער נאה, ביסס את יתרון קבוצתו. אולם חילוף טקטי של מאמן כפר־סבא, ניסים בכר, שהעלה את בלמו, גדעון סימון, לחוד, והכניס לשדה את דוד בוארון, במקום אופיר בן־חיים, גרם לשינוי. כפר־סבא, שלא היה לה מה להפסיד, תקפה־ותקפה, לאחר שהפועל ת"א הזניחה את מרכז השדה. אבל כל שיכלו חלוצי כפר־סבא להשיג היה שער מצמק מרגלי יצחק מימוני.

מסכת השערים נפתחה בדקה ה־17: משה סיני מסר כדור מדוד לאלי יאני, שהורידו בראשו לאלי כהן; זה בעט כדור־רוחב, שהגיע לשבתאי לוי, שמקרוב שלח לרשת — 0:1.

עד להפסקה החמיצו יאני, שבתאי לוי ויהודה עמר הזדמנויות נוחות.

עם פתיחת המחצית השנייה כבשה הפועל ת"א שער נוסף: משה סיני בעט עונשין מפינת רחבת ה־16 בדקה ה־48: הכדור שנבעט בחצי־גובה נעצר ברשת — 0:2.

בדקה ה־51 נגח אלי יאני לשער כפר־סבא, סמוך לקורה, ומכאן ועד לסיום היה המשחק שייך

השחקן המצטיין: אילן שוקרון

לאורחים. בדקה ה־53 הגיע סימון למצב קורץ מול השוער אריה אלטר, אך את כדורו החלש קלט השוער. כפר־סבא המשיכה בלחצה ובדקה ה־70 גם כבשה: בוארון הגביה מימין. הכדור ננגח מסימון למימוני, שבקלילות המשיך בראשו לרשת — 1:2.

לאחר ההחמצה של משה סיני (82), הגיע גם תורו של סימון להחמיץ. בדקה ה־84 חלף על פני שני מגינים, ומול אלטר הדרוך בעט לחוץ.

שפט יהושע לויה, באיצטדיון בלומפילד.

● הפועל ת"א: אלטר, שוקרון, אקרציו, זאנה, לסרי, סיני, אלי כהן, עמר, יאני, שבתאי לוי (לנואה), דאנו.

● הפועל כפ"ס: ששון, אוריינגר, סיימון, בן־חיים (בוארון), אינשטיין, אוקנין, מרגון, גדסיאן, יפת, ניזהר, מימוני.

יצחק ויספלד

● הניחוש הנכון

1.	הפ. פ"ת — הפ. באר־שבע	1
2.	הפועל י־ם — מכבי נתניה	1
3.	מכבי יבנה — שמשון ת"א	1
4.	מכבי ת"א — מ. שעריים	1
5.	הפ. ת"א — הפ. כפר־סבא	1
6.	בני־יהודה — מכבי חיפה	1
7.	הפועל חדרה — הפ. יהוד	1
8.	מכבי עמידר — הפ. עכו	x
9.	הפ. מרמורק — הפ. חולון	2
10.	בית"ר נתניה — הפ. ר"ג	1
11.	ב. חיפה — הפ. ר. השרון	x
12.	הפ. טבריה — ב. רמלה	1
13.	הפ. לוד — הכח רמת־גן	1

שים לב

זרים? חבל על הכסף!

אני מבין היטב את הרצון להחזיר את אימון הצופים בקבוצות הכדורגל שלנו. אבל זה לא משוט. אנו עצמנו גרשנו את הקהל. עשינו את כל המישגים האפשריים כדי להרחיק את האוהדים, שבעבר היה הכדורגל לחם חוקם.

המכה האחרונה שהונחתה על הכדורגל היה הכישלון בגביע העולמי. אותם צופים, שאינם נסחפים אחרי רגשות ואוהדים קבוצות מסוימות, התרחקו עוד יותר. הפזמון המקובל: אין מה לראות ואפשר להסתפק בשידורי הראדיו "שירים ושערים" ובציפייה במוצאי־שבת בטלוויזיה.

זה החל בכדורגלנים עצמם, חשבו שהם סופר־סטארים, חלבו את האגודות בלי שיתנו תמורה עבור הכסף שהשתכרו. אותו זלזול של השחקנים הפך את המשחקים, אם בליגה ואם בגביע, לחסרי רמה ואיכות. הסתבר שהקהל אינו אוהב עושים ממנו צחוק.

ואם לא די בזה גילו גם האגודות אוזלת־יד. הבעיות הארגוניות שרבו בזמן האחרון, כמו דיבורים אין־ספור על פירוק קבוצות, על עיקולים, על שביתות של שחקנים — הגדישו את הסאה.

בשבוע עבר דיברו בוועדת הספורט של הכנסת על כדורגל. גם בכנסת עצמה דיבר ח"כ אברהם שפירא על כדורגל מחלל שבת. אבל דבריו היו משעשעים. עוד קוריוז במסכת מגוחכת של עסקנים הדתיים המבקשים לקרוא תיגר על ענף ספורט פופולארי.

שני מוקדים רציניים היו בוויכוח בוועדת הספורט של הכנסת. האחד, צמצום הדרגתי של מספר הקבוצות בליגה הלאומית, חלון הראווה של הכדורגל הישראלי. השני, יבוא של כדורגלנים זרים שינסו להושיע את הקבוצות, שרובן שקועות בגרעונות־ענק.

אין ספק, צמצום מספר הקבוצות בליגה הלאומית יגביר את העניין. אולי לא יהיו אז קבוצות־שוליים שאינן מושכות קהל. קבוצה שבקושי באים כמה מאות צופים למשחקיה אין לה זכות קיום בליגה העילית. לא רק שאינה יכולה לקיים את עצמה אלא שהופעתה במגרשים אחרים אינה מושכת, וכך נפגעת גם הקבוצה המארחת, שלא באשמתה.

אבל צמצום צריך להיות הדרגתי ונבון. נראה שמספר הקבוצות המתאים לליגה הישראלית הוא 12. מתנגדי הצמצומים, וכאלה ישנם בכל מרכזי הספורט, חייבים לא להיות מונחים ע"י אינטרסים אישיים או מקומיים, אלא לראות את מכלול הבעיות של הכדורגל הישראלי.

עובדה, גם באנגליה הגדולה כבר שוקלים, בשלב מתקדם למדי, הורדת מספר הקבוצות בליגה הראשונה מ־22 ל־20. מעניין לציין שהמדינה הניצבת כיום בראש מושכות הקהל במתקני ליגה היא איטליה. האיצטדיונים ממש מתפוצצים. יש סיבה לדבר: ליגה טובה!

הנקודה השנייה היא, לדעתי, ברכה לבטלה. כדורגלנים זרים לא יצילו אותנו. מי שמנסה להשוות את הכדורגל עם הכדורסל אינו יודע מה הוא שח. ראשית, הכדורסל נהנה מהשתתפות באירופה ודבר זה בלבד מחייב תיגבור בשחקנים אמריקאים. שנית, כדורסלנים אמריקנים הם באיכות כזו שמסייעים להעלות את הרמה. אבל ישנן מספיק נקודות הסתייגות גם משיתוף זרים בכדורסל. הם, למשל, חוסמים את דרכם של כדורסלנים ישראלים צעירים ומוכשרים.

בכדורגל, לדאבוני, אין אתגר בין־לאומי לקבוצות הישראליות. הנאלצות "להתבשל" בתוך המיץ של עצמן. אם נשתתף בגביעי־אירופה — כמו בכדורסל — יהיה בהחלט ראוי להתייחס בחיוב לכדורגלנים זרים. כיום, ספק אם האגודות יוכלו לעמוד במעמסה כספית נוספת. אם רוצים כדורגלנים זרים טובים, שיעלו את הרמה, צריך להשקיע סכומי־עתק. אבל אם המדובר בשחקנים בינוניים כדאי לגנוז את הרעיון בעודו באיבו. לדעתי, אין קבוצות הכדורגל שלנו ערוכות לקלוט שחקנים זרים.

אמת, אפשר לחשוב, זרים בינוניים בפעוטות מכסף המשולם לכדורגלנים ישראלים. אל נשכח. הדבר אינו עניין של כסף בלבד אלא של עיקרון.

הגברת מוניטין הכדורגל והחזרת הצופים למגרשים יכולים להתבצע בכמה דרכים. צריך להוזיל את מחירי הכרטיסים. לא פעם אני שומע מאוהדים בעבר שפקדו את המגרשים שידם אינה משגת לקנות כרטיס. אבל העיקר הוא להחזיר את העניין בכדורגל בנוער. פעולות ראשונות של משיכת נוער כבר החלו להתבצע. זו צריכה להיות פעולת־ענק, יסודית ומקפת.

מי שמדבר על זרים לא בחן את הנושא מכל צדדיו. אם לא נוכל להשיג כדורגלנים מהדרג העליון — ובטוח שלא נוכל לרכוש כאלה — כדאי להקדיש את המרץ לקידום הכדורגל מוכשרים ישראלים־פנימיים. וכאלה ישנם.

המשחק המרכזי

סגל ניטרל את האלופה

בני־יהודה ת"א — מכבי חיפה 0:1 (0:1)

מאת נפתלי כהן

המסורת נשמרה אצל קבוצת בני־יהודה. מכבי חיפה שוב לא ניצחה בשכונת־התקוה מזה 20 שנה. הפעם גרמו "הזהובים" נחת לאוהדיהם, ולשאר קבוצות הצמרת בטבלה, כאשר הנחילו הפסד ראשון לאלופה. מכבי חיפה — 0:1.

המיפגש בין "הזהובים" לאלופה הוכיח שקבוצת בני־יהודה אינה נמצאת במקרה בצמרת. השער היחידי שכבשו המארחים במחצית הראשונה לא גרם לכך שיתבצרו בהגנה וישמרו עליו. ההיפך הוא הנכון. הם המשיכו לתקוף ולהחמיץ מול שער היריב.

קבוצת בני־יהודה לא רק שניצחה את האלופה. היא גם גילתה כדורגל משובח. כמעט כל השחקנים ראויים לטפיחה־על־השכם. הטוב ביניהם היה הבלם הקדמי יעקב סגל, שזכה בסיום לתשואות סוערות על משחקו הנפלא. סגל שיתק לחלוטין את כוכבי מכבי

השחקן המצטיין: יעקב סגל

חיפה, זאהי ארמלי. כשזאהי ארמלי נואש מהשמירה הצמודה של סגל וירד לעורף, התפנה הבלם לשמור על עושה־המשחק של מכבי חיפה, הקשר ברוך ממן, ולא איפשר לו להכתיב את קצב משחק קבוצתו.

לצידו של סגל הצטיין הבלם האחורי, ירון אריב, תחנה סופית לחלוצי מכבי חיפה. אין להוריד מערכו של שוער בני־יהודה, יעקב אסייג, שהיה בטוח בין הקורות.

הקישור של בני־יהודה עשה עבודה מוצלחת. ניסים כהן ורוני מאיר שלטו במרכז השדה ופיטמו את החלוצים, אהוד בן־טובים ודוד גורדנה, בכדורים רבים, אך עיסת־הבוץ שנוצרה מהגשמים העזים שירדו, גרמה להחלקות ברחבה.

מנגד היתה מכבי חיפה חלשה. המגרש הצר־מימדים היה בעוכריה. החלוצים רוני רוזנטל ומשה סלקטר לא הצליחו לפתח התקפות.

מייד עם שריקת הפתיחה של השופט עובדיה צבי הסתערו ה"זהובים" על שער מכבי חיפה, וביתרו את הגנתו החרידה של השוער אבי רן, ללא כל קושי.

ב־30 הדקות הראשונות הגיעו ה"זהובים" למצבים קורצים ורק יכולתם הטובה של הבלם רפי אוסמו (הגדול), והשוער אבי רן, מנעו מהכדורים לחדור פנימה. מכבי חיפה ניסתה להגיב מדי פעם, אך מגיני בני־יהודה החסונים בלמו בקלות את ההתקפות.

רק בדקה ה־35 סוכן, לראשונה במשחק, שערו של יעקב אסייג, אחרי שלוש בעיטות־קרן רצופות בעבר מרגלי דוד סלמן, יגאל קרן ובן־טובים.

הדקה ה־34 הקפיצה אל־על את אוהדי בני־יהודה: המגן משה עלו הגביה כדור־קרן מסובב החיפאי רוני רוזנטל. שהתרומם עם חלוץ בני־יהודה במטרה להרחיק את הסכנה כשל והכדור שימשף את ראשו של החלוץ, וחדר פנימה — 0:1.

במחצית השנייה ערך מאמן האלופה, שלמה שרף, חילוף כפול, במטרה לעורר את קבוצתו. הוא הכניס את צדוק מלכה ורפי אוסמו (הקטן), במקומם של אלי כהן וליאור רוזנטל, אך מאום לא עזר.

בני־יהודה המשיכה לשלוט ובדקה ה־62 החמצה משוועת של אהוד בן־טובים, שקיבל כדור מצויין מאייל חיים, נישאר לבדו מול השוער אבי רן ובעט לגופו המזנק של השוער. הזדמנות נדירה לעלות ליתרון 0:2.

שפט, מצויין, עובדיה צבי, לעיני 6000 צופים בשכונת־התקוה. הוא שלף כרטיס צהוב לאבו־קרט ממכבי חיפה.

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, סגל, אריב, עלו, מאיר, אייל חיים, נסים כהן, גורדנה (רמי שמואלי), בן־טובים, קרן.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אוסמו (הגדול), אלי כהן (צדוק מלכה), מרילי, אבו־קרט, ממן, ליאור רוזנטל (אוסמו הקטן), סלקטר, רוני רוזנטל.

גריאני ונתן ניצלו מישגי שעריים

מכבי תל־אביב — מכבי שעריים 0:2 (0:1)

באחד המשחקים החלשים ביותר שנראו העונה גברה קבוצת מכבי תל־אביב באיצטדיון ברמת־גן על הקבוצה החלשה של מכבי שעריים — 0:2.

קבוצות מכבי ת"א ומכבי שעריים, שחסרו כמה מכוכביהם, ביניהם מוטי איוניר במכבי ת"א ושלמה קירט בשעריים, גילו משחק

השחקן המצטיין: חיים גולדברג

ירוד ורק שתי טעויות בהגנת שעריים, הביאו את הנצחון לתל־אביביים. שני השערים הובקעו ממצבים נייחים.

בדקה ה־52 בעט אבי כהן כדור־עונשין מ־35 מטר; אלי דריקס, החלוץ המסוכן היחיד במכבי ת"א, שניצב עם גבו לשער, העביר למשה גריאני, שבעט ברגל שמאל כדור חזק, שחדר מתחת למשקוף העליון — 0:1 למכבי ת"א.

במחצית השנייה ערך מאמן מכבי שעריים, יצחק שום, מספר חילופים כאשר צירף את משה זיתון, שישב על ספסל המחליפים, במקום תמיר צומן, ואילו בני טבק ממכבי ת"א, שכמעט לא הורגש, הוחלף על־ידי יעקב פרץ.

חילוף זה נתן אותותיו בשורות שעריים, ששחקניה הירבו לתקוף, אולם לבד משתי החמצות של מיקי בן־שיטרית ואהוד עירן, לא סיכנו את שערו של בוני גינצבורג. בהמשך החליף איתן שלום את זיידמן בשעריים.

בדקה ה־82, לאחר לחץ ממושך של האורחים משעריים, כבשו דווקא התל־אביבים: אלון נתן העלה את הכדור לעבר קו החמשה: חיים גולדברג נגח כדור חזק אולם אודי שמיר, שוער שעריים, הדף לחוץ. חי קריים, מגן מכבי ת"א, שיגר זריקת חוץ ארוכה, הישר לראשו של דריקס, שהסיט לאלון נתן, וזה מ־14 מטר בעט בטוח לרשת — 0:2.

שפט רחמים דינצ'י, לעיני 500 צופים, באיצטדיון ברמת־גן.

● מכבי ת"א: גינצבורג, איתן לוי, אבי כהן, גולדברג, קריים, מיקי כהן, לולו, אלון נתן, טבק (פרץ), גריאני, דריקס.

● שעריים: שמיר, מרציאנו, חיימוביץ, צבי, נחמני, צומן (זיתוני), אבי כהן, זיידמן (איתן שלום), קחת, בן־שיטרית, עירן.

עמי רוזנברג

מלמיליאן כבש פעמיים

בית"ר ירושלים — מכבי יפו 0:2 (0:0)

שני שערים וכרטיס אדום — זהו סיפורו של משחק חלש שהתנהל באיצטדיון גאון ביפו והביא נצחון לבית"ר ירושלים על מכבי יפו — 0:2.

גם החלפתו של המאמן משה ליאון במאמן הנוער, בן־חור מזרחי, לא עוררה את יפו.

במחצית הראשונה, החלשה מאוד, לא ניתן לציין שום אירוע. לאחר

השחקן המצטיין: אורי מלמיליאן

ההפסקה חלה התעוררות מה בבית"ר ירושלים, ואז גם הובקעו שני השערים לזכותה.

בדקה ה־56 נקבעה בעיטת־עונשין לזכות בית"ר ירושלים, כ־18 מטר משער יפו. לכדור ניגשו חנן אזולאי, אלי אוחנה ואורי מלמיליאן. שחקני יפו סברו שאזולאי הוא שיבעט את הכדור, אך זה הסיט לאוחנה, שהמשיך למלמיליאן שבעט בחוזקה לרשת — 0:1.

בדקה ה־57 החליף מאמן בית"ר ירושלים, אבי גולדר, כשחקן הרכש החדש ירון כהן, שעבר מבית"ר ת"א. הירושלמים המשיכו במשחקם העדיף ובדקה ה־86 נכבש שער שני, ושוב ע"י מלמיליאן. הכדור הוחזר לו מבעיטת־קרן, מלמיליאן פרץ באגף הימני, לאורך קו הרוחב. הטעה שחקן יפואי. השוער קוניצקי, יצא לקראתו, (גם אותו עבר מלמיליאן ומזווית קשה שיגר כדור מסובב לפינה הרחוקה — 0:2.

לא היה די ליפואים בשני שערים שספגו והם נאלצו להיפרד מבלמם, ישראל דניאל, שהורחק לאחר פגיעה באוחנה.

שפט שיינר, לעיני 2500 צופים, ביפו.

● מכבי יפו: קוניצקי, סלימן, דניאל (הורחק), בוטפיקה, קצב, אלקולובמרה, לניאדו, פרי, אמוגת, ציזרוש, דיגמי.

● בית"ר ירושלים: סויסה, שירזי, חנן אזולאי, קרוש, בן־דרויש, בני כהן, שוריק, סמי מלכה, מלמיליאן, גולדר (ירון כהן), אוחנה.

אלכס קליין

ועקנין ניצח בקרב פרוע

מכבי יבנה — שמשון ת"א 0:1 (0:1)

טענות רבות היו אתמול לשחקני שמשון ת"א על המשחק הפרוע של כדורגלני מכבי יבנה, שזכו בנצחון — 0:1. המארחים גילו, בעיקר במחצית השנייה, משחק נוקשה, מלא בנגיעות גופניות. עליו השתלט בקושי השופט עובדיה בן־יצחק.

המחצית השנייה כלל לא דמתה למשחק כדורגל. ניתן היה לכנות אותה כהאבקות חופשית. השיא היה

השחקן המצטיין: דוד ועקנין

בדקה ה־83. הכדור יצא לחוץ. לעברו עטו שני שחקנים. אחד משמשון ואחד מיבנה. נוצרה מהומה, ולפתע התפתח קרב־אגרופים. השופט, שהיה קרוב לאירוע, החליט להרחיק מהמגרש רק שחקן אחד — אשר חלפון מיבנה.

לעומת זאת נראו במחצית הראשונה מספר מהלכי כדורגל ראויים לציון. שחקני יבנה, במשחק הקרבה, היו ראשונים בכל קרבות המגע. הם הסתגלו היטב לתנאי המגרש הבוצי, ולאחר החטאות של השחקן הטוב במגרש, דוד ועקנין, בדקות הפתיחה, איפס את רגלו והבקיע את שער הנצחון: חלפון הגביה לרחבה בדקה ה־20: ציון יעקב נגח לשער, וועקנין, במיאוץ לכדור, הקדים את השוער ההסטן יוסי קונסטנטין והמשיך את מעופו לרשת — 0:1.

הזדמנות נוספת ניתנה לועקנין בדקה ה־34 כשביתר את הגנת שמשון החרידה, אולם כשל ובעט חלש לידי השוער.

350 צופים בלבד חזו במשחק שנערך ביבנה. חמישה כרטיסים צהובים נשלפו לאבי פרץ, סולומון וועקנין מיבנה; עובדיה ואורי כהן משמשון.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, אזולאי, סולומון, אלקבין, אבי פרץ, עלואה, בוארון, חלפון, ציון יעקב, שמעון פרץ, ועקנין.

● שמשון: קונסטנטין, עובדיה, אלי כהן, אורי כהן, אפריים שמעונוב, דהרי, שלמה מזרחי, ארביב, מאיר שלום, דמתי, פרץ (כן שיחקו הלל ושוקרון).

אברהם כין

שבתאי לוי (במרכז) ומשה סיני (שני מימין), מבקיעי שני השערים להפועל ת"א לרשת כפר־סבא, אתמול בבלומפילד (1:2) צילם: אריה קנפר

לוין הבקיע רק בכדור־11

הפועל פתח־תקוה — הפועל באר־שבע 0:1 (0:0)

שער מהנקודה הלבנה, חמש דקות לסיום, העניק להפועל פ"ת נצחון ביתי 0:1 על הפועל באר־שבע. לה היה זה הפסד שלישי ברציפות.

בדקה ה־85, כאשר נדמה היה ל־1200 הצופים כי המאבק לא יוכרע, פרץ ניר לוין לרחבת באר־שבע, כ־מבצעו היחיד במשחק. מגן באר־שבע אהרן גונן, הכשילו והשופט אריה פרוסט הורה ללא היסוס על בעיטת־11. ניר לוין עצמו בעט במרוייק פנימה והעניק לקבוצתו נצחון.

המשחק היה דל באירועים, משעמם וירוד. ושריקות בוז ליוו אותו.

רק בדקה ה־20 נבעט הכדור הראשון לעבר אחד השערים: אלי וייצמן, היחיד שבלט בבאר־שבע, בעט תוך סיבוב, מתוך הרחבה, לשער הפועל פ"ת, אך כדורו חמק מעל למשקוף. חלפה דקה, ובעקבות טעות של מגן באר־שבע, גונן, קלט ניר לוין את הכדור ובעימות עם מרין זוכוביצקי היתה ידו של השוער על העליונה.

הזדמנות נוספת ניתנה לניר לוין בדקה ה־42, לאחר שקיבל כדור מדרייק מבן־שאנן, אולם לוין בעט משבעה מטר לחוץ.

שחקני הפועל באר־שבע, ללא אפרים דוידי (סכסוך כספי), היו חל־שים. ההגנה היתה חרידה, הקישור

השחקן המצטיין: איתן בודניוק

לא פעל כהלכה ובחור לא הספיק אלי וייצמן לבדו לסכן את שער הי־ריב. בה בלט רק הבלם איתן בורניוק.

גם שחקני הפועל פ"ת נתפסו ליום חלש. רק בעיטת ה־11 סייעה למארחים לזכות בנצחון.

המשחק נערך באיצטדיון הפועל פ"ת.

● הפועל פ"ת: רוני גדבי, קיטי, בורניוק, אלון, דוד לוי, ציון יוסף (גיא לוי), מחסור, (אליה), זרועביין, בן־שאנן, לוין, הלל.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דאהן, אילוז, גונן, קרדש, עזרן, שרשני, אבו־זהיר, וייצמן, יובל אוחנה (סולטן).

משה רוזנברג

● נוער

קבוצת הנוער של הפועל פ"ת איבדה אתמול, במחזור העשירי בליגה הלאומית לנוער בכדורגל, נקודה ביתית בשסיימה בתיקו — 1:1 עם הפועל באר־שבע.

המחזור העשירי שהיה קטוע בגלל השתתפות מספר רב של שחקנים בנבחרת הנוער של ישראל הניב מספר תוצאות מעניינות: מכבי יפו גברה על בית"ר ירושלים 0:2, ומכבי חיפה ניצחה את בני־יהודה 1:2.

יתר התוצאות: הפועל ר"ג — הפועל בית־שאן 1:2, מכבי ת"א — הפועל ראשל"צ 1:2.

המשחקים שנידחו: הפועל חדרה — מכבי נתניה; הפועל ת"א — הפועל כפר־סבא; הפועל חיפה — מכבי פ"ת.

"מלחמת דו"חות" בין עיריית ר"ג ומכבי ת"א...

עיריית רמת־גן החליטה "להחזיק קצר" את אגודת מכבי תל־אביב, המקיימת משחקי ליגה באיצטדיון ברמת־גן.

אתמול, בשעה 1.30, הגיעו לשערי האיצטדיון מנהל מחלקת הפיקוח העירוני, אלי לביא, יחד עם מנהל היחידה המבצעית של עיריית רמת־גן, צבי וייס. לשניים התברר כי מתנהלת במקום מכירת כרטיסים למשחק בין מכבי ת"א ומכבי שעריים. השניים פנו למנהל איצטדיון ר"ג צבי אברמוביץ, וכן לגזבר מכבי ת"א, אמנון סידי, והסבירו להם כי במקום מבוצעות שתי עבירות. העבירה הראשונה היא שבניגוד לחוק עזר עירוני מתנהל "עינוג ציבורי ביום מנוחה" והעבירה השנייה היא שבניגוד לחוק רישוי עסקים במקום מתנהל "עינוג ציבורי ללא רשיון מתאים".

נציגי העירייה רשמו שני דו"חות של ברירת קנס. אחד להתאחדות לכדורגל והשני למכבי ת"א. כל דו"ח הוא על־סך של 37.500 שקל.

בנוסף לכך מולאה בקשה לתביעה משפטית נגד ההתאחדות לכדורגל, מנהל איצטדיון ר"ג ואגודת מכבי ת"א. אשר קוז'נה, אמר אמש כי המחלקה המשפטית של עיריית ר"ג, שתקבל את הדו"ח, תשקול אם להגיש כתב אישום, ונגד מי.

הדובר ציין כי עוד הבוקר יוגש כתב אישום נוסף על ברירת קנס ובקשה לדיון משפטי, על הפעלת המזנון הפועל באיצטדיון ללא־אישור. נציגי העירייה ביקשו לרשום דו"ח גם נגד בעל המזנון, שלמה בבגגו, על רוכלות ללא רשיון, אך זה היה באותה שעת ב... בלומפילד. יוסף חכם

פומרנסקי ויונסי ניצחו בפתיחת המטווח בנירים

המטווח האיזורי החדיש והמשוכלל נחנך אתמול בקיבוץ נירים, ונערכה בו התחרות המסורתית לזכרו של מקס גליקי, בהשתתפות 65 קלעים מ־18 אגודות.

באקדח אויר ניצח גוסטי פמורנסקי מנירים — 372 נקודות, לפני שמעון פסקל מהפועל אשקלון — 367 ועזרא גליק, גם הוא מאשקלון — 366.

בסיכום הקבוצתי ניצחה הפועל ערד — 1090 נקודות, לפני הפועל אשקלון — 1067 ונירים — 1061.

בתחרות ברובה אויר זכה יצחק יונסי מהפועל אשקלון — 380 נקודות, לפני עידית קרווחאל

● קליעה

מהפועל ערד — 371 נקודות ועמי בדיצבי מהפועל נירים — 369 נקודות.

מחוץ לתחרות קבע גיא סטריק מהפועל ירושלים — 374 נקודות. ירושלים היתה אורחת תחרות זו, לאחר שהאגודה סייעה רבות בהקמת המטווח.

בסיכום הקבוצתי ניצחה ערד — 1098 נקודות, לפני אשקלון — 1088 והפועל נירים — 1083.

בתחרות נכחו יו"ר איגוד הקליעה, עמנואל בן־עמרם; ראש המועצה האיזורית ומזכיר הפועל מחוז הנגב.

בני משפחת גליקי ז"ל מקיבוץ משמר־הנגב העניקו הפרסים.

ארמיסט לפני סוסתיאל

גדי ארמיסט מהפועל תל־אביב זכה אתמול באליפות הפועל בקליעה באקדח חופשי, לאחר שצבר 541 נקודות.

שני היה יעקב סוסתיאל מהפועל ת"א — 529 נקודות, ושלישי — רוני מנדלמן (הפועל פ"ת) — 510 נקודות.

האליפות היתה בר"ג.

● מלך השערים

1.	איוניר (מכבי ת"א)	7
2.	ארמלי (מכבי חיפה)	6
-	דיין (הפועל י־ם)	6
-	אלי כהן (הפ. ת"א)	6
5.	לוין (הפועל פ"ת)	5
-	מלמיליאן (בית"ר י־ם)	5
-	סיני (הפועל ת"א)	5
-	רבינזון (מכבי פ"ת)	5
9.	ארביב (שמשון ת"א)	4
-	גולדר (בית"ר י־ם)	4
-	ניזהר (כפר־סבא)	4
-	סיימון (כפר־סבא)	4
-	פרץ (שמשון ת"א)	4

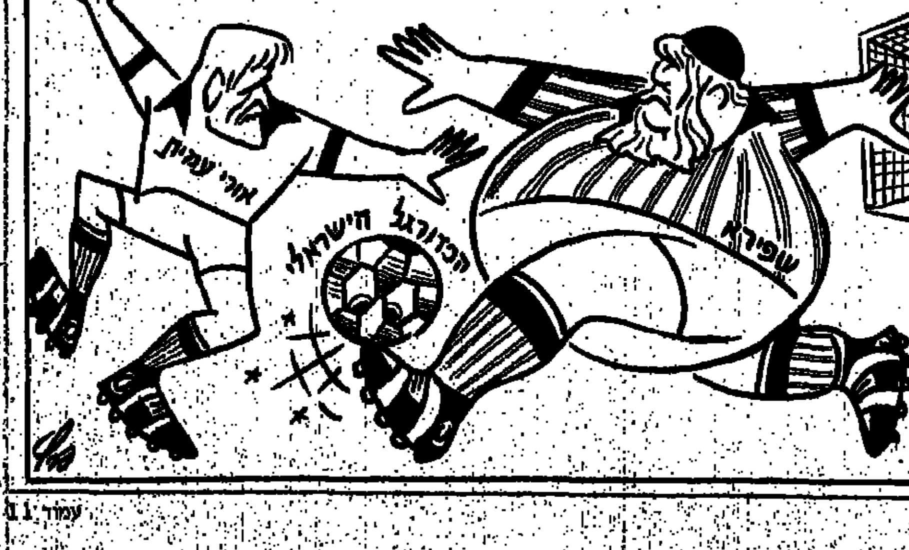

בית"ר נתניה והפועל לוד חלפו על פני מכבי עמידר

עמידר רק 2:2 עם עכו ● לוד ניצחה את הכח 0:1 ובית"ר נתניה את הפועל ר"ג 1:3 ● טבריה – רמלה 2:3

המחזור הי"12 בליגה הארצית בכדורגל גרם לחילופי מיקום בצמרת. בית"ר נתניה, שניצחה את הפועל רמת־גן 1:3, חזרה לפיסגה; הפועל לוד, שגברה על הכח רמת־גן 0:1, טיפסה למקום הי"2, ואילו המובילה, מכבי רמת־עמידר, שסיימה בתיקו 2:2 עם הפועל עכו ירדה למקום הי"3. כל שלוש הראשונות קיימו משחקי בית.

נצחון צמרת קצרה קבוצת הפועל טבריה במגרשה על בית"ר רמלה 2:3; הפועל חדרה גברה על הפועל יהוד 0:2; הפועל חולון חזרה עם מלוא הנקודות מרחובות 1:2 — נגד הפועל מרמורק; בית"ר ת"א התקשתה לגבור על האחרונה בטבלה, הפועל בית־שמש — 0:1.

בית"ר חיפה עדיין ללא נצחון — 2:2 בקריית־אליעזר עם הפועל רמת־השרון.

עמידר הישוותה לאחר פיגור 2:0

מכבי רמת־עמידר — הפועל עכו 2:2 (2:0)

שני שערי־בזק שהבקיעו חלוצי הפועל עכו תוך 20 דקות בפתיחה, לא הועילו והם נאלצו להיפרד בתיקו 2:2 במשחק־חוץ עם קבוצת הצמרת של מכבי רמת־עמידר.

300 צופים חזו ביום שישי במחצית ראשונה מהממת של הפועל עכו, שהוליכה כבר בדקה הי"3 — 0:1: דוד חלפון ניצל קפאון בהגנת עמידר ומעשרה מטר בעט לרשת. עכו המשיכה לתקוף תוך ניצול פירצות בהגנת עמידר ובדקה הי"23 קבע דוד גנון, במבצע אישי נאה — 0:2.

במחצית השנייה שגו שחקני עכו כשירדו לגונן על שערם. עמידר, בראשותו של אלי תגר, החלה לתקוף ובדקה הי"55 צימק תגר מקרוב ל־2:1. קשר עמידר, יחיאל לוגסי, הישווה בדקה הי"69 — 2:2.

הזדמנות לעלות ליתרון ניתנה לרחמים שלום בדקה הי"80, אך חלוץ עמידר בעט מקרוב לחוץ.

שפט שבתאי רווח ברמת־עמידר.

ותיקים הבקיעו שערים בנתניה

בית"ר נתניה — הפועל רמת־גן 1:3 (0:1)

גם ללא שחקן־הרכש משה גבאי, שהועבר להפועל לוד, לא התקשו שחקני בית"ר נתניה לנצח במגרשם 1:3 את הפועל רמת־גן ולהעפיל לפיסגה.

היעדרו של כוכב ההתקפה, שלמה עדרי, בגלל הרחקה, לא השפיע על מלאכת הבקעת השערים של הנתנייתים. אלה הסתייעו בשער עצמי של הבלם הרמת־גני, יחיאל סאלם (18), ובשערים של הוותיקים ישראל פוגל (47), הטוב במגרש, ומרדכי חלפון (53).

רק במצב של 0:3 חלה רגיעה במשחקה של בית"ר נתניה, שספגה שער מצמק מרגליו של מאיר בלושטיין, בדקה הי"65.

שפט בני כהן, לעיני 1000 צופים, בנתניה.

נצחון משותף של שחקני רכש

הפועל לוד — הכח רמת־גן 0:1 (0:1)

שני שחקני־הרכש החדשים של הפועל לוד, משה גבאי ומשה כהן, היו מעורבים ביום שישי בשער הנצחון של קבוצתם במאבק הצמרת על הכח רמת־גן — 0:1.

שער הנצחון הובקע בדקה הי"20, בהתקפה המסוכנת הראשונה של לוד במשחק: גבאי, שעבר מבית"ר נתניה, שיגר כדור למשה כהן, ששיחק במכבי קרית־גת, וזה הכניע בבעיטה מ־14 מטר את שוער הכח, שלמה נורדמן.

שחקני הכח, שגילו עדיפות ותקפו ברוב זמן המשחק לא הצליחו להכניע את יעקב בנודיס, שוערה המצויין של לוד. ארבע פעמים ניצבו משה יחיאל ואילן גווילי בעמדות הבקעה אך בכל המקרים היתה ידו של שוער לוד על העליונה.

שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 1000 צופים, בלוד.

שלושער של עמוס כהן

הפועל טבריה — בית"ר רמלה 2:3 (2:2)

שלושער של חלוץ הפועל טבריה, עמוס כהן, היקנה לקבוצתו נצחון ביתי 2:3 על בית"ר רמלה.

כהן הטריד ללא הפסק את ההגנה החדירה של בית"ר רמלה, וכבש שלושער בדקות הי"3, 35 ו־47. הוא הספיק להחטיא גם שתי הזדמנויות קורצות נוספות.

רמלה הוליכה 0:1 כבר בדקה הי"3 משערו של אריה מזרחי, אולם יתרון זה נמחק כעבור 120 שניות. במצב של 1:2 לטבריה הצליח אריה אריאל להשוות בדקה הי"42, אך עמוס כהן הוא שקבע את תוצאת המשחק.

במחצית השנייה ניסתה רמלה להשוות אולם שוער טבריה, שמעון בן־שמעון, גילה יכולת מצויינת בין הקורות.

שפט דני ימפולר, בגשם שוטף בטבריה, לעיני 300 צופים.

לגיון הזרים ניצח רק 0:1

בית"ר ת"א — הפועל בית־שמש 0:1 (0:0)

שער שכבש חלוץ הרכש של בית"ר ת"א, יוסף שמריה, היקנה לקבוצתו נצחון בלתי־משכנע — 0:1 על הפועל בית־שמש, האחרונה בטבלה.

שחקני בית־שמש גילו עדיפות במחצית הראשונה, אולם עמוס מיימון החטיא פעמיים מול אבי ליברמן, שוער בית"ר. לאחר ההפסקה התעוררו שחקני בית"ר ת"א, כשבשורותיהם שיחקו 11 שחקני־רכש, כולל שניים שהצטרפו בשבוע שעבר (יוסי מורחי ויוסף שמריה). המארחים תקפו כשרב רמלר ניצח על המלאכה, והוא גם ש"בישל" את שער־הנצחון.

שפט אבשלום כהן, לעיני 100 צופים, בשכונת־התקווה.

● ארצית

הטבלה (אחרי המחזור הי"12)

1.	בית"ר נתניה	10"20	24
2.	הפועל לוד	8"16	24
3.	מכבי עמידר	7"13	23
4.	בית"ר ת"א	13"18	20
5.	הפועל טבריה	12"13	20
6.	בית"ר רמלה	9"13	19
7.	הכח רמת־גן	16"14	19
8.	הפועל חדרה	9"12	16
9.	הפועל חולון	12"10	16
10.	הפ. רמת־השרון	19"15	15
11.	הפועל עכו	11"11	12
12.	הפועל ר"ג	15"12	12
13.	הפועל מרמורק	18"13	11
14.	הפועל יהוד	12"7	11
15.	בית"ר חיפה	12"8	8
16.	הפ. בית־שמש	20"8	5

יהוד כשלה עם 10 שחקנים

הפועל חדרה — הפועל יהוד 0:2 (0:1)

נצחון קל קצרה קבוצת הפועל חדרה, במגרשה, כשגברה 0:2 על הפועל יהוד.

החדרתים ניצלו עד תום את הרחקתו של ניסים כהן מיהוד בדקה הי"30, לאחר שפגע בסוחר מלכיאל.

בדקה הי"36 נגח רונן שפירא כדור מרהיב, תוך כדי זינוק, לאחר הגבהה של עמי אלחרר — 0:1.

דקה לסיום נקבעה תוצאת המשחק, כשאיל עפגין ניצל טעות של שוער יהוד, אריה פלוסמן.

שפט ראור סוהיל, לעיני 200 צופים, בחדרה.

דמתי הבקיע ובישל ברחובות

הפועל חולון — הפועל מרמורק 1:2 (0:1)

בנצחון חרוץ זכתה קבוצת הפועל חולון, ברחובות, על הפועל מרמורק 1:2.

קבוצת מרמורק, המשופעת בשחקני־רכש, גילתה חולשה רבה שנוצלה על־ידי החולוני בני דמתי, שקבע 0:1 בדקה הי"35 בבעיטה מ־18 מטר.

לחץ חולון נמשך לאחר ההפסקה, ובדקה הי"74 שוב היה זה בני דמתי, שפרץ משמאל, והפעם רק "בישל" את הבקעת השער. כדורו מצא את ליאון פנסו, שמקרוב דחק פנימה — 0:2.

בדקה הי"76 צימק דני אשכנזי ממרמורק את התוצאה ל־2:1.

שפט יעקב בן־זמה, לעיני 200 צופים, ברחובות.

מהפכים בחיפה

בית"ר חיפה — הפועל רמת־השרון 2:2 (1:2)

בית"ר חיפה היתה קרובה ביום שישי לנצחון ליגה ראשון, היא הוליכה 1:2 בדקה הי"37, אך נאלצה לספוג שער שוויון במשחקה הביתי עם הפועל רמת־השרון, 20 דקות לסיום, ולרשום תיקו שמיני — 2:2.

עזרא מועלם מרמת־השרון, הטוב בקבוצתו, הצעיד את האורחים ליתרון 0:1 בדקה הי"22, אולם אמיר יפרח מבית"ר חיפה הפך את הקערה על־פיה בצמד שערים, בדקות 31 ו־37. שניצל שתי מסירות של מרדכי בן־עמי, הטוב במגרש.

תוצאת המשחק נקבעה בדקה הי"70: בלם רמת־השרון, ג'קי דאהן, שעלה לעזרת ההתקפה, נגח כדור־קרן ותיקן ל־2:2.

שפט דוד יוסף, לעיני 100 צופים, באיצטדיון בקרית־אליעזר.

גביע־המדינה לקבוצות ליגה א'

דרום

● בת־ים: הפועל בת־ים — מכבי קריית־גת 0:2 (0:0). לבת־ים כבשו: מאיר בן־גיגי (55) ומשען (66). שפט יעקב שמש, לעיני 500 צופים.

● ראשל"צ: הפועל ראשון לציון — הפועל אזור 1:1 (1:1), 1:3 בבעיטות־11. לראשל"צ כבש יצחק ששון (26). לאזור: שלום אחוואל (27). שפט אהרון שרעבי, לעיני 100 צופים.

● קרית־אונו: הפועל אור־יהודה — הפועל קרית־אונו 1:1 (1:1) 3:4 בבעיטות־11. לאור־יהודה כבש אלי עזרא, עצמי (55). לקרית־אונו: אבי בקר (74). שפט גבי לוי, לעיני 500 צופים.

● ירוחם: הפועל ירוחם — הפועל קרית־מלאכי 0:2 (0:0). שערים לירוחם: יצחק תורדי (54) ואלון אפריאט (64). שפט שלמה שחר, לעיני 100 צופים.

● חולון: לזרוס חולון — הפועל דימונה 1:3 (0:1). שערים לחולון: דעבול (31, 52, 55). לדימונה: מועלם (58). שפט ישראל ביבי, לעיני 500 צופים.

צפון

● קרית־אתא: הפועל קרית־אתא — מכבי טמרה 1:2 (0:0). לקרית־אתא הבקיעו: אברהים חורי (77) ושמעון עמר (82). לטמרה: אברהם כהן (50). שפט גרוסמן, לעיני 200 צופים.

● קרית־שמונה: הפועל קרית־שמונה — הפועל בית־שאן 0:1 (0:1). שער־הנצחון: שמעון קוויה (37 בעיטות־11). שפט יוסף דיאמנט, לעיני 200 צופים.

● כפר־סבא: הפועל עליה כפ"ס — מכבי אור־עקיבא 0:1 (0:0) בהארכה. שער־הנצחון נכבש מרגלי דני מדואל (119) בבעיטות־11. שפט גבי פרץ, לעיני 500 צופים.

● טירת־הכרמל: הפועל טירת־הכרמל — מכבי שפרעם 0:0, המשחק הופסק לאחר 60 שניות בגלל גשם עז.

המשחקים בין הפועל נצרת עילית ומכבי עפולה, וכן בין מכבי אח"י נצרת ובית"ר נהריה, נדחו בגלל הגשמים.

משה אייזנברג מבקיע את השער השלישי לרשת צרפת במשחק בו ניצחו נערי ישראל בטורניר החורף ברמת־גן 1:5. צילם: אריה קנפר

ישראל פתחה הטורניר בניצחון מוחץ על צרפת 1:5

מאת משה רוזנברג

נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל פתחה ביום שישי את טורניר־החורף הבין־לאומי בר־גליימין בהביסה 1:5 את נערי צרפת. המשחק נערך לעיני 2500 צופים, באיצטדיון ברמת־גן.

בנבחרת הישראלית ראויים לציון מיוחד הקשר אלון חזן מהפועל פ"ת והחלוץ משה אייזנברג מבני־יהודה ת"א, שעשה צרות רבות להגנת צרפת, כבש צמד שערים והיה שותף להבקעת שער נוסף.

חולשת ההגנה הצרפתית נוצלה כבר בדקה הי"18; אייזנברג חלף בקלות על פני שלושה שחקני יריב ומול השוער סימון, שהיה טוב עד לדקה זו, בעט כדור שטוח לרשת — 0:1.

חלפו שלוש דקות ויתרונה הכדור של ישראל הניב שער שני: צירוף בין שני הפתח־תקוואים, חזן מהפועל וטל בניה ממכבי, הסתיים בבעיטתו של בניה מ־16 מטר לרשת — 0:2.

במצב זה הירפו שחקני ישראל. המשחק נהפך משעמם ורק בדקה הי"75 שוב התעורר. טל בראל בעט כדור־עונשין חלש מ־17 מטר; השוער הצרפתי הרף ואייזנברג המשיך לרשת — 0:3.

הישראלים המתינו עוד שלוש דקות, כמו שהיה בין השערים הראשונים. ואז העביר אייזנברג כדור רוחב לתמיר דניאל, שחדר לרחבה ומול השוער גילגל פנימה — 0:4.

הצרפתים, שניסו לתקוף בדקות אלה, הצליחו לצמק בדקה הי"85. רשמפס, המשחק בקבוצת נאנט, ניצל מיקום לא טוב של השוער קוניצקי ומ־16 מטר בעט לפינה — 1:4.

תוצאת המשחק נקבעה בדקה הי"87 לאחר שרונן שוויג, שהחליף את בניה, מסר כדור רוחב לשחקן מחליף נוסף, אלון ירוחם, שבעט תוך כדי סיבוב מ־14 מטר לרשת — 1:5.

היטיב לשפוט הרומני דינסקו.

הרכב נבחרת ישראל: קוניצקי, ברדוגו, רבינוביץ, בחילת, קורן, אוסיר חלל (אלון ירוחם, 68), תמיר דניאל, בראל (קרביאן, 80), אלון חזן, אייזנברג, בניה (שוויג, 63).

במשחק השני בבית הישראלי סיימו בתיקו 1:1 נבחרות הונגריה וקפריסין. הקפריסאים, שהפתיעו לטובה, הוליכו בדקה הי"39 משערו של גורדס סוטיריו, אולם בדקה הי"44 הישווה חלוצה המרכזי של הונגריה, רמש אוסנאי. שפט הישראלי אריה פרוסט.

במשחק בבית ב' הכניעה רומניה את שוייץ 0:3.

במשחק אתמול בשעריים גברה שבדיה על רומניה — 1:2.

בין שני המשחקים באיצטדיון ברמת־גן נערך טקס חגיגי, בו בירכו סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ויו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סווירי.

הבית הישראלי

1.	ישראל	1	1"5	2
2.	הונגריה	1	1"1	1
—	קפריסין	1	1"1	1
4.	צרפת	1	5"1	0

היום בפ"ת: ישראל נגד קפריסין

נבחרת הנוער של ישראל תקיים היום ב־2 את משחקה השני בטורניר־החורף בשתתמודד באיצטדיון הפועל פ"ת עם קפריסין.

שני משחקים נוספים היום ב־2: הונגריה — צרפת (מגרש מכבי שעריים); שבדיה — שוייץ (מגרש מכבי יבנה).

בת־ים — ללא הפסד ניצחה את קרית־אתא 1:3

● כדורעף

במשחק צמרת שנערך אמש בבת־ים ניצחה קבוצת הפועל בת־ים, המוליכה בראש הטבלה, את הפועל קרית־אתא 1:3, במחזור האחרון בסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורעף. לבת־ים 11 נצחונות, ללא הפסד.

במערכה הראשונה ניצחה בת־ים — 10:15, תוך 27 דקות, בה בלט אורי חבר. בת־ים זכתה במערכה השנייה תוך 19 דקות — 6:15, ובה התעלה רפי רולניק. המערכה השלישית היתה טובה ביותר ונמשכה 39 דקות — 18:20 לקרית־אתא! בת־ים כבר הוליכה 10:14, אך קרית־אתא המכה — 14:15, 15:16, 16:17, וכסיום — 18:20. במערכה זו היו משכמם ומעלה ארז טאצ'ר, עופר שפאק ועמיחי כרם. גם המערכה הרביעית היתה מתוחה. קרית־אתא הוליכה 0:4, אך התעלות של רז בורר ויעקב הרשקו היקנו נצחון 12:15 לבת־ים, תוך 37 דקות.

שפטו גבי לוטן ועזרא כהן, שהוציאו כרטיס אדום לארז טאצ'ר מקרית־אתא. 500 צופים חזו במשחק.

● קבוצת הפועל המעפיל התאוששה אמש בנעמן כאשר גברה על הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק — 1:3 (7:15, 13:15, 15:8, 6:15). בשורות האלופה הצטיינו: שמאי גלזר ואבישי קרפובסקי. גלעד דורון היה הטוב בעין־המפרץ/כפר־מסריק. שפט יהירי, עוזי בן־צבי.

● בקרב־תחתית בשער־העמקים גברה קבוצת הפועל שריד על הפועל שער־העמקים — 1:3 (6:15, 7:15, 5:15, 12:15). המשחק לא התעלה. בשריד הופיעו שלושה כדורעפנים שלפני שנתיים שיחקו בשער־העמקים: שי רוזן, דני לייטר ואהרוני ברקוביץ. בשריד התעלו נסטור אפשטיין ושי רוזן. בשער־העמקים בלט נדב סלמון. שפטו: מיכאל סלע וזאב שוהם.

● במאבק תחתית נוסף, במדרשת־רופין, גברה קבוצת הפועל רמת־אביב על הפועל העוגן — 2:3, העוגן כבר הוליכה 0:2 (8:15, 14:16), אך רמת־אביב הפכה את הקערה על־פיה וניצחה בשלוש המערכות הנוספות — 8:15, 6:15, 5:15.

● קבוצת הפועל כפר־סבא לא התאמצה באולמה לנצח את הפועל עין־שמר/ברקאי — 0:3 (7:15, 11:15, 6:15). ביום שישי נוצחה כפר־סבא במשחק־אימון ע"י הנבחרת הגרמנית — 3:0.

● נצחון חלק קצרה קבוצת אליצור ת"א, בפ"ת, על הפועל חניתה/מטה אשר — 0:3.

הטבלה (אחרי 11 מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	4"33	22
2.	הפועל כפר־סבא	6"29	20
3.	הפועל קרית־אתא	12"26	19
4.	הפועל עין־המפרץ	15"26	19
•.	אליצור ת"א	14"25	19
6.	הפועל המעפיל	14"24	18
7.	חניתה/מטה אשר	22"18	16
8.	הפועל שריד	24"15	15
9.	הפועל רמת־אביב	27"14	14
10.	הפועל העוגן	28"11	13
11.	עין־שמר/ברקאי	32"6	12
12.	הפ' שער־העמקים	33"4	11

הטורניר הבין־לאומי ייפתח הערב בכפר־סבא

הטורניר הבין־לאומי בכדורעף, בהשתתפות שתי קבוצות גרמניות, ייפתח הערב באולם אונים בכפר־סבא.

במשחק הראשון ב־5, תיפגש הנבחרת הלאומית של ישראל עם נבחרת הנוער וב־8 ייערך המשחק בין שתי האורחות מגרמניה, לברקוזן ובורנוי.

הטורניר יימשך מחר בקריית־מוצקין, ויסתיים ביום רביעי בבת־ים.

● שחיה

20 שיאי גילאים בנהריה

20 שיאי גילאים הושגו אתמול בבריכת־השחייה בנהריה, בתחרות המסורתית לזכרו של נועם קרן, שנפל במלחמת לבנון. יצויין כי זו תחרות ראשונה מזה זמן רב שמשיגים שיאים כה רבים.

את שיא הנוגרים קבעה רביעיית הפועל גש"מ ב־4x50 מטר חופשי — 1:41.45 דקה.

עידו אייק מהפועל יזרעאל שיפר את שיא הגילאים הוותיק ביותר לגילאי 12, שהיה שייך לאמיר גביאל ב־400 מטר חתירה כשקבע — 4:48.29 דקות.

אילית שלזינגר ממכבי נהריה שיפרה שלושה שיאי גילאי 13: ב־50 חופשי — 29.27 שניות; ב־200 חופשי — 2:12.50 דקות וב־100 חופשי — 1:02.18 דקה.

ערן דורון מהפועל מרכז ויסגל שיפר שני שיאים בגילאי 13: ב־200 חזה — 2:45.83 דקות וב־100 חזה — 1:15.76 דקה.

אליאב טל מהפועל עמק־חפר שיפר גם הוא שני שיאי גילאי 13: ב־50 חופשי — 26.76 שנ' וב־200 גב — 2:25.22 דק'.

איריס קומן ממכבי נהריה שיפרה שני שיאי גילאי 14: ב־50 חופשי — 28.43 שניות וב־100 גב — 1.11.50 דקה.

● האבקות

גביע המדינה להפועל ת"א

מתאבקי הפועל תל־אביב זכו אתמול בגביע־המדינה בסגנון יווני־רומי לאחר שצברו 54 נקודות, לפני הפועל באר־שבע — 52 נקודות. שתי הקבוצות זכו ב־4 מקומות ראשונים כל אחת. שלישית הורגה קרית־חיים. עם 38 נקודות.

התחרות היתה בראשון־לציון.

● אלופות הפועל בג'ודו לנשים הוכתרו אתמול באולם הפועל ת"א: 48 ק"ג — יהודית סמרגה (הפועל באר־שבע); 52 ק"ג — דנה גרינברג (הפועל ת"א); 56 ק"ג — רחל פורמן־ברנוס (הפועל פ"ת); 66 ק"ג — רונית מגן (הפ. באר־שבע); מעל 66 ק"ג — סיון שני (הפועל פ"ת).

מזג האוויר הגרוע קטל את הליגה האנגלית

צ'לסי במקום השני — ניצחה את טוטנהאם 0:2

● הליגה האנגלית

24 משחקים נידחו בשבת בליגות באנגליה בגלל מזג האוויר הגרוע שפקד את האי הבריטי. שלושה מהם נידחו בליגה האנגלית הראשונה, ושניים בליגה הסקוטית הבכירה.

צ'לסי עלתה למקום השני בטבלה, כשניצחה בדרבי לונדוני מרתק את טוטנהאם, יריבתה המושבעת — 0:2. היה זה נצחונה הראשון של צ'לסי על טוטנהאם מזה 11 שנה. גרי דייקסון הבקיע את השער הראשון בדקה הי"19, ונייג'ל ספקמאן חתם בדקה הי"63 בבעיטת־11.

מנצ'סטר־יונייטד, שמשחקה בניוקאסל נידחה בגלל תנאי המגרש, עדיין מוליכה עם 49 נקודות — בשתי נקודות יותר מאשר צ'לסי ובשלוש נקודות יותר מאשר לאברטון וליברפול 46.

האלופה, אברטון, ניצחה את שפילד־וונסדיי 1:3. גרי סטיבנס הבקיע שני שערים אחד לזכות קבוצתו, אברטון, והשני היה שער עצמי לאחר שתומפסון בעט וכשניסה להרחיק את הכדור, חדר לרשת. גרי ליניקר כבש שני שערים אחד בכל מחצית, והעלה את מאזנו ל־21 שערים. הוא מוליך בראש טבלת מלך־השערים באנגליה, יחד עם קרי דיקסון מצ'לסי. אחריהם: פראנק מקאביוני מווסטהאם (19) וג'ון אלדריג' מאוקספורד (17).

ליברפול הצליחה לסיים בתיקו 1:1 עם נוטינגהאם במשחק־חוץ, לאחר שהמארחים הוליכו על־ידי פיטר ווב. קווין מקדונלד הצליח להשוות לליברפול בבעיטה עזה ממרחק של 23 מטר. השוער ברוס גרובלאר עצר כדור־11 מרגלי פיטר דוינפורט. המנהל־שחקן, קני דלגליש, החמיץ הזדמנות מצויינת להבקיע את שערה של נוטינגהאם.

בדרבי הלונדוני השני ניצחה ארסנל את קווינס־פארק־ריינג'רס 1:3. גרהאם ריקס, צ'ארלי ניקולס וטוני וודקוק, שהחליף את רובסון, כבשו את השערים לארסנל. גרי בניספר כבש לקווינס־פארק.

הדרבי של העיר בירמינגהאם, בין אסטון־וילה ווסט־ברומיץ', נסתיים בתיקו 1:1.

תיקו 1:1 היה בין איפסוויץ' ולוטון, ובין מנצ'סטר־סיטי ובירמינגהאם. מנצ'סטר הישוותה בדקה הי"89, על־ידי מקנאב.

במשחק השמיני ניצחה ווטפורד את לסטר — 1:2.

בליגה השנייה הביסה פורטסמות את שרוסבורי — 0:4 וחזרה למקום השני בטבלה, כשהיא מפגרת בהפרש שערים מנוריץ', שמשחקה בלונדון מול קריסטל־פאלאס ניצחה. לנוריץ' לפורטסמות מספר נקודות זהה — 45.

בליגה השלישית הכניעה דארבי־קאונטי 0:3 את הוולבס, ועלתה לראש הטבלה. יצויין ששתי הקבוצות היו לפני כמה שנים מהקבוצות הבכירות בליגה האנגלית הראשונה.

הליגה אנגלית

1.	מנצ'סטר־יונייטד	23	16"41	49
2.	צ'לסי	23	21"19	47
3.	אברטון	24	30"54	46
4.	ליברפול	24	21"47	46
5.	ווסטהאם	23	20"35	44
6.	שפילד	24	37"38	42
7.	ארסנל	23	26"28	41
8.	לוטון	24	27"38	38
9.	טוטנהאם	23	28"39	34
10.	נוטינגהאם	24	36"36	34
11.	ניוקאסל	23	34"32	34
12.	ווטפורד	23	39"40	32
13.	סאותהמפטון	23	34"30	27
14.	קווינס־פארק	23	30"21	27
15.	מנצ'סטר־סיטי	24	33"28	26
16.	לסטר	24	45"32	25
17.	קובנטרי	23	35"27	24
18.	אסטון־וילה	24	37"28	23
19.	אוקספורד	23	46"35	22
20.	איפסוויץ'	24	38"19	19
21.	בירמינגהאם	23	33"14	18
22.	ווסט־ברומיץ'	24	58"21	12

שני נצחונות להפועל ת"א בטורניר חג־המולד בהולנד

● כדורסל

שרות "על־המשמר"

קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב זכתה בסוף השבוע בשני נצחונות, בפתיחת טורניר חג־המולד בהארלם שבהולנד.

ביום שישי ניצחו התל־אביבים את הקבוצה ההולנדית, קאנארינס אמסטרדם — 66:86 (45:37). קבוצת הפועל ת"א הציגה מחצית שנייה מצויינת, לאחר חולשה במחצית הראשונה, בה הוליכו ההולנדים, הממוקמים במקום השלישי בליגה בארצם. השחקן המצטיין בשורות הפועל ת"א היה לאוואן מרסר, שקלע 25 נקודות, וביצע 9 חסימות.

להפועל ת"א קלעו: ויליאמס 27; מרסר 25; לארגי 14; צימרמן 8; פרישמן 5; יעקבי 3; פליישר 2 וקליש 2.

אתמול גברה הפועל ת"א על מיכללת לאפאייט האמריקנית — 73:80 (38:38). במשחק זה הוליכה הפועל ת"א ברוב שלבי המשחק. האמריקנים הצליחו לעלות ליתרון בן נקודה (58:59) בדקה הי"29, אולם אז קלע ג'ק צימרמן סל של 3 נקודות, והפועל ת"א שמרה על יתרונה עד לסיום — 73:80.

קלעו להפועל ת"א: לארגי 25; צימרמן 19; מרסר 18; ויליאמס 8; אמסלם 6; פרישמן 2 וקליש 2.

היום אחר־הצהריים תשחק הפועל ת"א נגד הקבוצה ההולנדית רנורגנט.

נקבעו אלופות הסיבוב

אלופות הסיבוב הראשון בליגות השונות בכדורסל נקבעו בשבוע שעבר.

* ליגה א': צפון — הפועל חולתא ואליצור עפולה; חיפה — אליצור קריית־אתא והפועל מעגן־מיכאל; מרכז — מ.מ. גבעת־שמואל ומכבי רחובות; דרום — הפועל גבעת־יערים והפועל אילת (היחידה שלא נוצחה בליגה א'!)

* ליגה ב': צפון — הפועל מחניים והפועל כרמיאל; עמקים — הפועל גבע ומכבי ימק"א נצרת; זבולון — מכבי תל־חנן ואליצור קריית שמואל; שומרון — הפועל גבעת־חיים מאוחד והפועל שפיים; דן — מ.ס. רמת־השרון והפועל בני־ברית יפו; מרכז — אליצור ראשל"צ ואליצור ירושלים; דרום — מכבי גדרה והפועל נגבה; נגב — הפועל שדרות והפועל חבל־אילות.

* ליגה ג': הגליל־העליון — הפועל משגב־עם; צפון — הפועל יפתח; מרום־הגליל — הפועל מג'ד; עמק־הירדן — הפועל טבריה; בית־שאן — אליצור שדה־אליהו; עמקים — הפועל נצרת־עילית; מפרץ — מכבי צור־שלום; חיפה — הפועל יגור; שומרון — הפועל גבעת־אולגה; נתניה — מכבי רעננה; שרון — הפועל קלנסואה; פ"ת — הפועל בני־עטרות; דן — מ.ס. רמת־אפעל; ת"א — הפועל אילון חולון; מרכז — אליצור שומרון חולון; ירושלים — הפועל רמת־רחל; שורק — מכבי אשדוד; דרום א' — עירוני קריית־גת; דרום ב' — הפועל ניר־עם; נגב — אליצור אופקים.

* ארצית, נשים: צפון — הפועל גלבוע והפועל מעגן־מיכאל; מרכז — לב ת"א ואליצור פ"ת; דרום — אס"א ירושלים ואליצור באר־שבע.

* ליגה א', נשים: צפון — הפועל בית־אלפא; חיפה — הפועל נהריה; שרון — א.ס. רמת־השרון; מרכז — הפועל גדרות; דרום — אליצור עומר.

● בליגה המקצועית בכדורגל ניצחון־חוץ להארטס על ריינג'רס 0:2, והיא צועדת בראש, עם 26 נקודות, ומקדימה בנקודה את דנדי־יונייטד שסיימה בתיקו אפס בדרבי

הפועל ירושלים ונהריה — מקדמה שקשה לשמור עליה

הליגות הארציות בכדורסל יצאו לפגרת־החורף עד ל־19 בינואר. בתום הסיבוב הראשון הבטיחו לעצמן קבוצות הפועל ירושלים (דרום) והפועל נהריה (צפון) את הבכורה, עם נקודת יתרון. לגבי שתי קבוצות הרודפות אחריהן: אליצור נווה־דוד רמלה (דרום) והפועל איתן גבת (צפון).

שתי המובילות יודעות היטב שכרטיס העליה עדיין אינו מונח בכיסן. הן יצטרכו להזיע מלגי זיעה בסיבוב השני כדי לזכות בו. שתי הקבוצות הרודפות אחרי הראשונות, ואפשר שקבוצות נוספות, טרם אמרו נואש. כך שבסיבוב השני יהיו קרבות מעניינים ואפשר שגם יפלו הפתעות.

במחזור האחרון בסיבוב הראשון היתה חגיגה באולם מנחת בבירה. רק לעתים רחוקות מזדמנות ארבע הראשונות לאולם אחד. בית"ר ירושלים ניצחה במשחק הראשון את אליצור נוה־דוד רמלה בקרב סוער 104:105. כדורסלני בית"ר ירושלים "עשו טובה" ליריביהם מהפועל ירושלים, שניצחו אותם, לקחות ומנית, את הקבוצה המסוכנת מרמלה. הפועל ירושלים, בניצחונו של הבין־לאומי גל... ניצחה במשחק השני את מכבי ראשל"צ — 88:95.

ארבע קבוצות אלה יצרו ראש־חץ בליגה הדרומית. בראש — הפועל ירושלים, עם 21 נקודות; אחריה — אליצור נוה־דוד רמלה (20); מכבי ראשל"צ ובית"ר ירושלים (19).

בתחתית תצטרך, כנראה, קבוצת הפועל שער־הנגב להיפרד מהארצית, כעוד שנגד ירידת הקבוצה השנייה ייאבקו קבוצות הפועל קרית־גת, היורדת מהלאומית ומכבי חולון/פ"ת.

בצפון מתנהל דו־קרב בשניים: הפועל נהריה והפועל איתן גבת. שתי הקבוצות סחטו במחזור בשבוע שעבר נצחונות חוץ תוך מאמץ רב. הפועל נהריה התקשתה לנצח את מכבי חדרה (80:84), והפועל איתן גבת נזקקה להארכה כדי לזכות בשתי נקודות בכנרת (91:99).

נקודה אחת מפרידה בין הפועל נהריה והפועל איתן גבת. נהריה נוצחה פעם אחת, בסיבוב הראשון (102:83 בגן־שמואל), הפועל איתן גבת נכבשה פעמיים: בנהריה — 100:95, לאחר הארכה, ו־68:66 בעין־דור. אחרי השתיים ישנה "חבילה" של ארבע קבוצות עם 18 נקודות לעומת 21 של נהריה ו־20 של גבת, הארבע: הפועל עין־דור/תבור, מכבי קרית־מוצקין, הפועל בקעת בית־שאן והפועל גן־שמואל.

בתחתית גרוע מצבן של הפועל הר־הכרמל (13), הפועל דגניה ב' (13) ומכבי נתניה (12).

דרום (אחרי 11 מחזורים)

1.	הפו. ירושלים	790"1040	21
2.	אליצור רמלה	896"1062	20
3.	מכבי ראשל"צ	887"993	19
4.	בית"ר י"ם	946"1011	19
5.	הפו. גבעתיים	837"912	17
6.	מכבי ר. ת"א	984"1007	17
7.	אליצ.ת"א/פ"ת	874"880	16
8.	מכבי י"ם	963"903	16
9.	ג.ברנר/נ.ציונה	868"872	15
10.	הפ. קרית־גת	973"872	14
11.	מכבי פ"ת	1032"925	13
12.	הפ. ש. הנגב	1138"720	11

צפון

1.	הפ. נהריה	886"1015	21
2.	הפ. איתן גבת	818"977	20
3.	הפ. עין־דור	834"847	18
4.	מכבי מוצקין	851"880	18
5.	הפ. ב.בית־שאן	875"907	18
6.	הפ. גן־שמואל	839"882	18
7.	מכבי חדרה	795"852	17
8.	הפועל כנרת	935"921	15
9.	מכבי כרמיאל	766"734	15
10.	הפ. הר־הכרמל	912"820	13
11.	הפ. דגניה ב'	940"806	13
12.	מכבי נתניה	881"714	12

מאחורי הקלעים

בלם האלופה מחיפה חשש לחזור לכדורסל

מאמן הפועל חולון נאלץ לעזוב את המסיבה בגלל שמרטף ★ מה עשה לי ג'ונסון בחיפה? ★ בבאר־שבע שכחו את סווירי ★ מבצע־הווידיאו של מיכאל סביאן ★ יו"ר ההתאחדות הגרמנית בכדורעף הפסיד ב...טניס

*** כדורסלני הפועל חולון חגגו בסוף השבוע את עלייתם השלישית לגמר גביע־המדינה, לאחר נצחונם המשכנע בחצי־הגמר ביד־אליהו על הפועל ת"א (79:93). הייתה זו העלייה השלישית של החולונים לגמר. הראשונה הייתה ב־1959 והשנייה ב־1961. פעמיים נוצחו בגמר ע"י מכבי ת"א (53:47 ו־74:46). בין הוותיקים שהופיעו אז יש לציין כדורסלני נבחרת מעולים כמרסל חפץ, דני ארז, עמוס קופפר, יצחק (צחי) פלד ועופר אשר, גדול כדורסלני הפועל חולון בכל הזמנים. בנו של עופר, עידו, הוא כיום כדורסלן הקבוצה, אולם לא נכלל בהרכב בגלל פציעה בתאונת־דרכים. אם ישחק בגמר ב־7 באפריל תהיה זו סמליות־של־המשך: הבן בעקבות האב *** שחקני הפועל חולון ורבים מאוהדיהם חגגו את עלייתם לגמר במסעדתו של חבר הנהלת הקבוצה, יוסי מוריגה. הכדורסלנים והאוהדים שתו ואכלו עד שעות הלילה הקטנות. מי שפרש בחצות היה המאמן מולי קצורין ורעייתו הנאה תמר. המאמן הסביר שהשמרטף שנותרה בבית חייבת ללכת, ולכן נאלץ הזוג קצורין לעזוב — דווחו של יצחק ויסהוף *** כתבנו מוסיף כי אוהדי חולון עשו את דרכם מהיכל הספורט ביד־אליהו לעירם תוך צפירות ושירה. כשהגיעו לחולון שמעו על תפיסתו בעירם של הרוצח צבי גור, שנמלט מכלא אילון ברמלה. היו שהעירו שגור נסע כנראה ליד־אליהו כדי לחזות במשחק... הפועל חולון *** מחר תשחק הפועל חולון שוב ביד־אליהו. והפעם תאחר בליגה את מכבי ת"א. החולונים קיבלו תיאבון וכוכב הקבוצה, חיים זלוטיקמן לפני ניצחון קבוצתו־ב־זהוות חזה בהפסד קבוצת־האם שלו, הפועל חיפה, בחצי־הגמר השני, למכבי ת"א, אמר: "אם ננצח נוכל להתמודד על המקום השני בליגה". החולונים אינם רוצים לסיים במקום הרביעי, בו הם ניצבים כיום שכן אז יהיה עליהם להתמודד בפליי־אוף עם הקבוצה התוקה של הפועל הגליל־העליון ומכך רוצים להימנע *** מאמן הפועל ת"א מנחם גרשון ועוזרו ישראל לב, נעלמו מההיכל ביד־אליהו עם שריקת הסיום. שני המאמנים כלל לא ירדו לחדר־ההלבשה של קבוצתם. הם נמנעו שלא לפגוש בעיתונאים. לפני שעזב ניגש גרשון למאמן הפועל חולון, מולי קצורין, לחץ את ידו ואיחל לו הצלחה בעתיד. קצורין גיחם את גרשון: "בשנה שעברה הרגשתי בדיוק כמו שאתה מרגיש הערב. אז ניצחת אותי בחצי־הגמר כשהיית מאמן מכבי חיפה ואני אימנתי את מכבי רמת־גן, שהייתה פייבוריטית" ***

יורשים מצטיינים

*** מאמן הפועל הגליל־העליון, אריה מליניאק, ועוזרו אלי קנטי, סוף־סוף נחת לאחר ניצחון קבוצתם על אליצור נתניה (93:107). את תחילת העונה החל הגליל בצליעה אולם במחזורים האחרונים השתפרה הקבוצה ותופסת את המקום הי"5 בליגה. למליניאק משרד לביטוח בת"א. אך את רוב זמנו הוא מחלק בין אימון הגליל לאימון נבחרת הנוער של ישראל. אימוני הנוער נערכים בסוף כל שבוע במכון־וינגייט — דיווחו של יצחק ויסהוף *** יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה, צבי ויצנר, הזמין את כדורסלני הקבוצה לארוחת־ערב על חשבון הכדורגלנים לאחר נצחונם המפתיע בשבוע שעבר על הפועל ת"א (93:96). הייתה זו לא רק מסיבת־ניצחון אלא שהורמו בה כוסיות לכבוד שני שחקני־החיזוק של הקבוצה, קלי פיפלס ואלברט באטס, שחגגו את חג המולד *** 19 הנקודות הרצופות שקלעה מכבי־חיפה באותו משחק לא היוו את השיא. לפני שתי עונות, במשחק נגד מכבי רמת־גן, קלעו החיפנים 26 נקודות ברציפות. לסל הירוק, בשורותיו הופיע דורון ג'מצ'י, כיום כדורסלן מכבי ת"א. אז אימן את מכבי חיפה, מנחם גרשון, וזה הפעם בצד הסופג, את מכבי רמת־גן אימן באותה עונה החיפני רני כהנא, שצפה בשבוע שעבר במשחק מהיציע, וכמו שאר שחקני הפועל חיפה, שהיו בהיכל, היה גם הוא חיוור כסיד עם הישמע שריקת־הסיום, שכן נצחון מכבי חיפה על הפועל ת"א הרע את מצב קבוצתו הנוכחית בליגה — דיווחו של יוסף גלזר *** רבים תמהו בשבוע שעבר מה עשה לי ג'ונסון, כוכב מכבי ת"א בחיפה, עיר בה שבר את ידו. הסתבר כי ג'ונסון הובא לחיפה ע"י סוכן הספורטאים, אבי וילצטייר, כדי לרכוש כרטיס־טיסה לארה"ב לרעייתו ובניו במשרד בעיר הכרמל. כאשר שהה הכדורסלן במשרד הנסיעות ובמסעדה חיפנית נקהלו סביבו עשרות סקרנים *** הזמר הוותיק אריק לביא תרם 100 אלף שקל למחלקת הכדורסל של הפועל חיפה בנשף שערכה האגודה, בחאן־אל־פאשה, בוואדי סליב. בפרס הראשון באותו נשף — כרטיס טיסה לגרמניה — זכה דווקא מי שמתגורר בשנים האחרונות במדינה זו, צחי שנירר, שהיה יו"ר מחלקות הכדורגל והכדורסל בהפועל חיפה *** בנבחרת הנערים של מחוז חיפה בכדורסל, שזכתה בטורניר הבין־איזורי במכון־וינגייט, הופיעו שחקנים בעלי ייחוס משפחתי לכדורסל — מגלה יוסף גלזר. ליאור אמישה, יובל אוסיר ורן צוה, אחיהם של אלה משחקים בהפועל ומכבי חיפה. כן שיחק גיא גורס, בנו של יצחק גורס, כדורסלן מכבי קריית־מוצקין בעבר. מאמן הקבוצה הוא רוני שיטון, המאמן העונה את הפועל איתן גבת, מצמרת הליגה הארצית. אגב, באותו טורניר במכון־וינגייט חזו מאמנים בכירים רבים ובראשם צבי שרף, מנחם גרשון, אריה מליניאק, יוסי הררי ואמיר שמר ***

בהפועל ת"א: עו"ש משופר...

*** בהפועל ת"א החלו כדורגלנים לכנות האחור את השני "עובר ושב". זאת משום ששחקנים רבים היו מועמדים להעברה, אך לא עברו. תחילה היה זה גבי למרי, שלא הוכלל בהרכבה במחזורים הראשונים וביקש לעבור קבוצה, הוכנס לרשימת ההעברות, ניהל מו"מ וכיום הוא שחקן הרכב ב... הפועל ת"א. אחר־כך היה זה רמי אריזה, שהתאמן שלושה שבועות במכבי ת"א וחזר לספסל הפועל ת"א. שלישי היה שלום אביטן, שלאחר ההצהרות בתום הדרבי, היה מועמד להעברה. בעקבותיו הלך יוסי זאנה ובשבוע שעבר נכנסו לרשימת ההעברות: יוסי קרמר וגיל לנראו. את לנראו מכנים: "עו"ש משופר" — סיפורו של מרדכי חביב *** בנתניה מאיימים אומנם במכירת האחים גדי ועודד מכנס והשוער אריה חביב. אולם מחוגים המקורבים לקבוצה נרמז כי אין לכך כל סיכוי. לשלושה "חוזים יציבים", ואם אכן ירצו ראשי האגודה הנתנייתית להפר אותם יצטרכו לשלם הון־תועפות *** בלם מכבי חיפה, רפי אוסמו הגדול, דחה פנייה לחזור לשחק כדורסל בהפועל גבעת־נשר, המוליכה בליגה ב' — מספר יוסף גלזר. מזכיר האגודה, יהודה גור, ביקש להחזיר את אוסמו לפעילות כחיזוק למאמצי העלייה לליגה א', לאחר שבעבר היה כוכב הקבוצה. הכדורגלן דחה את הפנייה מחשש שייפצע. את הקבוצה מאמן שלמה (בוזה) פלה, כדורסלן מכבי חיפה בשנות הי"50 *** קבוצות הכדורגל של מכבי ובית"ר חיפה עלולות להיפגש ב... בית־המשפט. מכבי חיפה תובעת את בית"ר חיפה לדין על שהעבירה את החלוץ יוסי בן־זמה, תמורת 3000 דולר, להפועל נצרת־עילית, למרות שהוא שייך למכבי חיפה, שהיא קבוצת האם שלו *** בן־חור מזרחי, מאמנה הטרי של מכבי יפו, הוחתם במועדון היפואי בצורה מוזרה למדי. מזרחי שאימן אשתקד את קבוצת הנוער של הפועל ת"א, שהה בקיץ באירופה, ומכבי יפו תרה אחרי מאמן לקבוצת הנוער. זאת לאחר שמאמנה הקודם, הרצל דבש, עבר לבני־יהודה. יפו קיבלה היוות חיוני על בן־חור, יצרה עמו קשר טלפוני וסיכמה אתו את התנאים בעודו באירופה. עתה זינק לבוגרים ***

בכר נגד ארואטי

*** כדורגלן־העבר אברהם ארואטי פתח בקריירת אימון אך לרוע מזלו עדיין לא הצליח לסיים אפילו משחק אחד. את משחק־הבכורה שלו כמאמן הפועל צעירי יפו פתח בהרצליה, נגד הפועל הרצליה בליגה ב'. כמה דקות לפני הסיום הופסק המשחק בטענה שהמאמן המקומי לא מילא אחרי הוראות השופט ולא יצא מתחומי המגרש. מאמן הפועל הרצליה הוא לא אחר מאשר אברהם בכר, שאימן את ארואטי במכבי יפו... — דיווחו של מרדכי חביב *** בהפועל באר־שבע היו כל־כך נרגשים לארח את האלופה, מכבי חיפה, עד שהחליטו להפוך את המשחק לחגיגי. הכרוז הודיע כי במשחק נוכחים יו"ר ההנהלה הקודמת ויו"ר הנוכחי, אולם שכח לציין כי עד לבאר־שבע הרחיק ובא יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סווירי *** המורה ומאמן הכדורעף הוותיק מיכאל סביאן עשה לו מנהג קבוע לצלם את כל משחקי הפועל בת־ים בווידיאו. בכל יום ראשון נפגשים הכדורעפנים בביתם של ענת ויעקב הרשקו, חוזים במשחקים ומנתחים אותם *** נצחונות הם כנראה תרופה לפציעות. עובדה, כוכבי נבחרת ישראל, כמו גיל פישל (הפועל כפר־סבא) אורי חבר ורפי רולניק (הפועל בת־ים) וארז שר (הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק), שהיו פצועים, הופיעו במשחקי הליגה האחרונים במלוא כוחם *** אולם השמחות המפואר ביותר בבת־ים יתרום את חלקו בגיוס כספים לאגודת הפועל המקומית. בנשף התרמות יופיעו הזמרת עופרה חזה, הזמר העולה קובי סביליה ואמן הבינגו מאיר רמז. כל המוזמנים, ללא יוצא מהכלל, ישלמו עבור כרטיסי כניסה *** אורח חשוב בא בשבוע שעבר לישראל: רונאלד מאורר, יו"ר ההתאחדות הגרמנית וסגן יו"ר ההתאחדות האירופית. מנהל נבחרת הכדורעף, איתן דוד, הזמין את האורח למיסת חג־המולד בבית־לחם. זה כל־כך התרגש שאמר: "היה כדאי לבוא רק בגלל זה מגרמניה". מאורר נתקבל ע"י יו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק והפסיד במשחק טניס, מול שמואל ללקין, מנכ"ל ההתאחדות לספורט *** הופעת שתי קבוצות הכדורעף מגרמניה, לברקוזן ובורנוי, בטורניר שיחל הערב, בכפר־סבא, תאפשר למאמני הנבחרת, מאיר בן הגורא אלפרין, לבחון את כוחה של הנבחרת. לנבחרת יצטרף הכדורעפן המצטיין אליעזר כגן, המשחק באיטליה ויבוא ארצה בחופשת־חג־המולד ***

קודחים ומתים

נוזל שחור תרתי־משמע: תעשיית הנפט הנורבגית צומחת, כנראה על חשבון הבטיחות. באחת התקריות החמורות התהפך מיתקן קידוח בים הצפוני ו־123 בני־אדם קיפחו את חייהם. ועדות חקירה אינן פטנט ישראלי

מאת ג'יימס גילטר

סכנת חיים אפשרית בקידוחי הנפט המתבצעים במי הקרח ליד חופה של נורבגיה, הובלטה שוב על־ידי ההתפוצצויות שאירעו באחרונה במיתקנים לחיפושי נפט בים.

באוקטובר גרמו התפוצצות גאז ודליקה על סיפונו של מיתקן קידוח של חברת הנפט הנורבגית הממלכתית את מותו של איש אחד והיה צורך לפנות ממנו את 80 עובדיו. כמעט אותו דבר קרה בנובמבר, כאשר התפוצצות גאז דומה אילצה את החברה להרחיק במהירות מיתקן חיפוש אחר מכאר שנקדחה בגולפאקס, שדה־נפט־וגאז נרחב בים הצפוני, הנמצא בשלבי פיתוח.

שתי התקריות הניעו את חברת הנפט הממלכתית לבדוק מחדש את ציוד הבטיחות על מיתקניה, וועדת חקירה מיוחדת, שהתמנתה על־ידי שר־המשפטים, עומדת למסור את מסקנותיה.

אלה שניים מתוך שורה של אסונות שפקדו את תעשיית הנפט הנורבגית, המפיקה את הנוזל השחור במי הים. החמור שביניהם אירע במארס 1980, כאשר התהפך מיתקן מסוג זה בים הצפוני, ו־123 בני־אדם קיפחו את חייהם.

מותחי ביקורת, בפרט בשורות האיגודים המקצועיים המייצגים את העובדים בבארות הנפט הימיות, שואלים האם אין מקריבים את הבטיחות על מזבח צמיחתה של תעשיית הנפט בים. לדברי חברות־נפט יופקו ב־1987 מיליון חביות נפט ביום, כשליש יותר מן הכמות הצפויה השנה.

דובר חברת הנפט הממלכתית, האקון לאוויק, דוחה את הביקורת הזאת כ"טענה אווילית", ואומר כי נורבגיה נקטה אמצעי בטיחות מחמירים יותר מכל מדינה אחרת ב־16 השנים מאז התגלה כאן נפט בראשונה.

הוא אמר כי אין "ערובות מוחלטות" למניעת אסונות בתעשיית הנפט. יש ושתי ההתפוצצויות האחרונות אינן חורגות מן הממוצע הסטטיסטי. "הפעם היה זה, במקרה, התור שלנו", אמר.

מיפנה חדש בדאגה לגבי הבטיחות בקידוחים במי החופים חל החודש, כאשר מינהל הנפט הנורבגי סירב להרשות לחברות־הבנות של "אקסון" ו"של" להמשיך בקידוחיהן במים הארקטיים של נורבגיה בעונת החורף, הנמשכת 90 יום, ואשר החלה ב־15 בנובמבר.

שני המיתקנים, שנפגעו מן ההחלטה שהתקבלה באמצע נובמבר, קיבלו אישור לפעולתם מן המינהל הימי, ועסקו בקידוח בארות, שהן המינהל והן החברות, ידעו כי יימשך גם בחורף.

מינהל הנפט עמד על כך, שהמיתקנים יפסיקו את הקידוח בשל "מסירת מידע בלתי־מספק על ציוד הקידוח והגנה סביבתית בלתי־מספקת על הצוותים" — אמר פקיד מינהל, המופקד על ענייני בטיחות.

ההחלטה מטילה איסור על מה שאמורים היו להיות חיפושי הנפט החופיים הראשונים שהותרו במים הארקטיים של נורבגיה. היא איכזבה בעליל אינטרסים עסקיים בצפון נורבגיה הכפרית, אשר קיוותה שהפקת הנפט במי החופים שלה תביא אליה את הצמיחה הכלכלית, שהיא זקוקה לה כל־כך.

חברת "של", בקריאה לבטל את ההפסקה הזמנית, מתחה ביקורת חריפה על מינהל הנפט בשל החלטתו האחרונה, עמדה ששותף לה גם המינהל הימי הנורבגי.

דובר חברת "אססו" אמר: אילו ידענו כי הקידוח ייאסר החל מן ה־15 בנובמבר, לא היינו משגרים מיתקן לאיזור. רחיית הפסקה מן הבאר שלנו תעלה לחברה מיליוני דולרים".

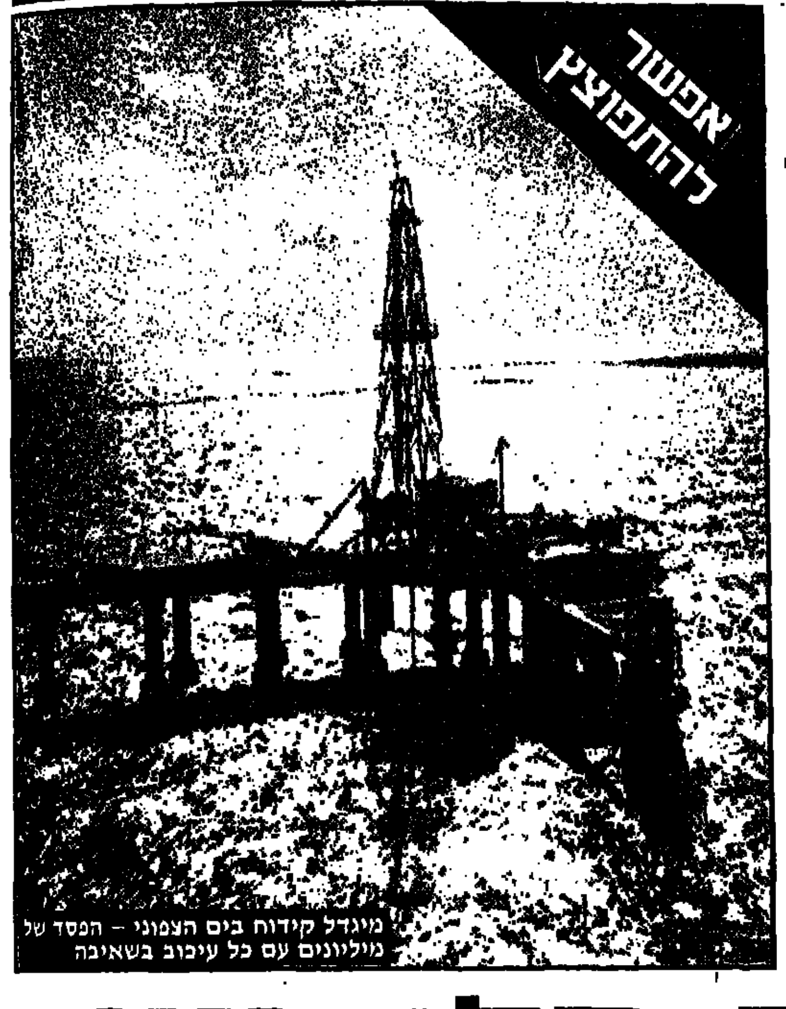

מיגדל קידוח בים הצפוני — הפסד של מיליונים עם כל עיכוב בשאיבה

בעל המאה

שפן הנסיונות הלאטיני

שר האוצר האמריקני, ג'יימס בייקר, מציע תוכנית כלכלית חדשה שתנסה להוציא את אמריקה הלאטינית מהבוץ ■ מדברת בתמורה על הסיוע ארה"ב מעוניינת לפקח מבחוץ ■ לא כל בעלות החוב ממהרות לתפוס מקום בתור. יש גם קולות נגד ההצעה של ארה"ב

מאת יהודה צור

ארצות העולם השלישי, בעיקר אמריקה הלאטינית, השרויות תחת העול הכבד של חוב חיצון אשר עבר כבר את 800 מיליארד הדולרים, מצאו פתח של נחמה ותקווה קלושה בתוכניתו של שר האוצר של ארה"ב, ג'ימס בייקר, אשר הושמעה בראשונה בכנס קרן המטבע הבינלאומית בבירת דרום־קוריאה.

רוב בעלי הבנקים הפרטיים באירופה ובארה"ב טיפחו תקוות גדולות בקשר לחוב הגדול בסך יותר מ־350 מיליארד דולר שאמריקה הלאטינית חבה להם. התקווה מובנת. ברזיל ומקסיקו בלבד חייבות קרוב ל־30 מיליארד דולר תשלום ריבית מדי שנה, והסכום, כמובן, גדל והולך. על פרעון החוב המשותף של שתי הארצות, המגיע ל־200 מיליארד דולר, איש אינו מדבר, כי ממילא אין סיכוי לכך בטווח הקרוב והרחוק.

שר האוצר האמריקני הציע תוכנית שלדבריו, תאפשר לארצות החייבות סכומי כסף ניכרים, לקבל כסף מהבנקים בארצות המערב, כדי להקל על מצבן של ארצות העולם השלישי. בשלב ראשון, לדבריו, מדובר ב־15 ארצות: עשר מאמריקה הלאטינית, שלוש מאפריקה, וכן הפיליפינים ויוגוסלביה.

דברים דומים הושמעו על־ידי השר בייקר, בפגישות עם ועדות הקונגרס השונות כאשר המטרה, לדבריו, לקבוע מסגרת כללית של יחסים עתידיים בין נושים לארצות החייבות, אשר מתבססת בעיקר על תוכנית שנועדה לחזק עוד יותר את תפקידה של קרן המטבע הבינלאומית. "התוכנית מדברת על כך, שקרן המטבע הבינלאומית תהיה זו אשר תפקח ביתר־שאת על ארצות שנקלעו למשבר כלכלי בכל הקשור לתשלומי חובותיהן" — אמר שר הכלכלה, חואן סוריל. תוכניתו של השר בייקר מדברת על הלוואות בסך 20 מיליארד דולר לארצות אמריקה הלאטינית בשלוש השנים הקרובות. זאת, נוסף על 9 מיליארד דולר אשר "יתרמו" על־ידי הבנק העולמי, אשר על־פי בייקר, צריך אף הוא להצטרף לתפקיד מפקח של הארצות החייבות, תפקיד אשר עד כה שמרה עליו בקפדנות קרן המטבע הבינלאומית.

ואולם, באמריקה הלאטינית יודעים, כנראה, לחשב חישובים מהירים ותוך ימים־ספר החלו עיתונים ביבשת להוכיח, כי הסכום של 29 מיליארד דולר שבייקר מדבר עליו כמעט מקביל לתשלומים השנתיים על ריבית בלבד של מקסיקו וברזיל. משמעות הדבר, שהסכומים שהבנקים המסחריים והבנק העולמי יוזרמו לאמריקה הלאטינית, יחזרו לבנקים תוך שנה אחת בלבד, תודות לשתיים מסך הארצות החייבות.

רוב שרי הכלכלה באמריקה הלאטינית הביעו תרעומת על כך, שעיקר התוכנית הוא, שקרן המטבע הבינלאומית, הבנק העולמי והבנקים המסחריים יקימו מסגרת־על שתפקח ותחליט על כיוונה של הכלכלה ביבשת. ואולם, בינתיים מתברר שהחלו קשיים, כפי שאירע מספר פעמים בעבר, במימוש התוכנית, כאשר חלק מן הבנקים המסחריים כבר הביעו היסוס במתן הלוואות נוכח הסכנות בכלכלת אמריקה הלאטינית.

בינתיים, החלו כמה ארצות במירוץ קרוחתני כדי להוכיח שהן נוקטות כבר עתה עוד לפני קבלת הכספים בצעדים הדרושים על־ידי בייקר, כדי שיכלילו אותן בבוא העת, אם בכלל, ברשימת מקבלי ההלוואות החדשות.

בייקר תובע באורח תקיף שממשלות ארצות היבשת יוותרו, אם לא יבטלו בכלל, על כל התערבות ממשלתית בכלכלת ארצותיהם. הוא דורש מהן לחוקק חוקים בענייני מסים שייטיבו עם משקיעי־חוץ. בקיצור: הוא מדבר על־כך שיש לתת לשוק לקבוע את התהליכים הכלכליים ללא התערבות של שלטון מרכזי. הוא דורש, שלפני מתן ההלוואות, יחזרו בהן ארצות היבשת מהצעדים שנקטו בעשרות השנים האחרונות בדרך להלאמה חלקית של כלכלת ארצותיהן.

על־פי העיתונות הדרום־אמריקנית מסתבר, שחלק מן הארצות החל כבר במירוץ קרוחתני להשגת מקום ראשון ברשימת הארצות שיקבלו, בבוא הזמן, סיוע לפי תוכנית בייקר. ואמנם, שר הכלכלה של ארגנטינה מיהר לומר, כי "כאשר יפתחו את אשנבי הבנקים כדי לתת הלוואות, אם בכלל, ארגנטינה לא תהיה זו שתדחף לעמוד בתור בלי לחשב היטב את צעדיה".

הדבר נותר כהכרזה עד כה, כי ככל הנראה, לאחר שנכשלה מקסיקו בגלל מצבה הכלכלי הקשה, החליטו בארה"ב שארגנטינה יכולה לשמש חלון ראווה של תוכניתו של שר האוצר האמריקני. ארגנטינה, אשר עדיין מוכיחה כי היא עומדת איתנה בביצוע תוכנית צנע, מיתון והורדת אינפלציה דראסטית — נחשבת מחדש לארץ המסוגלת לפתור את בעיות האשראי לאחר ששילמה, תודות להלוואות חדשות, כמה מיליארדי דולר ריבית על 50 מיליארד דולר חובות לבנקים בחו"ל.

"הבנקים באירופה ובארה"ב משוכנעים שארגנטינה אינה זקוקה להלוואות בטווח קצר, ולכן היא תהיה מועמדת נוחה, יחסית, לקבל עזרה על־פי תוכנית בייקר", נאמר בעיתונות של אמריקה הלאטינית.

בינתיים, קמה בארגנטינה עצמה זעקה גדולה של כל הגורמים אשר יצאו בגלוי נגד תביעותיה של תוכנית בייקר שמשמעותן פיקוח חיצוני על כלכלת ארגנטינה באורח גלוי. אלפונסין, החושש בשלב זה של תוכניתו הכלכלית מכל זעזוע, סירב עד כה להכריז בפומבי הכרזות על תוכנית בייקר. בינתיים הדיון על תנאי התוכנית נדחה מפני דברים חשובים יותר בעיני אלפונסין, כגון השלב המכריע של תוכניתו הכלכלית בדיוק כמו בארץ, כאשר עומדים בפני הכרזה על ביטול הדרגתי של הקפאת המחירים והשכר. זה יהיה שלב המבחן האמיתי של תוכנית אלפונסין.

בוז לאיטלקים — הידד לכספם

מזכיר המדינה לשעבר של ארה"ב, הנרי קיסינג'ר לא הסתיר מעולם את שנאתו לעמיתיו האיטלקיים אך בכל מה שקשור לכסף הוא, מסתבר, מוחל להם ■ כוכב חדש בטרקליני מילאנו

הנרי קיסינג'ר עם בעלי "פורד" — יועץ מדיני במעמד רשמי

מאת אהרון ניר, רומא

הנרי קיסינג'ר, שבעבר התייחס בבוז גלוי למעמד הפוליטי באיטליה (וידועות התבטאויותיו הקטלניות על אלדו מורו, בכיר הפוליטיקאים האיטלקיים בשנות החמישים והששים, אשר נחטף ונרצח על־ידי "הבריגאדות האדומות"), הוא כיום בן־בית בארץ זו.

קיסינג'ר מתאכסן תכופות במלונות הפאר של ונציה ומקום קבוע שמור לו ב"לה סקאלה", חלון הראווה של בעלי המאה במילאנו, והטרקלינים האלגנטיים ביותר של עיר העסקים האיטלקית מתחרים ביניהם על נוכחותו. אך עד היום הוא מוקיר את רגליו מרומא, לבל ייתקל בפוליטיקאים האיטלקיים, שאינם אהודים עליו עד היום (כיניהם גם בטינו קראקסי...).

ואולם, מי שהיה מזכיר המדינה של ארה"ב עורך ניחות לא מעטות לטורינו, עם מתגורר ידידו, ג'אני אניילי, האישיות מספר אחת של איטליה. עוד, לפני, קראקסי, לפני הנשיא קוסיגה, וכמובן לפני אלסאנדרו נאטה, מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית ויורשו (והבלתי־מוצלח) של אנריקו ברלינגר. עם ג'אני אניילי יש לקיסינג'ר לא רק קשרי ידידות, אלא גם קשרי עסקים של ממש. הוא יועץ כמעט רשמי של "פיאט", המספק ניתוחים חודשיים קבועים על מדיניותה השוטפת של וושינגטון ועל המגמות במזרח־אירופה. קונצרן פיאט פעיל מאוד בגוש המזרחי ומפעליו קיימים בבריה"מ ובפולין. כמובן, את המידע אין קיסינג'ר מוסר לידידו אניילי חינם־אין־כסף. והולכי רכיל מתלחשים, כי גם כאשר הוא מתאכסן ב"דאניילי", "צ'יפריאני" או "גריטי", בתי־המלון המפוארים ביותר של ונציה, לא הוא משלם תמורת הארוחות, אלא בעלי בית־המלון שנוכחותו של "סופרסטאר" מסוגו של קיסינג'ר היא בשבילם כבוד ו...פירסומת מאין כמותה.

● "קרוס" בין הפוליטיקאים של ימינו העיקה, הנרי קיסינג'ר הוא, כאמור, באחרונה, ברבית באיטליה וכלי התקשורת מרבים לצלמו ויודעים לספר את כל סודותיו. הם מדברים עליו כעל "קרוס" — האדם העשיר ביותר — בין הפוליטיקאים של זמננו, וכעל מי שיודע להפוך את הכל לכסף.

כאשר ניהל קיסינג'ר את מדיניות־החוץ של ארה"ב (עד עלות ג'ימי קארטר לכס הנשיאות) הוא קיבל משכורת של כ־6,000 דולר לחודש. אמרו עליו כי היה אז עמוס חובות והיו לו קשיים לרכוש את דירת הרווקים הקטנה שלו במנהאטן. המצב השתנה מן הקצה אל הקצה כאשר החל "לעבוד" באופן עצמאי. קרוב לשני מיליוני דולר קיבל מן המו"ל שלו כמקדמה על שני ספרי הזכרונות שלו. כל אימת שהוא מרצה באיזה מוסד או בכינוס כלשהו, הוא מקבל כ־20,000 דולר. נוסף על כך, הוא חבר מועצת המנהלים של חברות רבות. "אמריקן אקספרס" נותן לו מענק שנתי בסך 20,000 דולר, מלבד "דמי נוכחות" של 800 דולר על כל ישיבה. עד לפני שנה היה גם חבר במועצת המנהלים ב"טוונטית' סנצ'רי פוקס", שממנה קיבל 40,000 דולר בשנה.

בעריכת צבי אמיתי

מבצע אקסקליבור

הממונים על חימושה של ארה"ב — שר־ההגנה, צמרת הפנטאגון ואף המימסד המודיעי־הצבאי נמצאים במצב, הנראה כמוזר בעינינו: מצד אחד מצווים הם לשמור על סודיות מעשיהם; אך מן הצד השני — להעניק לפעולתם פירסום מירבי כדי לרכוש את אהדת הציבור הרחב, ומה שחשוב יותר — לשכנע את שני בתי הקונגרס להעניק להם תקציבים ביד רחבה.

התוצאה: פירסומים נרחבים בעיתונות (שבחלקם מודלפים ולא תמיד נכונים), ומן הצד השני — סאנקציות חמורות נגד כלי התקשורת, הנותנים פירסום ל"חומר מסווג".

הסיסמה הפשטנית "למען הביטחון" אינה פועלת בארה"ב באותה המידה שהיא משפיעה בישראל. מכאן גם תביעתם של שלושים חברי הקונגרס האמריקני, לקבל מידע מדוייק על ניסוי סודי שנערך במדבריות נוואדה — של נשק מסוג חדש, אשר מעבדות ליוורמור, שביצעו את הניסוי התפארו בהצלחתו, ואילו מקורות אחרים טענו כי מדובר בטענות־שווא. כן ביקשו חברי הקונגרס לדעת, האם ניסוי זה תואם את הבטחתו של הנשיא רייגן, כי במסגרת "היוזמה האיסטרטגית ההגנתית" ("מלחמת הכוכבים") לא יבוצעו פיצוצים גרעיניים — כי הרי לפי הגירסה הרשמית, תכליתה של יוזמה זו לעשות לבלתי־אפשרי את השימוש בנשק זה... לפי תביעתם נדחה הניסוי, שכונה בשם־קוד "גולדסטון".

ניסוי זה הינו חלק ממבצע "אקסקאליבר" — הפעלת לייזר הפועל בקרני x (קרני רנטגן) נגד טילים סובייטיים...

ברור לחלוטין, כי הנשק "האנטי־טילי" הבא בחשבון במסגרת "מלחמת הכוכבים" חייב להיות נשק "מיידי", הפועל במהירות האור. דהיינו, נשק לייזרי או סילוני חלקיקים תת־אטומיים: מחקר חלקיקים אלה נמצא רק בתחילת דרכו, והם אינם באים בחשבון לשימוש בתקופה הקרובה. בין הלייזרים ה"רגישים" הגיעו הלייזרים הכימיים למידה כלשהי של תיפעול, ואף נוסו בהצלחה בהפלת טילים תוך כדי טיסתם. אך הרעיון המקורי, להעלות את "תותחי־הלייזר" על "משטחי לחימה" מעופפים בחלל בעזרת מעבורות־החלל — נפסל, משום ש"משטחים" כאלה עלולים להיות פגיעים ביותר. מכאן, שהלייזרים מתאימים רק להפעלה מן הקרקע, תחום מוגבל למדי. "ילד טיפוחים" של המימסד הצבאי הוא "לייזר רנטגן", הנמצא בשלבי פיתוח במעבדות הלאומיות ע"ש לורנס ליוורמור בקאליפורניה; והראיה: בעוד שלפיתוח לייזרים "קונבנציונאליים" הוקצבו 450 מיליון דולר, זכה "לייזר רנטגן" ל־900 מיליון דולר לחמש השנים הקרובות.

* * *

מבלי להיכנס לפרטי תורת הלייזרים, נזכיר לקורא כי לייזר "קונבנציונלי" מורכב מ"חלל תהודה", ובקצותיו מראות. "חומר הלזירה" המצוי ב"חלל התהודה" מכיל, בהתאם לתורת הקוואנטים, אלקטרונים ברמות אנרגיה שונות. כדי שהלייזר יפעל, דהיינו, ישגר אור קוהרנטי־ בעל תדירות אחת קבועה, דרוש, כי אלקטרונים קיצוניים רבים יימצאו "ברמה גבוהה" של אנרגיה. מצב זה מכונה "היפוך אוכלוסיה" (מכיוון שבמצב רגיל, מספר האלקטרונים ברמות נמוכות גדול יותר).

לצורך השגת "היפוך אוכלוסיה" זה יש "לשאוב" לתוך הלייזר אנרגיה, לעתים קרובות נעשה הדבר על־ידי התפרקות חשמלית בתוך חלל־התהודה, קרן האור נעה הלוך־ושוב בין המראות, והיא מסוגלת לצאת החוצה משום שהמראות אינן מצפות במאה אחוזיהן בחומר המחזיר אור. כדי שהלייזר יפעל, נחוץ כי "היפוך־האוכלוסיה" יעבור "סף" מסויים, התלוי במבנה "חלל התהודה" ובחומר "הלזירה".

יצויין, כי האנרגיה הדרושה לשם "שאיבה" של אטומים אל מעבר ל"סף" גדלה ביחס לאורך הגל במעלה שלישית. מכאן, שכדאית הפעלת לייזר בגלים אלקטרו־מגנטיים ארוכים. ואכן, הלייזרים הראשונים הפעלו באינפרא־אדום ובאדום (לייזר רובי), ורק מאוחר יותר — באור כחול וירוק. ואשר ללייזרים הפועלים באולטרה־סגול — הרי אלה הופעלו לראשונה רק בסוף שנות ה־70. ברור, כי פיתוח לייזרים בקרני רנטגן, הקצרים פי מאה מהאולטרה־סגול, ייתקל בקשיים — ולו משום שהמראות הרגילות אינן מחזירות קרינה זו. הפיסיקאים טוענים, כי עד עתה לא נבנה לייזר רנטגן "אמיתי".

מה שנבנה במעבדות הלאומיות ע"ש לורנס ליוורמור בקאליפורניה, מכונה על־ידי פיסיקאים קפדניים "אייס" (ASE), (דהיינו, LASER בלי האות הראשונה והאחרונה, לאמור, בלי המראה הימנית והשמאלית.) תיאורטית הדבר אפשרי, אם במקום להריץ קרני אור הלוך־ושוב, ישתמשו במיתקן ארוך מאוד, בחומר "לזירה" מתאים ובמקור אנרגיה בעל עוצמה רבה.

במעבדות ליוורמור נבנה מיתקן כזה, אשר כמקור אנרגיה שימש לו לייזר הפועל בזכוכית־ניאודים. קרני לייזר זה פגעו במוטות קצרים של סלניום ואיטריום, חיממו אותם והפכום לארים, שבהם נוצר "היפוך־אוכלוסיה". מה שציין את המיתקן היא נצילות נמוכה־עד לגיחוך פחות ממיליונית של אחוז.

אלא שניסוי זה, שנעשה בפומבי, היה בו רק משום תירגול. הניסוי "הממשי" נעשה עוד ב־1981, מתחת לקרקע, כאשר האנרגיה ל"שאיבה" סופקה על־ידי פיצוץ גרעיני.

כשהעלה הנשיא רייגן את רעיון "מלחמת הכוכבים", המליצו לפניו שר־ההגנה וויינברגר ויועצו הבטחוני של הנשיא, ויליאם קלארק, להעניק לפיתוח הלייזר החדש עידוד מרבי.

* * *

ל"לייזר רנטגן" יתרונות וחסרונות. החסרון העיקרי הוא בכך, שהאוויר בולע את קרני רנטגן, ומכאן שהשימוש בהן ייתכן רק מעל לאטמוספירה הצפופה, דהיינו, בגובה של לא פחות מ־100 ק"מ. אך הטילים הגרעיניים עולים לגובה זה כשהם עדיין "ארוזים בחבילות". וניתנים לפגיעה נוחה.

היתרון הוא, כי ניתן להעלות לחלל, פצצה מימנית בעוצמה של כמה מגאטונות בקלות יחסית, בעוד שלהפעלת לייזר כימי, המוצב על "משטח לחימה" נחוצים 600 ק"ג של מימן פלואורי — להפלת טיל אויב אחד. היה מי שחישב, כי התוכנית להציב בעזרת מעבורות חלל משטחי־לייזר מעל לשטח ברית־המועצות כולו — יידרשו לה למעבורות, 125 שנות טיסה.

יצויין, כי לקרן לייזר זה יש גם יתרון אחר. כל אלומת אור מתרחבת כשהיא מתרחקת מהמקור. מידת התרחבותה תלויה באורך הגל — ומכאן היתרון שבקרינה בגלים קצרים, כמו אלה של קרני רנטגן. מומחים חישבו ומצאו, כי במרחק של 2000 ק"מ מהלייזר, תיצור אלומת קרני רנטגן "כתם אור" שקוטרו 60 ס"מ, וכי צפיפות האנרגיה תספק לחדירת הקרינה אל תוך טיל והריסת מנגנונו האלקטרוני.

אחת הבעיות שכנראה לא נפתרה עד הסוף, היא שאלת הכוונת הקרינה — ללא מראות. נראה, כי הכוונה היא שפצצת־מימן "תשאוב" אנרגיה לתוך חבילה של מוטות מתכת (ראה ציור), ובאלה ייווצר "היפוך־אוכלוסיה" — כמה מיליוניות של שנייה לפני שכל המיתקן יושמד על־ידי התפוצצות הפצצה...

הבעיה העקרית בבניית לייזור־רנטגן היא ניסויים. הניסויים במסגרת "מבצע אקסקאלבר" נעשו עד עתה מתחת לקרקע, בתוך "מערה" מלאכותית, שהאוויר הוצא ממנה. (הרי הלייזר אמור לפעול מחוץ לאטמוספירה). בגלל הממדים המצומצמים של המערה, ניתן לעשות רק "סימולאציה" (הדמייה) של הפעלה אמיתית, כי הרי הלייזר נועד לפגוע במטרה הנמצאת במרחק של מאות ק"מ ממנו: גם אי־אפשר כנראה לבנות את המיתקן בצורה המתוכננת בדיוק. לכך יש להוסיף, לפי הסכם בינלאומי, מותרים ניסויים תת־קרקעיים של פצצות־גרעין עד לעוצמה של 150 קילוטונות, ואילו כאן מדובר בעוצמה של למעלה משלוש מגאטונות...

אך העיקר: במיתקן לייזורי אין אפשרות לגזור גזירה שווה בין סימולאציה כדגם מוקטן לגבי פעולת מיתקן בגודל אמיתי. מכאן, שאי־אפשר להמנע, לשם פיתוח לייזר־רנטגן יעיל, מניסויים "באוויר החופשי". אך ניסוי כזה יש בו הפרה של ההסכם הבינלאומי בדבר הגבלת החימוש הגרעיני משנת 1963 — החשוב ביותר שנחתם עד עתה — שהושג לאחר מו"מ ממושך בין כרושצ'וב, הנשיאים קנדי ואייזנהאור ומקמילן מטעם בריטניה.

הפרת הסכם זה משנת 1963, לא תשאיר כל הגבלה על ניסויים אטומיים באוויר ובחלל, ויושמו לאל כל המאמצים שנעשו עד עתה לרסן את פיתוח הנשק הגרעיני.

מטוס על־קולי חדש

בשלונו המסחרי של המטוס העל־קולי "קונקורד" אינו מונע מהנלהבים מאמצעי התחבורה מהירים־לעילא לתכנן מטוסים משוכללים ומהירים ממנו.

הפעם מדובר במטוס, שיעשה את הדרך בין שתי נקודות כלשהן על פני כדור הארץ תוך שעה אחת — כשהוא טס חלק מן הזמן מחוץ לאטמוספירה.

הצעד הראשון בכיוון זה נעשה על־ידי הבריטים, שאת מטוסם כינו "הוטול". שלא כמו מעבורות־החלל, אשר לצורך המראתן שורפות המנועים, מציעים מתכנני המטוס החדש מנועים שישתמשו בחמצן מן האטמוספירה. שתי חברות "בריטיש איירוספיס" ו"רולס־רויס", רשמו פטנטים על מנוע כזה. האמריקנים החלו את הפיתוח לפני עשר שנים, אך הפסיקו אותו, משום שמעבורות־החלל בלעו את כל התקציבים. מסתבר, כי להמשך הפיתוח יידרשו 500 מיליון דולר.

אחד התומכים בפרוייקט הוא ג'ורג' קיוורת, ששימש עד־לזמן האחרון יועץ מדעי לנשיא רייגן. הוא טוען, כי המטוס יהיה כדאי יותר ממעבורות החלל. הפרוייקט נתמך על־ידי הפנטאגון, המתחייב לכסות את הוצאות התיפעול בשלוש השנים הראשונות. אם יאושר התקציב, יש לצפות להשלמת המטוס "העל־אטמוספירי" בשנות התשעים.

עפיפונים לנוגה

המדען הצרפתי פרופ' ז'אן־ז'אק בלאמון, שהיה אחראי לטיסתם של כדורים פורחים בתוך האטמוספירה של כוכב־הלכת נוגה, מציע להשתמש לחקר למטרות תצפית בעפיפונים, שיוכלו לשוט באוויר זמן ממושך יותר. המדען מסר דו"ח על תוצאות טיסות הכדורים הפורחים לאקדמיה הצרפתית למדעים. לדבריו, התברר הרכב האטמוספירה של נוגה מגוון יותר ממה שחשבו. הכדורים הפורחים, ששוחררו על־ידי החלליות הסובייטיות "וגה 1" ו"וגה 2" בדרכן אל המפגש עם שביט האליי, פעלו 48 שעות, לדברי החוקר, דרושה תקופת תצפיות ממושכת יותר, ואלה חייבות להתבצע בגבהים שונים מעל פני נוגה.

האמריקנים קופצים על עגלת האליי

לנצל הזדמנות החוזרת רק אחת ל־76 שנים, ולהפעיל טכנולוגיה מתקדמת לצורך בדיקתו של כוכב השביט האליי (טכנולוגיה שלא היתה קיימת בשעת מעברו הקודם של השביט ליד השמש, ב־1910) — הוא פרוייקט מפתה. ואם ארה"ב, שעמדה במרכזו של חקר החלל בשנים האחרונות, אינה תופסת מקום מרכזי במאמץ הבינלאומי — הרי זה לא משום שאין לה היכולת הדרושה, כי אם משום ש"ראתה גדול מדי".

נאס"א תיכננה מיבצע גראנדיוזי: הפעלת חללית על־ידי מנוע יוני, זו אמורה היתה, בטרם תפגש עם האליי, להתלוות לשביט אחר. היה על החללית לשגר תא מכשירים אל תוך ראשו של השביט. תוכנית זו, הנועזת (והיקרה) מדי, נפסלה, משום שאותו מנוע יוני (דהיינו, המונע בעזרת דחף חלקיקים מחושמלים) היה קיים — ואף זה בקושי — על הנייר בלבד, ולא היו סיכויים לבנותו ולהפעילו עד לתאריך המיפגש עם האליי. ולבנות משהו צנוע יותר — לא נותר זמן.

וכך — תפול תהילה של מיפגש ראשון עם כוכב־שביט לידי האירופים (שחלליתם "ג'וטו", אמורה להתקרב התקרבות יתירה אל האליי (ונראה כי תיהרס תוך כדי כך), לשתי חלליות סובייטיות — "וגה 1" ו"וגה 2", שעברו בדרכן למיפגש על פני נוגה — ולשתי חלליות יפאניות קטנות, "סואיסיי" (שביט) ו"סאקיגאקה" (חלוץ).

עם זאת תמלא ארה"ב תפקיד לא מבוטל במאמץ העולמי. היא חברה ב"איגוד צופי האליי הבינלאומי", בו חברות 50 מדינות (ובכלל זה ישראל). מידע שיימסר על־ידי אלף אסטרונומים מקצועיים ועל־ידי 700 חובבים — ירוכז בשני מרכזים, בארלנגן שבמערב גרמניה ובפאסאדנה שבקליפורניה. בעידוד הממשל האמריקני נטלו מדענים אמריקניים חלק פעיל בתיכנונן והפעלתן של החלליות ה"זרות". כן ניתנה הוראה להפעיל חלליות ומעבורות־חלל אמריקניות שיימצאו בשעת מעשה בחלל בשירות מאמץ־התצפית הגדול

● ספרטן. חללית זעירה זו אמורה להישגר ממעבורת־חלל בסוף ינואר ולעשות תצפיות על קרינה אולטרא־סגולה של השביט זמן קצר לפני הפריהליון (הנקודה הקרובה ביותר לשמש במסלול השביט).

● "אסטרו 1" — כך מכונה מיכלול טלסקופים ומכשירי־מדידה לקרינה אולטרא־סגולה, שיימצא על סיפון מעבורת אחת, האמורה להישגר בחודש מארס, ואף הוא עשוי לספק מידע חשוב על השביט.

● פיוניר". חללית זו מקיפה עתה במסלול קבוע את נוגה. נאס"א תנסה להפנות את מיתקני התצפית של חללית זו לעבר האליי — בשעה שזה יעבור בין השמש ונוגה. היא "תראה" את השביט, כשזה יימצא בפריהליון, והשמש תסתירו מן הצופים שעל הארץ.

● סולאר־מאקס. חללית העסוקה בתצפית של פעילות השמש. וזאת תוכל למצוא, כיצד משפיעה הרוח השמשית על כוכב־השביט.

● טלסקופ החלל הגדול "הובל". האמור להישגר בסוף 1986, יוכל לעקוב אחר השביט בדרכו החוצה — אולי עד לנקודה במסלולו המרוחקת ביותר מהשמש.

אנזים הבא מהכפור

מדענים אמריקניים מאוניברסיטת דרום־קאליפורניה, החוקרים את החיים הימיים באוקיינוס הקרח הדרומי, גילו חיידקים, המפיקים אנזימים, בהם משתמשים הגנטיקאים ל"חיתוך" מולקולות של חומצות גרעיניות. אך בעלי עוצמה גדולה פי 50 מזו של האנזימים הנמצאים בשימוש היום. האנזים שמדובר בו מכונה "אלקלי־פוספוטאזה". אנזים זה, המופק על ידי החיידק "אשריכיה קולי" המסורתי, משמש להסרת קבוצות זרחתיות; הוא איטי בפעולתו. יתר על כן — שאריותיו נותרות בתוך התוצר, באורח בלתי־רצוי, גם עם תום הריאקציה לה הוא נזקק. האנזים החדש מהיר בפעולתו, ואפשר להשמידו תוך דקה אחת לאחר חימום התערובת עד ל־40 מעלות. החיידקים המפיקים את האנזימים חיים מתחת לשני מטרים של קרח, במים, שמעולם אינם מתחממים מעבר למעלה אחת מתחת לאפס.

אוויר ישן

באיזו מידה השתנה האקלים כתוצאה משריפה מוגברת של דלק מחצבי מאז המהפיכה התעשייתית. החוקרים אינם תמימי־דעים בקשר עם כך. המעבדה הלאומית האמריקנית שבלוס־אלאמוס מתכוננת לבדוק דוגמות של "אוויר ישן". מדובר באוויר שנכלא בתוך מיכלים מסוגים שונים, אטומים לאוויר. מתכוננים לבדוק אותו בשיטה של כרומוטוגרפיה של גאזים לתכולתם בפחמן דו־חמצני. גאז זה שקוף לאור נראה לעין, אך אטום לגבי סוגים מסויימים של קרינה אינפרא־אדומה. ומונע את החזרתם לחלל על־ידי הארץ המתקררת בלילה. תופעה זו, המכונה "אפקט החממה", מוליכה להתחממות האקלים. "האוויר הישן" הנבדק על־ידי המעבדה, מקורו בחפצים כגון פחלצים בתוך מכלי זכוכית, דגמי־אוניות בתוך בקבוקים חסומים, שעוני־חול ישנים ומכלים דומים ש"גילם" ידוע. אך החוקרים מביאים בחשבון גם שינויים שחלו בתוך האוויר הכלוא כתוצאה מריאקציה עם דפנות המיכלים.

הצלחה מדבקת

מדינות אירופה מקנאות בצרפת, המפעילה, ראשונה בין המדינות האירופיות, רכבת מהירה לעילא, והצלחה מסחרית מרובה. רכבת ט.ז.או. מחברת את פאריס לעיר ליון, ונוסעת, על פני מסילה שנסללה במיוחד למטרה זו. הרכבת עוקפת את כל הערים הגדולות בדרך, ואינה מתחשבת כמעט בתנאי הקרקע. עתה מתנהלים דיונים על הקמת רשת בין־אירופית של רכבות מהירות.

הקו הבינלאומי המהיר המתוכנן, הוא קו פאריס־בריסל־קלן, וצרפת מוכנה להשקיע בקטע של המסילה שבשטחה. מיליארד ו־200 מיליון דולארים, אלא מאי, הצרפתים מבקשים להריץ במסילה זו רכבות מדגם ט.ז.או במהירות של עד 300 קמ"ש, בעוד שהגרמנים מצידם, מתכננים מסילה לרכבות של 400 קמ"ש, ואילו הבלגים מתוך חישובים הקשורים באיכות הסביבה, אינם מוכנים להתיר בשיטחם, מהירויות מעל ל־250 קמ"ש, מה עוד שמתוכננת תחנה אחת בלבד בשטחה של בלגיה, בבריסל.

אך העיקר, כל המדינות המעורבות בתוכניות אלה, נתונות במשבר כלכלי ומקצצות את תקציביהן, כך שהתוכניות ישארו לפי שעה במגירות המשרדים.

המים החמים ביותר

המים החמים ביותר בעולם נתגלו על קרקעית האוקיינוס השקט, במעיין שבמרכז התת־ימי חואן דה פוקה, 480 ק"מ מהחוף המערבי של ארה"ב: חום המים כאן הוא 400 מעלות מעל לאפס. המעיין נתגלה על־ידי צוללת שבדקה את התופעות הוולקאניות מערבית מקסיקו, לגבול קנדה ארה"ב. עד עתה נחשב לחם ביותר מעיין על קרקעית האוקיינוס בקירבת, הטמפרטורה שלו 350 מעלות צלסיוס.

בורוכוב והבעיה הפלשתינית

מאת ג'וני גולדברג

לאידיאולוגים הגדולים מן העבר אין ערך רב, אם דבריהם אינם מסייעים לנו, לאנשי ההווה, להבין את העולם בו אנו חיים על תוסעותיו השונות. חובה מוטלת על המשתמשים ברעיונותיהם וציטוטים מסויהם של אותם אידיאולוגים, להוכיח את הרלוואנטיות של ניתוחיהם לגבי ההווה. אחרת, האבות הרוחניים של תנועות פוליטיות וחברתיות שייכים לפרקי המחקר ההיסטורי, ותו לא.

דמות כזאת של אידיאולוג מעברה של התנועה הציונית הסוציאליסטית, שפעם הרבו לצטט את דבריו באין ספור דיונים פוליטיים במאמרי התפלמסות, הוא בר בורוכוב. למי שלא נכחו באותם דיונים מאראתוניים, ולא מנו עם קוראי „על המשמר" („משמר" דאז) ו ביטאוני השמאל הציוני-הסוציאליסטי בתחילת המאה ואילך, כמה מלים על הדמות שהקסימה עשרות אלפים מפעילי התנועה הציונית של אותה התקופה. הנדיל לתארו זלמן שזר, בספרו „אור אישים" כאשר כינה אותו „המורה הנערץ והנעלם, המקודש והגנוז, שנישא על כל שפתיים והחתום בשכבה ברוחים".

לאומיות מול לאומנות

בר בורוכוב היה הוגה הדעות הראשון החשוב של תנועת הפועלים היהודית. בשנות חייו המעטות הצליח להניח את היסודות, לא רק לתנועה פוליטית שהפכה לאבן היסוד של תנועת ההתיישבות בארץ-ישראל, „פועלי ציון", אלא גם לזרם הרעיוני המרכזי של התנועה הציונית — הציונות הסוציאליסטית. בורוכוב היה גאון, אשר בשנות ה-20 לחייו כתב מאמרים פילוסופיים ופוליטיים מבריקים ששילהבו את דמיונם של צעירי הקהילות היהודיות המזרח-אירופיות, אשר חיפשו גוון יהודי שיתן מענה ללהט המהפכני המארקסיסטי ששטף את ארצותיהם באותן השנים. בורוכוב השכיל לעשות את הבלתי אפשרי — יצירת סינתזה של מארקסיזם מהפכני ולאומיות יהודית. הוא הצליח להסביר, במונחים הדיאלקטיים של אותה עת, את מצוקתו של העם היהודי, ובייחוד של שכבת הפועלים היהודיים (ומה הפלא, היו רבים כאלה), ולהוכיח את זכותו של אותו עם למולדת בארץ-ישראל.

כבר בימי חייו, וכוודאי לאחר מותו, שימשו מאמריו הרבים של בורוכוב, ובעיקר אלה שדנו בלאומיות היהודית ובבנייה של חברה שוויונית בא"י, בסיס לוויכוחים מרים בין הפלגים השונים בשמאל הציוני בארץ ובחו"ל. אותם „פולמוסי בורוכוב" ליוו את המאבקים הרעיוניים שבין „פועלי-ציון" ו„פועלי-ציון שמאל", בין מפא"י והשומר-הצעיר, ובתוך „מפ"ם המאוחדת" של תחילת שנות ה-50. בורוכוב אף זכה לעדנה מסוימת בשנות ה-60 בארה"ב, כאשר השמאל החדש היהודי ראה בו מעין „מאו יהודי" ועד מהרה נעשה פופולארי בקרב האינטלקטואלים היהודיים בקמפוסים התוססים בשנים אלו.

כמו כל גאון פורה אחר (ובכך דמה למארקס), לא תמיד היה עקבי. עמדותיו השתנו לעיתים, כתוצאה מההתפתחויות ההיסטוריות. יתירה מזו, כיוון שמת בגיל צעיר כל-כך — בן 36 היה במותו, ב-1917 — לא הספיק להשיב לשאלות רבות שהעלה בכתביו. כך השאיר מרחב גדול לפרשנויות רבות, שונות ומשונות, לדבריו.

בניגוד לסוציאליסטים אחרים בתקופתו, בורוכוב לא ראה בלאומיות, ברגשות לאומיים, דבר פסול מעיקרו. הוא לא התעלם מהצדדים השליליים של לאומיות — הלאומנות על גזענותה, שנאת הזר והאפליה הגלומה בה — אלא טען שיש להבחין בין סוגי לאומיות, ותשוב מכך — להבין את המניעים והתוצאות של אותה לאומיות. להבחנה זו של בורוכוב משמעות גם לקיומנו היום.

בורוכוב טען, שיש להבדיל בין אומות שאינן מדוכאות ואינן מדכאות עמים אחרים, לבין אומות הסובלות מדיכוי לאומי, או המדכאות עמים אחרים. בקרב אומות מהסוג הראשון, לאומיות הופכת למעין מסורת וזכר היסטורי ובאה לידי ביטוי בעיקר בתרבות לאומית. אומנם יש המנסים לנצל את הלאומיות לאינטרסים הפוליטיים והכלכליים הספציפיים שלהם, ולעיתים אף מצליחים לשכנע חלק מאותו עם בצדקת דרכם. לכך קרא בורוכוב — לאומנות. דוגמה לחברות שבהן לאומיות איננה יותר מאשר מסורת וזכר היסטורי הן אולי מדינות סקנדינביה, אוסטרליה וניו-זילנד.

מה שמעניין אותנו הן האומות מהסוג השני. דהיינו אומות הנמצאות בעימות עם לאום אחר, שיש מאבק לאומי ביניהן. כאשר אומה חסרה טריטוריה משלה, כאשר היא סובלת מכיבוש, או ששפתה ותרבותה אינם יכולים לבוא לידי ביטוי חופשי, או, לחלופין,

בר בורוכוב
היה מתנגד לאוטונומיה

כאשר אומה שולטת על שטחה של אומה אחרת, יש נטייה ליצירת תודעה לאומית שתקיף את כל שכבות הציבור. במצב א-נורמאלי שכזה, יש לקבוצות החברתיות השונות, למעמדות, אינטרס משותף, והתוצאה היא — מאבק משותף לשחרור לאומי. בורוכוב הרגיש, שכאשר ישנם תנאים להיווצרותה של לאומיות בקרב כל שכבות הציבור, רגש זה יגבר על כל שאר השאיפות של השכבות השונות. במלים אחרות, האינטרס הלאומי יאפיל על פני האינטרסים החברתיים, הכלכליים והתרבותיים הייחודיים של כל קבוצה וקבוצה בחברה.

הקשר שבין שוק העבודה להתעוררות לאומית

דוגמה קלאסית לעם כזה הם הפלשתינים. לא זו בלבד שהפלשתינים חסרי טריטוריה משלהם, אלא שלרובם אין אפשרות לבטא את תרבותם הייחודית, ולמותר לציין את חסרונן של זכויות פוליטיות. אולם בורוכוב היה מצביע על גורם מרכזי נוסף לרגשות הלאומיים הפלשתיניים, והוא — עבודתם. כאשר ניסה להסביר את המניעים להתגברות הרגש הלאומי היהודי ברב הפועלים היהודיים, הצביע בורוכוב במיוחד על מקומות העבודה. הוא תיאר את חלוקת העבודה על בסיס לאומי, שהייתה קיימת בסקטור התעשייתי ברוסיה הצארית, כאשר היהודים נאלצו למלא פונקציות שוליות ולהסתפק בעבודות מזדמנות וחסרות חשיבות. הפועלים הרוסיים מנעו בכל כוחם את השתלבותם של פועלים יהודיים בתפקידים מרכזיים יותר בתהליך הייצור. עובדה זו, ביטאה מחד, את בעייתיות קיומו של עם בתוך עם אחר, ומאידך דירבנה את היהודים למצוא פתרון לאומי למצוקתם. על תודעה דומה ניתן לדבר בקרב הפלשתינים.

מחקר שנערך באחרונה על-ידי ורד לבנה מאוניברסיטת תל-אביב מוצא קשר ישיר בין התחלות הכלכליות, ובעיקר בין אופן השתלבותם של פועלים פלשתינים בשוק העבודה בישראל, לבין התעוררות לאומית פלשתינית בקרב תושבי הגדה המערבית. פועלים שאינם יכולים להתקדם במקום עבודתם, שאינם רשאים להיאבק על שיפור תנאיהם (מתי שמענו בפעם האחרונה על שביתה של פועלים ערביים מהגדה?), ישאפו להתגבר על המכשול המונע זאת מהם. ואם המכשול הוא לאומיותם, גם הפתרון יהיה פתרון לאומי.

הגישה הבורוכוביסטית יכולה להועיל גם בהבנת תופעה המפתיעה לעיתים ישראלים רבים, והיא הזדהותם של רוב תושבי הגדה עם אש"ף. הדבר מצא את ביטויו בבחירות לראשי הערים ב-1976, בסקרים שונים הנערכים בקרב תושבי השטחים בשנים האחרונות וכן בהתבטאויותיהם של אנשים משכבות כלכליות וחברתיות שונות. כאשר עם נמצא במצב א-נורמאלי, כאשר הוא חסר טריטוריה משלו — כל השכבות מתאחדות סביב המאבק הלאומי.

לגבי תושבי הגדה, אש"ף הוא, בראש ובראשונה, סמל של אחדות המאבק. מעבר לוויכוח על טאקטיקה ואיסטרטגיה, ויכוח המתנהל במלוא חריפותו בגדה ומחוצה לה, כל הכוחות החברתיים והפוליטיים בקרב הפלשתינים רואים באש"ף את הביטוי הממשי היחיד לשאיפות הלאומיות שלהם. הסבר זה יכול אולי לשפוך אור על העמדה, התמוהה לעיתים, של אנשי ציבור בגדה, המדברים באותה נשימה על מדינה פלשתינית לצד ישראל, על גינוי הטרור ועל הזדהותם המוחלטת עם אש"ף. הם אינם שקרנים וגם לא מאויימים, אלא מדברים על שתי רמות שונות של התייחסות. מצד אחד, אש"ף היא התנועה הלאומית הפלשתינית, איתה מזדהים אותם אנשי ציבור משום שהם פלשתינים משוללי מולדת. מצד שני, כתושבי הגדה, הם יודעים שאין תועלת בטרור, ושלא יהיה פתרון שלא יכלול הכרה בעובדת קיומה של מדינת ישראל.

אינטרס משותף לכל השכבות

אין פלא, איפוא, שגם בתוך אש"ף ניתן למצוא פלשתינים בעלי עמדות פוליטיות מגוונות, בני דתות שונות ובני שכבות חברתיות שונות מאוד. אין זה פלא גם שגופים פוליטיים, הנצים בגדה מדי פעם ובהתאם לאפשרויות המוגבלות של הכיבוש, כוללים גם סוחרים עשירים, ראשי איגודים מקצועיים, עתונאים, אקדמאים ובעלי מפעלים. כך היה, למשל, בוועדה להכוונה לאומית של סוף שנות ה-70. לכל שיכבה אינטרסים שונים, אך לכולם אינטרס משותף אחד — שחרור לאומי.

פועלים שאינם רשאים להיאבק על שיפור תנאי עבודתם ישאפו להתגבר על המכשול המונע זאת, ואם המכשול הוא לאומי — גם הפתרון יהיה פתרון לאומי

כמי שטען כי לב כל מאבק לאומי הוא המאבק על הטריטוריה, לא קשה לשער מה הייתה עמדתו של בורוכוב בסוגיית פתרון הבעיה הפלשתינית. יש להניח שהיה דוחה כהנ-תנ"ך את כל הדיבורים על אוטונומיה אישית, כפי שדחה את הצעת ה„בונד" של אותם ימים, לאוטונומיה תרבותית לעם היהודי כפתרון למצוקתו. עם ללא טריטוריה ימשיך להיאבק על זכויותיו, ובד בבד, העם בתוכו הוא ישוב ימשיך למנוע ממנו את האפשרות להשתלבות אמיתית במשק ובחברה. גם את הפתרונות המדברים על חלוקת שטחי הגדה המערבית בין ירדן לישראל היה בוודאי בורוכוב דוחה בזלזול. פתרון שכזה שוב מתעלם מהעובדה שמדובר בעם בעל הכרה לאומית מפותחת הזקוק לטריטוריה משלו, בה יוכל לממש את שאיפותיו הלאומיות.

ישנו רק מתכון אפשרי אחד לפתרון, והוא כמובן הקמת יישות פוליטית לעם הפלשתיני בטריטוריה משלו. פתרון כזה לא רק שיענה על השאיפות הלאומיות של הפלשתינים, אלא גם יהפוך את הרגש הלאומי הפלשתיני לאותה מסורת המאפיינת עמים אחרים שזכו בעצמאות לאומית, ביישות כזאת. ואין זה משנה אם מדובר במדינה או בקונפדרציה עם מדינות אחרות — האינטרסים הייחודיים של השכבות השונות בקרב הציבור הפלשתיני שוב יצוצו ויבלטו. מוקד המאבק יעבור מהתחום הלאומי המאחד לתחום החברתי והכלכלי, המפוצל על-ידי שייכות מעמדית.

מרגוע לקשיש הסיעודי

(דברים בוועידת ההסתדרות ה-15)

מאת וילי ברנהולץ

הם אינם מסוגלים לצעוק כשמעמיסים אותם כמו שק או חבילה על אלונקה, או בתוך סדין, ומעבירים אותם מהמוסד הסיעודי לבית החולים ובחזרה — מחזה אימים שראינו על מסך הטלוויזיה. ומדובר באלה ש„זכו" לקבל מקום במוסד סיעודי. ראינו את הקשיש השוכב אין-אונים, מתפלל שאותו לא יזרקו, לוחש לחישה בלתי מובנת ופחד בעיניו.

ההסתדרות הקימה רשת מפוארת של עזרה הדדית, קרנות ביטוח רבות, אך העזרה ההדדית מסתיימת ואינה מגיעה לחולה הסיעודי. הוא אינו מכוסה גם בקופ"ח, שבתוקף תקנותיה אינה מטפלת בחולה סיעודי, דהיינו באותם קשישים שהטיפול הרפואי בהם הסתיים והם מוגדרים כסיעודיים ולהחזקה בלבד.

ותיקי ההסתדרות, מייסדיה ובוניה, וגם אלה שהקימו את קופ"ח, היו צעירים כשהתקינו את אותן תקנות, ולא חשבו שאי-פעם יזדקנו ויהיו זקוקים, בערוב ימיהם, למוסר פרטי. אז לא הבינו שהפירוש המעשי של הגבלות אלו, לגבי קשיש חולה סיעודי, היא השלכתו לזרועות המוסר הפרטי. חלק מוותיקי ההסתדרות מוגדרים כיום כמקרים סיעודיים ואלמלא זכויותיהם האישיות ודאי היה גורלם כגורל אלפי אחרים — שהיה כמוסר פרטי, על חשבונם ועל חשבון משפחותיהם.

נחוצים משאבים כספיים עצומים, ממקורות ממלכתיים והסתדרותיים, כדי לפתור את הבעיה. בהסתדרות הניחו, שהמדינה חייבת לפתור בעיה כאובה זו, אך לא כך קרה.

יש לפנות, קודם כל, לממשלה, אך גם להסתדרות, שהיא הכתובת העיקרית. עת מצוקה כלכלית היא למדינת ישראל. אל לנו להזניח את הטיפול בחולה הקשיש הסיעודי.

יש לתבוע שחלק ניכר מ-800 מיליארדי השקלים שנגבו בחוק ביטוח סיעודי יועברו ללא דיחוי לקופת-חולים, הנושאת באחריות לבריאותם של כל חברי ההסתדרות. קופת-חולים, בוועידתה האחרונה, הגישה תכנית מפורטת להכפלת מספר המיטות הגריאטריות, להקמת יחידות נוספות לטיפולי-יום ולהכפלת מספר היחידות לטיפול-בית והכשרת כוח אדם מתאים. משאבים אלה נחוצים לקופ"ח כדי שתוכל להגשים תכנית זו.

ללמוד מהאיגודים האירופיים

אבל עיקר פנייתי היא להסתדרות. 95% מהגימלאים במדינה הם חברי ההסתדרות. בקום המדינה חיו בה 58,000 יהודים מעל גיל 65, ואם מניחים ש-2% מהם היו חולים הרי מדובר ב-56 בלבד. כיום חיים במדינה 380,000 קשישים, מהם 131,000 בני 75 ומעלה. כולנו מאחלים להם אריכות ימים, אך חובה לדאוג לאלה שאינם יכולים לתפקד ושאריכות ימיהם כרוכה בצרות ובמחלות. הם רבים והם ירבו עוד יותר וחובה עלינו לדאוג להם.

ההסתדרות חייבת להחדיר לתודעתה ביתר שאת את הדאגה לקשיש, ולגייס מתוכה משאבים לצרכי בתי-החולים הגריאטריים ומוסדות סיעודיים ציבוריים. איגודים מקצועיים וקרנות ביטוח באירופה יכולים לשמש דוגמה בדאגתם לחבריהם החולים הסיעודיים, ע"י בניית מוסדות סיעוד ואחזקתם.

בשנות ה-40' וה-50' הקימו בהסתדרות קרנות ביטוח למרגוע לעובד, לנופשים ולמבריאים. ב-1985 חייבות ההסתדרות וקרנות הביטוח לאפשר מרגוע לקשיש הסיעודי, לחברי ההסתדרות הוותיקים.

גימגומים באופוזיציה

מאת משה סמולר

היוזמה המדינית המבורכת של ראש הממשלה שמעון פרס בזירה הבינלאומית העלתה את קרנה של ישראל בעולם כמדינה שוחרת שלום, והביכה את מדינות הסירוב וחסידי הטרור והמלחמה. כאשר המדינות הערביות שסירבו להכרה בישראל ולשלום הועמדו במבחן המעשה, הם הוזמנו ע"י ישראל לשולחן הדיונים וללא תנאים מוקדמים. הכדור בירדן. זה צעד נועז העשוי לקדם את תהליך השלום.

קשה להשלים עם העובדה שהמנהגה שלנו לא היה בין תומכיה הנלהבים של היוזמה המבורכת הזאת מעל במת הכנסת, על אף היותנו באופוזיציה לממשלה — הרי הדיון בכנסת לא נסוב על תיפקודה של הממשלה, אלא על יוזמת השלום של ראש הממשלה ונאומו באו"ם.

למרבה הצער נמנענו מהצבעה, וגימגמנו בציבור ובעתונות, כולל „על המשמר", עתון מחנה השלום. נשאלת השאלה, היכן וכיצד תשתלב מפ"ם בתהליך השלום, אם וכאשר היוזמה תניב פרי — האמנם נגזר עלינו להיות משקיפים פאסיביים כאשר יוכרע נושא השלום עם שכנינו? יש מקום לתקווה כי אכן יהיה פיוס ושלום באיזורנו. האומנם תוכל מפ"ם, מפלגת אחוות העמים והשלום, לעמוד מנגד?

המצב המדיני החדש מחייב אותנו לבחינה מחודשת של דרכנו ומקומנו.

מפ"ם היתה והינה מפלגה ציונית-סוציאליסטית וקונסטרוקטיבית. מעשיה פזורים על פני הארץ כולה. מפלגה כזאת לא תוכל לראות את מהות קיומה וייחודה בביקורת על הממשלה בלבד, ותהיה זו ביקורת חיונית ככל שתהיה. גם בתפקיד כלב השמירה של הדמוקרטיה לא די. מה שהבדיל אותנו מהשמאלנות המנוכרת והתלושה מהמציאות הישראלית, במשך כל שנות קיומנו כתנועה ומפלגה, היה המעשה החלוצי הקונסטרוקטיבי. למענו ישבנו בכל המוסדות הציוניים אף-על-פי שישבו שם גם נציגי הימין (בהנהלה הציונית, בקונגרסים, בסוכנות היהודית וכו').

המפלגה איננה המטרה

אם שמאל ציוני פירושו אי-השתתפות בשלטון, אי-עשייה, עמידה בצד, גם כאשר סיכויי השלום עומדים על הפרק, וכל כך משום שמפלגה סוציאליסטית אסורה בקואליציה עם הימין — שמאל ציוני כזה אינו ממלא את שליחותו. כי מפלגה איננה מטרה בפני עצמה; היא אמצעי להיאבק על דרך ורעיון, הגשמת המצע והיעד. כיצד יושגו אלה אם נגזר עלינו להיות באופוזיציה עד כלות כל הדורות? יחסי הכוחות הקיימים בחברה הישראלית — ואין כל סיכוי שהם ישתנו בקרוב — מבטיחים את מקומנו מחוץ לממשלה לשנים רבות.

מפלגת העבודה, שגם היא מפלגה סוציאליסטית ושותפה לנו באינטרנציונל ובהסתדרות, יכלה כמונו להינזר משותפות עם הימין בממשלה. מה היה אז גורל יוזמת השלום, היציאה מלבנון, המאמץ להבראת המשק והכלכלה, היוזמה לחידוש העליה מברית המועצות, חידוש הקשר עם מזרח-אירופה?

יש בתוכנו שאינם משלימים גם עם ההינזרות וההפרדה החלקית (הממשלה בלבד). משאת נפשם היא להשלים את מעגל ההינזרות וההתבדלות גם באותם השטחים שעדיין קיים בהם שיתוף כלשהו (המשך בהסתדרות, ומדוע לא בסוכנות ובתנועה הציונית?) — כי כיצד אפשר להשלים עם מציאות של איפה ואיפה, כדבריהם? אם הם יזכו להצלחה ולהשלמת הפירוד, תהיה תרומתם לפילוג המחנה הפועלי ולפגיעה ביעדי הציונות הסוציאליסטית מושלמת.

האם גם תופעת המפאשיזם הישראלי, המתגלם בצורתו הברוטאלית, תופעה העלולה לקעקע את היסודות הדמוקרטיים של המדינה ולסכן לא במעט את עצם קיומו של העם היהודי בתפוצות, כמיעוט לאומי — האמנם אין בזה, ולו רק בזה בלבד, נימוק מספק להקמת חזית פועלית-דמוקרטית של כל הכוחות השפויים במדינה?

אלה הקוראים להקמת שמאל ציוני ישראלי בלי מפלגת העבודה חותרים להעמקת הפירוד, המוביל להחלשת המחנה כולו.

שמאל חלש פירושו ימין חזק

שמאל שיחליש ויקטין את כוחה של מפלגת העבודה, יגרום אובייקטיבית לחיזוקו של הימין ולגידול כוחם של הקיצונים שבתוכו. זה אולי רצוי למי שדוגלים עדיין בסיסמה הישנה „ככל שרע יותר, טוב יותר", סיסמה שתרמה רבות להרס תנועת הפועלים בעולם. היא היתה הרסנית ופלגנית בעולם הגדול והיא מסוכנת לא פחות בעולמנו, בעיקר בזמן שהגשמת משימות הדור עדיין מאיתנו והלאה. המשך קיבוץ גלויות, פיתוח המשק, בניין חברה מתקדמת וערכית והשגת השלום עם שכנינו, ובמשפט אחד — הגשמת הציונות הסוציאליסטית — לא יושג על-ידי פירוד ופילוג המחנה. את זה לא תשיג מפ"ם, כולל „מס"ר", לבד. הסיכוי טמון רק באיחוד כוחם של תנועת העבודה והכוחות הדמוקרטיים בעם.

על מפ"ם ליזום שיחות עם מפלגת העבודה לאור המצב החדש בו נתונה המדינה. לא חשוב כלל אם רצוי ללכת לבחירות בשני ראשים, גם לא חשוב היכן מפ"ם תקבל יותר מנדאטים. בנושאים הקרדינאליים העומדים כיום על הפרק יכריע הכוח המשותף והמאוחד של תנועת העבודה.

ההתמודדות על עתידה ובבואה החברתי של המדינה היא בין שני כוחות — תנועת העבודה, מצד אחד, והימין הראקציוני מצד שני. כל פיצול בשורות תנועת העבודה יהווה גורם שלילי בהכרעה הגורלית הזאת. על מפ"ם לקרוא ולפעול לאיחוד כל השמאל הציוני-סוציאליסטי, כולל מפלגת העבודה. זהו צו השעה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מודעה

לפי תקנה 2 ב' (ו) לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) תש"ל-1970

הרינו מודיעים בזאת כי הגשנו בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, בניה בשכונת התקוה ברחוב יוזר מס' 26, גוש 6135 חלקה 3, תיק בנין 28149.

כל מי שיש לו זכויות בנכס האמור לעיל ומתנגד לבניה עליו להודיע על כך, בצירוף כתובתו המדוייקת, לוועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.

הודעה
על הכנת שינויי תכניות

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב החליטה על הכנת שינויי תכניות אלה: מרחב תכנון מקומי הרצליה „תכנית הר/1300א'", שינוי לתכנית מיתאר הר/1300".

ואלה השטחים הכלולים בתחום שינוי התכנית המוצע: 12,636 מ"ר, גוש 6536, חלקי חלקות 53, 54 — רחוב גולומב, רחוב ההגנה, רחוב הדר.

ח' בכסלו התשמ"ו — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל-אביב — 21 בנובמבר 1985

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
תיק בנין 5303

נתנת בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 892 בגוש 6020 רח' שמיר מס' 5 חולון, הכוללת הקלה 10% משטח המגרש (291 מ"ר) לשיפור תנאי התכנון. החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים א-3.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל. לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום. ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

עו"ד חיים שרון
יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
יהוד

רח' קיבוץ גלויות 44, יהוד, מ. 56274 ת.ד. 1 יהוד. מיקוד 56100 טל. 363626

פרסום הקלה/שימוש חורג/סטיה מתשריט עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד בקשה לתוספת קומה מעל מבנה קיים, בתיק בניה מס' רמ/1067/49. בגוש 6727 חלקה 4/6 ישוב יהוד. שם המבקש בבני חיים.

מהות החריגה/הקלה/ במספר קומות.

כל המעוניין, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל, שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעותקי התכנית במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

עוזיאל רהב, יו"ר
הועדה המקומית יהוד

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי
שמעונים
הודעה בדבר
הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון שמעונים הופקדה תכנית הנקראת מס' 296/03/7 מרכז ישוב רהט. ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות התכנית:
א. קביעת ייעודי קרקע בשטח התכנית.
ב. התווית דרכים בשטח התכנית.
ג. הקניית חזות אחידה לשטחים הציבוריים המקורים שבשטח התכנית.
ד. קביעת שלבי ביצוע לתכנית.
ה. קביעת הוראות בינוי כאמור בסעיף 69 לחוק התכנון והבניה.
ו. קביעת הוראות לפיתוח השטח.
ז. קביעת זכויות בניה בשטח התכנית.
ח. קביעת תנאים לביצוע התכנית.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 119.89 מ', גושים: 13 ב"ש. 48 ב"ש. חלקות: חלק מחלקה 1, חלק מחלקה 17.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על-ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

שלום דנינו
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
— הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
שדרות

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 להלן החוק, ניתנת בזה הודעה בהתאם 149 לחוק הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה שדרות להלן הוועדה המקומית בקשה להיתר בניה תשכ"ט לצורכי דיירים בגוש 1895 רחוב הצבנים 98 דהיינו קו בניה קדמי 5 מטר מבוקש 1 מטר אחורי בניה 30% במבוקש 35%. כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית שדרות במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מההקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית בכיוור המבוקש.

עמיר פרין, ראש המועצה
יו"ר הוועדה המקומית שדרות

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי
מורדות הכרמל

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא:
„תכנית מס' מכ/198 — בית חרושת נשר, מערב ושינויו".
שינוי תכנית זה מהווה שינוי לתכנית מכ/939א — בית חרושת נשר, מערב והרחבה.
הודעה על הפקדת שינוי התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3181, תשמ"ה, עמוד 1818.
השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

משה גלזנר
תאריך: בכסלו תשמ"ו, דצמבר 1985 — יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965 מרחב תיכנון מקומי
כפר סבא

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מספר כס/1/244/3" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: אחוד וחלוקה לפי ס' ו' לחוק, בהסכמת בעלים קביעת זכויות בניה, קביעת שטחים לרווחה ציבורית.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: ג' 6428 חלקות 230, 235 (חלק) רחוב המעפילים.
כל המעוניין בשינוי התוכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע ע"י שינוי התוכנית וכן כל הזכאים לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פירסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ר. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת-גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6145 חלקה 1327, רח' מבוא התיכון מס' 8 — הינו: הקלה 6% משטח החלקה ו-10% בק. כ' צדדי, קדמי ואחורי.
כל המעוניין הרואה עצמו נפגע על-ידי אישור הקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, רמת-גן

חוק התכנון והבניה
מרחב תכנון מקומי
ראשון לציון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת/מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון-לציון הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מפורטת/מתאר מקומית מס' רצ/122/7" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מאזור בנייני צבור למגורים ב', קביעת זכויות בניה.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4242 חלקה 189, רחובות: חבצלת, חצב.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ר. שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.15 תלמוד: שניים אוחזין 08.40 מכך לספרות (יסודי): גשם יהי 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו: מעירי ע. הלל 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל רך: פרפר נחמד 11.00 חשבון ה' — מספרים מוזרים 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה'-ו' — אפריקה 12.00 ספרות (על יסודי) — המחרוזת — גי דה מופסאן 12.25 אנגלית ט' 13.00 אנגלית י' 14.00 גם אנו שופטים — כתבה שגרתית — לרגל חג לאומי מחליט עיתון לפרסם כתבה על דמות הסטורית ידועה. העורך הראשי שולח כתב לאיסוף חומר. הדילמה היא בין כתב שרוצה חשיפת אמת, לבין שיקוליו של העורך הראשי 14.25 סלם ותעלם — הדיה — כלי מוסיקה איסלאמיים 14.50 מאה ציורים מפורסמים — תכנית נוספת מקבוצת התמונות העוסקת בדיוקן העצמי. הפעם: עם בתה — מאראס ויז'ה להדבראן 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: החזון השייקספירי — איאן מקיאלן משחק את שקספיר (חלק א') 16.00 רחוב סומסום — איך מריחים 16.30 תבונה ורגישות — פרק ז'. פרק אחרון. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית 17.30 ילדי הפלא. שם הפרק: מבצע סופי: סופי נקבת הדולפין האינטליגנטית, נתונה בסכנה, והחבורה בתושייתה מצליחה להצילה 18.20 יש לי סיפור: גלגוליו של מעיל, מאת קדיה מולודובסקה, בתרגום של נתן אלתרמן. טליה שפירא קוראת, בהשתתפות סבלו אריאל 18.32 גיבור מעולם אחר (ערבית) שם הפרק: עיר הברק של הענקים 19.00 יומן השבוע 20.02 להיט בראש — מצעד להיטים עבריים על-פי המצעדים של רשת גימל וגלי צה"ל. משולבים בו גם פזמונים מלהיטי חו"ל. מנחים: משה מורד ושרי צוריאל 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון 21.45 חיילים יקרים — סדרה תיעודית בת 5 פרקים, בהפקת הטלוויזיה הישראלית. הפרק הרביעי: הפרק נפתח בלחצים שישראל מפעילה על ג'יבריל כדי לחשוף נערך. בהמשך הפרק עוסק במיקוח עם הסורים ובתיאור הדילמות, ובמעקב אחר סיפורו של אחד השבויים שמשוחרר משבי הסורים. סיפור שמטיל אור חדש על פרשת הנעדרים 22.25 נשי הוליווד: סידרת דרמה בהמשכים. הפרק הרביעי: מפיק הסרט „מפגש סופי" פוגש על שפת הים את איינג'ל, אשתו של באר, ורוצה לתת לה את התפקיד ששואפת לו ג'ינה ג'רמיין. איילון קונטי עורכת מסיבה וכוריבים היא נתפסת בגניבה בחנות יוקרתית 23.10 מה השאלה? — תכנית שבועית. הקהל מציג שאלות מענייני דיומא לפני צוות של משיבים 23.50 חדשות.

רדיו

„קול המוסיקה"

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב": רספיגי: סוויטה מס' 2 של אריות ומחולות עתיקים. 07.30 „שחרית מוסיקלית": פרוקופייב: סימפוניה מס' 1, ברה מג'ור „הקלאסית". מוצרט: סונאטה בלה מג'ור ק' 311. רגר: וריאציות ופוגה על נושא של מוצרט. צ'ייקובסקי: סוויטה תזמורתית מס' 4 „מוצרטיאנה". בריטן: מבוא לתזמורת לבני-הנעורים. 08.30 „קונצרט בוקר": באך: סוויטה תזמורתית מס' 4, ברה מג'ור. שנברג: „פירו לונר". ברהמס: קונצ'רטו מס' 1, ברה מינור, אופ' 15, לפסנתר ותז'. בטהובן: סמפוניה מס' 3, במי במול מג'ור, אופ' 55 „ארואיקה". 11.57 „מגישים שיר". 13.05 „אמנים באולפן" — רות הבור (סופרן), אשר פיש (פסנתר): רוסיני: 8 שירים למילים של מטסטאסיו רפפולי, מנחם צור: 2 שירי שבת למילים של גיורא צור (1974), ברהמס: 2 שירים, ראבל: קטע בצורת הבנרה. 15.00 „קונצרט צהריים": מוקרמטה: סינפוניה. דבוז'ק: קונצ' מס' 1, לצ'לו ותז'. ברליוז: לילות קיץ, אופ' 7, ברוך: סימפוניה מס' 3, כמה מינור. 16.00 „מילון מוסיקלי". 16.05 „בין חבורים" — „מחולות לכינור" מאת יאנאצ'ק. מוסיקה לנשתו של היידן ו... בניצוחו. היידן: סלווה רג'ינה (ש.ח.) 18.00 „קונצרט מנחה": אונרי: אריה מתוך „צלילנה". בריג: קטעים לירים, ברהמס: קונצ'רטו ברה מג'ור, לכנור ותז'. מאהלר: סימפוניה מס' 5 בדו דיאז מינור. 19.30 „מוסיקה ליום ראשון": באך: קטע מקהלה מתוך קנטטה מס' 122, פנדרצקי: הפסיון על שם לוקאס הקדוש. 20.05 „ערב טוב": קורלי: סונטה ברה מינור, לכנור וצ'מבלו, וויליאם בויס: קונצ'רטו גרוסו בסי במול מג'ור. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „ליטורגיקה '85" (שידור חי מתאטרון ירושלים) — „תנ"ך במוסיקה": תומאס טאליס: „קינות ירמיהו". בן הולטון: וריאציות על „קינות ירמיהו" של טאליס, מנדלסון: תהלים קטו, אופ' 31, לסולנים מקהלה ותז'. 22.55 „מילון מוסיקלי". 23.00 „מוסיקה מן העבר הרחוק".

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „תוגה", עם בני הגדל. 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 „מנגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 „רדיו קל". 11.10 השידור היומי לבתי"ס: ספור וצליל, והפעם: „בארץ הפלאות", מאת דבורה עומר. 11.30 „השכלה ודעת לכל", „ערשת למתחילים". 12.05 „שיר ומזמור" — שירים מוזהים". 14.05 „לבת ולבן ולכל המשפחה" — תכניות לילדים: א) „שירים הם חברים של ספורים", והפעם: „עמות החן של זוהר" מאת מאיר שליו; ב) „מחליקים על כפות" — מאת כדי סייפסדורג, ג) „לקראת שידור". 14.45 לילדים הגדולים: „חול בשק" — ילקוט של לינה. 15.30 „עולם המדע". 15.55 „כפר חדש". 16.05 „השבוע שלי", עם יוסף לפיד. 17.12 „מגישים שיר". 17.20 „האוניברסיטה המשודרת": „מעולם הבימה". 18.06 „ביתת ערב" — כתדר יומי. 18.17 פרקי היום בתנ"ך. 18.30 שידורים לעולים. 22.05 „תנה ועוף" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם, והפעם: „הילד ככלכלן של עצמו".

רשת ב'

08.05 „סעי לשלום". 09.05 „ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.10 „כל צבעי הרכזת" — מגזין יומי. 12.10 „גל פתוח" — חדשות ומזגנים. 13.00 „בחצי היום". 14.08 „יש ענין", עם נבי גזית. 15.10 „סעי לשלום". 16.05 „שירים ושעורים". 17.10 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 „מסיבת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק גולן. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „עם ישראל" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 „אומר כשבתך" — פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים. 22.05 „תזמורת כליינשיפה", והפעם: עם תזמורת משטרת ישראל. 23.05 „בצלול שלישי" — שבועון לאומנויות בשידור חי.

רשת ג'

14.08 „לי ולך" — שיר וברכה". 15.05 „חדש, חדיש ומחודש", עם שוש עטרי. 16.05 „מוסיקה לענין". 17.05 „הצגה יומית", עם אורלי מורג. 18.06 „מצעד הפזמונים הלועזיים". 21.05 „ארום עתיק" — שירים שלא נס ליחם. 23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: שיחות על המוסיקה של המאה ה-20. מרצה: המלחין פרופ' יוסף טל. 07.07 שבע אפס שבע — עם ערי טלמור. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נבון לעכשיו, עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.05 בסיגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 פסק זמן. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי-צה"ל. 17.30 כוונת — מגזין גלי-צה"ל לענייני צבא ובטחון. 17.50 יומן ספורט. 18.05 רדיו ספורט — מגזין ספורט. 19.05 „רדיו רדיו", עם יואב קוטנר. 20.05 „רחוק מן העין" שירי עמים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: שיחות על המוסיקה של המאה ה-20 (ש.ח.). 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 „שעה ערבית" — צביקה שפירא משוחח עם ערבים בישראל, והפעם עם הזוג חורי (ש.ח.). 00.05 ציפורי לילה נודדות, עם דני קרמל. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל-אביב
9.30 — 7.15 — 4.30
אסתר: שלום... אבל בזהירות
אורלי: חזרה לעתיד
בית לסין: אפוקליפסה עכשיו 23.15
בן-יהודה: הבז ואיש השלג 9.30 .7.15 .4.30
גת: הרבה ולא כלום
גורדון: רומן הרמים 9.30 .7.00
דקל: כפרק אלפו 9.30 .7.15
דרייב-אין: מיכרות המלך שלמה 9.30 .7.15
נערת העינועות 12.00
הוד: גולאג GULAG
מוזיאון תל-אביב: נער ונערה 9.30 .7.15 .4.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.30 .7.00
פאר: רכבת תחתית
סינמה 1: המטרה אמריקה
סינמה 2: אני יודע שאת יודעת שאני יודע
סאריס: בירדי + מונטי פייטון והגביע הקדוש 11.45
רב-חן:
חן 1: שנת הדרקון 9.45 .7 .4.15
חן 2: רומן בטוח 9.45 .7.20 .5.00
חן 3: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.45 .7.20 .4.45
חן 4: הנוקם 10.30 .1.30 .4.45 9.45 .7.30
חן 5: הנוכים 7.20 .4.40 .1.30 .10.30 9.45
קאל
שחף: שושנת קהיר הסגולה
תל-אביב: מכרות המלך שלמה
תכלת: אגם הברבורים
צוותא: הנגוע + כמו חלום 6.00

רמת-גן וגבעתיים
ארמון: שנת הדרקון 9.30 .6.50
לילי: כבודו של פריצי 9.30 .7.00
ארמון: האיש בעל הנעל האדומה 9.30 .7.15 .5.00
רב-חן:
גן 1: הרבה ולא כלום 9.40 .7.10 .4.30
גן 2: בירדי 9.45 .7.20 .5
גן 3: שוטר עם כבוד 9.40 .7.20 .5.00
גן 4: רומן על בטוח 9.40 .7.20

ירושלים
אריטון: כבודו של פריצי 9.15 .6.45 .4.15
אורנע: ביה"ס לאסירים 9.00 .7 .4.30
בית אגרון:
16.00: ישנוני
19.45: התחילו את המהפכה בלעדי
21.30: יופידו
23.30: וודסטוק
בנייני האומה: מכרות המלך שלמה 9.00 .7.00 .4.30
כפיר: חזרה לעתיד 9 .7 .4.30
הבירה: מכרות המלך שלמה 9.00 .7.00 .4.30
אורביל: אהבתו של סוואן 9.00 .6.45 .4.30
כפיר: הבז ואיש השלג 9.15 .7
סינמה 1 וקריית יובל: הג'נג'ה 9.00 .7.00 .4.30
אורנע: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.00 .7.00 .4.30
מיטשל: חף מפשע 9 .7

חיפה
אימון: תלמידה מתחילה 9.00 .6.45 .4.30
אורות: עונה כוערת 9.15 .7 .4.30
חן: כבודו של פריצי 9.15 .6.45 .4.30
עצמון: בנירות בבריאסטה 9.15 .7.00 .4.30
פאר: מועלם 9.00 .6.45 .4.30
קרן אור המתורש: קאוס 9 .6
רון: חזרה לעתיד 9.00 .6.45 .4.00
אמפי: מאטה הרי 9.15 .7.00 .4.30
אורלי: גורל 9.19 .7
שביט: רומן שהוחל במלחמה 9.00 .7.00

נתניה
שרון: קוד השתיקה 9.15 .7.00
סטודיו: דאסטי ג'יימס 9.15 .7.00

חולון
סביון: 7 שנים בכלא 9.30 .7.15 .4.30
מגדל: נשר צר מאור 9.30 .7.00 .4.30

בת-ים
עצמאות: המטרה אמריקה 9.30 .7.15 .4.30

הרצליה
הדפלי: מכרות המלך שלמה 9.30 .7.15 .4.30

באר-שבע
חן: המטרה אמריקה 9.30 .7.15

חדרה
תוף חורה: שוטר מגנב סטור 9.30 .7.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום א', 29.12
תיאטרון הבימה:
אנשים קטנים: 11.00
נמר חברבורות: 20.30
פירוד זמני: 20.30
עוולת: בבימרתף — 18.30
התיאטרון הקאמרי
כולם רוצים לחיות: ברחובות
2 הצגות אחרונות

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א': 29.12 בשעה 20.30
„בשף שופרא"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
גני בת-ים - הנביאים 3
חולון
אהרון - הופיין 52
ירושלים
מזור - עמק רפאים 11
נתניה
קריניאל - מרכז מסחרי קרית נורדאו
פתח-תקוה
קופ"ח כללית - חיים עוזר
רמת-גן
רמת יצחק - שדי ירושלים 96
תל-אביב
יהודה המכבי - יהודה המכבי 42 קופ"ח כללית - אמסטרדם 7
חיפה
יכנה - אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה - טל' 100, באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100, אילת - 2244, חדרה - 22444.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל-השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל-אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.
שערי צדק - פנימית, נשים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'—ה' ב-20.00—08.00, בימי ו' 13.00—08.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד מכון לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות 24.00—18.00. בשבתות וחגים בין השעות 21.00—15.00.
הכתובת: רח' ברנובכא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנכון 26, קומה ב', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
רעננה: מגדל שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03-285621, 294869

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ו' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-669911
ער"ן תל-אביב — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-516868
ער"ן באר-שבע — טל' 057-41811
ער"ן נתניה — טל' 053-35612

טלפון מצוקה לילדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — טל' 087-21022, עפולה — טל' 065-93334.

רכבות

מתל-אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'—ה': 16.00, מבני ברק 8:18
לחיפה: בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מירושלים לתל-אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.0
בימי ו' וערבי חג: 7.30
לבני-ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.1

מחיפה, בת-גלים:
לירושלים — א'—ו': 7.00
לתל-אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30
מנהריה לחיפה ולתל-אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38
לירושלים 5.35

התזמורת הפילהרמונית הישראלית מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 4

מיונג־וואן צ'ונג — מנצח
יפים ברונפמן — פסנתרן
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סידרה 1, הערב — 29.12.85
סדרה 2, יום ד', 1.1.86
סדרה 3, יום ה', 2.1.86
סדרה 4, יום א', 5.1.86
סדרה 5, יום ב', 6.1.86
ירושלים, בנייני האומה יום ב', 30.12.85 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 3

מיונג־והאן צ'ונג — מנצח
יפים ברונפמן — פסנתרן
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה 4, יום ג', 31.12.85

פילוקלסיקה קונצרט מס' 3

מיונג־והאן צ'ונג — מנצח
עמנואל אקס, יפים ברונפמן — פסנתרנים
תל־אביב, היכל התרבות
מוצאי־שבת, 4.1.86
8.30 בערב

לתשומת לב המנויים:
בקונצרטים שבהם תבוצע האופרה „לה בוהם" תוכלו להכנס אך ורק בסדרתכם.
לא תעשינה כל החלפות מסדרה לסדרה.
כל הקונצרטים של האופרה „לה בוהם" יתחילו בשעה 8.00 בערב.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי: השומרון
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, תכנית מפורטת הנקראת: „תכנית מס' ש/359 — חברת אנזג מלונאות ובנין בע"מ, זכרון יעקב".
הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3195, תשמ"ה, עמוד 2234.
התכנית האמורה, בצורה שבה הוועדה המחוזית אישרה אותה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הוועדה המחוזית האמורה, וכל משרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, השומרון, וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

בטבת תשמ"ו, בדצמבר 1985 — משה גלוטר — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה.

הודעה
על הכנת שינויי תכניות

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת שינויי תכניות אלה: מרחב תכנון מקומי הרצליה „תכנית הר/1300א', שינוי לתכנית מיתאר הר/1300".
ואלה השטחים הכלולים בתחום שינוי התכנית המוצע: 12,636 מ"ר. גוש 6536, חלקי חלקות 55, 54 — רחוב גרלומבה, רחוב ההגנה, רחוב הורד.

ד' בכסלו התשמ"ו (17 בנובמבר 1985) — [illegible] — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה כמפורט: בגוש 6158 חלקה 180, רח' הרואה מס' 152. דהיינו: 1. בניית 2 קומות נוספות; 2. תוספת בניה בשיעור 5% משטח החלקה עבור [illegible]; 3. תוספת בניה בשיעור 5% משטח החלקה עבור מעליות; 4. תוספת בניה בשיעור 6% משטח החלקה.
כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית, ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

תן טרמפ לחייל!

סיכוי לסיום מלחמת האזרחים בלבנון

הסכם שלום ללבנון — צומצמו זכויות הנוצרים

בתיווכה של דמשק נחתם ההסכם שיש הרואים בו פריצת דרך משום שנחתם בין הצדדים הלוחמים ולא בין פוליטיקאים

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזה"ת

בפעם הראשונה זה שנים רבות הסתמן אתמול בדמשק סיכוי סביר להפסקת מלחמת האזרחים העקובה מדם, העוברת על לבנון זה למעלה מעשור. בנוכחותו של סגן נשיא סוריה עבד אל חלים חדאם, שגם ערב לקיום ההסכם, חתמו עליו אתמול בדמשק שלושה הצדדים הלוחמים שיוצגו ע"י הדרוזי ואליד ג'ונבלאט, הנוצרי מפקד „הכוחות הלבנונים" אילי חובייקה, ונביה ברי ראש ארגון אמל השיעי.

ההסכם אשר הושג לאחר חודשים ארוכים של התדיינות בין הצדדים השונים, קובע כי בלבנון תוקם ממשלה חדשה אשר תייצג ברוח ההסכם את הצדדים השונים. בהסכם נקבע עוד כי הפליטים שמספרם בלבנון נאמד בכמה מאות אלפים, יוחזרו תוך שלוש שנים לבתיהם. אולם, המשמעות החשובה אולי ביותר של ההסכם, וזו לא הובלטה אתמול ובכוונה, כי ההסכם מצמצם בפעם הראשונה את זכויותיהם של הנוצרים בלבנון.

המשמעות היא קיזוז מוסכם בזכויות של הנוצרים לטובת העדות האחרות, ויש האומרים, כי לראשונה מאז קום המדינה הלבנונית, יאבדו הנוצרים את כס הנשיאות.

הסכם בין הלוחמים

בינתיים הביעו כל השותפים לחתימה על ההסכם אופטימיות. יש לציין כי חשיבותו של ההסכם רבה בראש וראשונה כיוון שלראשונה נחתם בארץ למודת ההסכמים המופרים הסכם הכולל את הצדדים הפעילים בלחימה ולא רק את הפוליטיקאים. עד כה נחתמו הסכמים אשר הושמו אחרי זמן קצר ללעג ע"י הכוחות הלוחמים אשר לא קיבלו את מרות הפוליטיקאים.

בעוד חותמי ההסכם הביעו אופטימיות, הרי לא כך נראו ונשמעו הדברים בבירות. מפקד אחת המליציות אמר כי זהו לכל היותר הסכם להפסקת אש לשנה. מנהל מסעדה במערב בירות המוסלמית, היה אף הוא ספקן ושאל „האם פרושו של דבר שאוכל לעבור עתה לצד הנוצרי של בירות בלי שיעצרו אותי?"

כך או אחרת, ברור, כי גם הסכם מבטיח יחסית זה, הוא עדיין שביר במידה רבה. ברור כי ככל שיחלפו הימים ואחר כך השבועות ואולי החודשים מבלי שהחוזה יופר, כך יצבור ההסכם דינמיקה משלו ויביא שקט לארץ למודת סבל זו. כדי שזה יקרה יהיה על הצדדים להתאזר בהרבה אורך רוח ולהסתייע רבות בפטרון הסורי.

מחר — פיסגת חוסיין־אסד לראשונה זה 10 שנים

מאת עוזי מחנימי, כתבנו לענייני המזה"ת וסוכנויות הידיעות

המלך חוסיין ייצא מחר לדמשק, לפגישה ראשונה זה עשר שנים עם המנהיג הסורי, חאפז אל־אסד. ביקורו של המלך הירדני נדחה ב־48 שעות, כדי לאפשר לסורים לסיים אתמול את עריכת ההסכם בין העדות השונות בלבנון.

ביום שישי קיימו המלך הירדני ונשיא סוריה שיחת טלפון ראשונה ובה סיכמו על הדחייה הקלה במועד הפגישה.

המלך הירדני ייצא לדמשק בראש משלחת גדולה, שתכלול את ראש־הממשלה וסולל הדרך להתקרבות הסורית־ירדנית, זיד א־רפאעי, וכן שרים נוספים.

מעמאן נמסר, כי הנשיא הסורי יגמול ביקור לירדן במהלך חודש ינואר הקרוב.

סנטור מורמוני: אם תהיה פעילות מסיונרית בישראל אתערב להפסקתה

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הסנטור הרפובליקני אורין האץ' מורמוני מיוטה, הבטיח לישראל, שאיש מסגל המרכז האוניברסיטאי של המורמונים המוקם בירושלים, לא יהיה מעורב בפעילות מסיונרית.

בשיחה עם כתב „על המשמר" אמר האץ', כי הוא יתערב מיד, אם נציגי הכנסיה המורמונית והאוניברסיטה ינקטו בפעילות מסיונרית: „אם תעלה אי־הבנה כלשהי, אעשה ככל שביכולתי כדי לפתור אותה. ואם יהיה צורך בכך, אפנה למנהיגים הבכירים של הכנסייה במלוא כוחי, כדי להפסיק את הפעילות הזו".

הסנטור הרגיש, כי זה לטובתה של ישראל לראות את השלמת הבנייה של האוניברסיטה המורמונית בירושלים. הוא אמר, כי הסטודנטים ששבים, לאחר שהות בישראל, לארה"ב הם ידידים גדולים של ישראל. „ואנו הכנסיה החמישית בגודלה בארה"ב".

הסטודנטים שנוסעים לישראל, הוא אמר, חוזרים לכאן „ומחנכים דור שלם במדינה זו על חשיבותה של ישראל ומדוע אנו אוהבים את האנשים האלה כל־כך".

הוא הביע תקווה, כי גם ילדיו ילמדו ביום־מן־הימים בירושלים, „כדי להבין מדוע אני חש רגש כה עמוק כלפי ישראל. אני מנסה ללמד זאת בבית אבל אין כל דרך ללמד זאת מלבד בישראל עצמה.

„מטרתנו אינה ללמד אנשים בישראל, אלא ללמוד מהם", הרגיש הסנאטור, והוסיף: „היינו בין הראשונים שקראו ופעלו להשבת העם היהודי לישראל".

אש"ף מגיש תלונה נגד מובארק

תוניס. — אש"ף פנה רשמית לליגה הערבית בבקשה לקיים ועידת פיסגה, כדי לדון בהצהרה שהושמעה על־ידי נשיא מצרים חוסני מובארק, של ארגון המחבלים להכיר בישראל — זאת אמרו ביום ו' מקורות פלשתיניים.

המקורות ציינו, כי אש"ף ביקש לזמן ועידת פיסגה שלא־מן־המניין, כדי לבחון את המצב שנוצר בעקבות הצהרתו של מובארק, כי יש להפעיל לחץ על הפלשתינים, שיסכימו להחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338.

החלטות אלה קראו לסיגתה של ישראל מהשטחים הערביים הכבושים.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 27.12.85

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1450.61	1515.89	1474.79	1493.20	1495.3
לירה שטרלינג	1	2067.50	2165.7	2104.53	2130.79	2146.8
מרק גרמני	1	577.23	604.66	587.5	594.90	597.16
פרנק צרפתי	1	186.03	197.36	191.78	194.17	194.61
גילדן הולנדי	1	513.75	538.1	522.97	529.50	529.78
פרנק שווייצרי	1	689.60	722.37	701.95	710.70	709.68
כתר שבדי	1	188.53	197.49	191.90	194.30	194.57
כתר נורווגי	1	188.69	197.65	192.06	194.46	194.97
כתר דני	1	158.95	166.50	161.79	163.81	164.14
מרק פיני	1	263.67	276.19	268.38	271.73	272.24
דולר קנדי	1	1037.48	1086.78	1056.06	1069.24	1068.1
דולר אוסטרלי	1	994.73	1042.67	1009.87	1017.24	1019.0
ראנד דרום אפריקני	1	476.26	560.70	553.78	560.69	562.98
פרנק בלגי	10	278.26	295.61	287.76	291.35	292.19
שילינג אוסטרי	10	821.57	860.61	836.29	846.72	849.36
לירה איטלקית	1,000	842.74	896.00	859.93	870.66	874.96
ין יפני	1,000	714.15	748.09	726.94	736.01	737.15

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה, הוגשה על־ידי: שם: שגיא זאב, כתובת: ת.ד. 101, רמת־השרון, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום, שם הישוב: הרצליה, רח' לח"י, גוש 6668, חלקה 1152 ומהות הקלה / חריג לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה / החריג האמור, דהיינו: בקשה להעברת 3% מקומה א' לקומת קרקע במסגרת סה"כ האחוזים המותרים.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10, הרצליה, בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל, תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

אנשים ואירועים

פגוע־מוח נזכר באשתו לאחר 15 שנה

לארצ'מונט, ניו־יורק. — כאשר שמעה אן מקדונל צלצול פעמון הכניסה בביתה בחג־המולד, מצאה להפתעתה ליד הדלת את בעלה ג'יימס בן ה־65, שעקבותיו נעלמו לפני 15 שנה.

העיתון „דיילי ניוז", המופיע בניו־יורק, מסר כי האיש נפצע פעמיים בתאונות־דרכים ב־1971 וסבל מזעזוע־מוח ומפגיעות בראשו. ביום מן הימים הוא התאונן בפני ידיד, כי הוא סובל מכאב ראש, יצא לטיול ועקבותיו נעלמו.

כשחזרה אליו הכרתו ברחוב שבפילדלפיה, הוא לא היה מצוייד במסמכי זיהוי כלשהם וידע רק ששמו הפרטי הוא ג'יימס. הוא בחר לו את השם פיטר לפי השם של חנות סמוכה וקיבל עבודה בבית־קפה.

האיש, שסבל מאובדן הזכרון, היה בעבר מפקח ברואר. הוא ציין, כי זכרונו חזר אליו כאשר נפגע שוב בראשו ערב חג המולד. אז הוא ניגש לתא טלפון וגילה, כי אשתו עדיין היה באותו בית בפרבר של ניו־יורק.

אן מקדונל לא נישאה מחדש על אף העובדה שי־7 שנים לאחר היעלמו קיבלה מסמך שבו נאמר כי מבחינה משפטית בעלה מת. היא אמרה, כי הופעתו מחדש אינה אלא „נס". (עיר — ע"צ)

המציא מכונית המופעלת בעזרת מים... ואפילו שתן ובירה

מאנילה. — מהנדס פיליפיני גילה אתמול, כי המציא מכונית „דינגלמוביל", המצויידת במתקן סודי, שלדבריו מאפשר הפעלתה בעזרת מים או נוזל כלשהו, פרט לבנזין.

דניאל דינגל, בן 52, טוען כי את מכוניתו אפשר להפעיל תוך שימוש בבירה, קפה, תה, מי־ים או אפילו שתן לאחר שמוסיפים לנוזל מספר טיפות בנזין, וזאת רק כדי להתניע את המנוע מדגם יפאני.

בשיחות עם כתבים אמר, כי עבד במשך שלוש שנים כדי לשכלל את המתקן, המורכב כמו הנראה מכמה צינורות שחוטו על מגנט המחובר מים עם חמאניד.

לדברי דינגל, אפשר לצייד כל מכונית רגילה במתקן שיאפשר לה לפעול תוך שימוש במים במקום דלק במחיר של כ־250 דולר. עוד אמר, כי על ליטר נוזל עושה המכונית המצויידת במתקנו 50 קילומטר.

כתבים שערכו נסיעת מבחן במכונית אמרו, כי היא פועלת באותה מידה כמו מכונית רגילה ואף טוב יותר ממכוניות מעין זו. עם זאת, לא ניתנה להם אפשרות לבדוק מקרוב את החלקים הפנימיים של הרכב.

באותו מעמד גילה האיש, כי המציא מתקן אחר, שבעזרתו אפשר לדוג דגים ללא מאמצים בעזרת מנוע המופעל על־ידי מגנטים. הוא קורא להמצאתו בשם „מפתת דגים". (ע"ר)

יצרני הוודקה בבריה"מ עולים מהמחתרת

מוסקבה. — 16 אלף מזקקות שיכר ואביקים ששימשו לייצור חשאי של וודקה הוחזרו „באורח ספונטאני" על־ידי אורחים לשלטונות של הרפובליקה האוטונומית הקטנה של צ'ובאשי, המונה 1.3 מליון תושבים באיזור הוולגה — על כך מסר ביום ה' העיתון „לאנינצ'קו זנאמיה".

העיתון מעלה על נס את התוצאות החיוביות שהושגו ברפובליקה זו במסגרת המבצע למלחמה באלכוהוליזם אשר בו פתח המנהיג מיכאל גורבצ'וב באביב השנה. (ע"צ)

מצריה מתה בגיל 126

קהיר. — המצריה טאפידה חסן אראווי, מתה ביום ה' בכפר בגיל 126 — על כך מסר ביום ו' העיתון „אל אחבאר", המופיע בקאהיר.

היא השאירה אחריה 119 ילדים, נכדים ונינים. העיתון מציין, כי הגב' אראווי יצאה 9 פעמים למסע צליינות למקומות הקדושים למוסלמים במכה.

בין ניירותיה האישיים נתגלתה קבלה על שכירות ששילמה לפני 70 שנה בסכום של 18 פיאסטר לחודש, מציין העיתון. (ע"צ)

בריטניה תובעת פיצויים מבריה"מ על נזקי מהפיכת אוקטובר

לונדון. — בריטניה מוסיפה להפעיל לחצים על בריה"מ, כדי לקבל פיצויים לנתינים בריטיים אשר נכסיהם הוחרמו במהלך המהפיכה הבולשביקית של שנת 1917 — על כך מסר ביום ה' טים אגאר, סגן מיניסטר במשרד החוץ בלונדון.

בתשובה בכתב לשאילתא שהועלתה בפרלמנט כותב סגן השר, כי כ־50 אלף תביעות פיצויים, בסך כולל של ארבע מאות מליון לי"ש, נרשמו בבריטניה בין השנים 1918 ו־1950. הוא גם ציין, כי מו"מ בנושא זה מתנהל „ברווחי זמן לא קבועים" בין נציגים סובייטיים ובריטיים. הוא הוסיף, כי התקדמות מועטת בלבד הושגה בתחום זה עד היום. (ע"צ)

קספארוב עשוי להתמודד עם בובי פישר

בלגראד. — אלוף העולם בשחמט, הסובייטי גארי קאספארוב, עשוי להתמודד ביוני 1986 עם האמריקני בובי פישר, בניו־יורק — כתב ביום שישי העיתון „ספורט" בבלגראד, בהסתמך על מקורביו של קאספארוב, השוהה עתה במערב־גרמניה.

העיתון מכחיש עם זאת ידיעות שפורסמו ביום חמישי, לפיהן יתנהל „קרב המאה" בבלגראד. מזכיר הפדרציה היוגוסלבית בשחמט, מילוש מילוראדביץ', הביע צער על הפצת שמועה כוזבת זו. (ע"צ)

טלקס

● עצומה נגד סגירת המכון לחינוך גופני בסמינר הקיבוצים

נציגות של תלמידי המכון לתנועה וחינוך גופני בסמינר הקיבוצים תגיש היום לשר־החינוך עצומה החתומה על־ידי כל תלמידי המכון במחאה על הכוונה לסגור את המכון.

הסטודנטים מדגישים במחאתם, כי סגירת המוסד בו הם לומדים תשים קץ לגישה המקובלת כיום בבתי־הספר בארץ בנושא החינוך הגופני. ומביעים את דאגתם כי בדרך שרירותית זו עלול להיסגר גם סמינר הקיבוצים כולו. **אריה גיטליס**

● הסכם לשיתוף פעולה חקלאי עם מצרים

על הסכם נוסף לשיתוף פעולה חקלאי בין ישראל למצרים חתמו בסוף השבוע בקהיר שר־החקלאות המצרי, יוסוף וולי, ומנהל רשות התיכנון במשרד־החקלאות, פרופ' שמואל פוהוירלס.

ההסכם נועד לפיתוח חוות „גמיזה 2" ולפיו יסייעו מומחים ישראליים לפיתוח אזורים צחיחים במדבר המערבי.

ההסכם הראשון לשיתוף פעולה חקלאי, שנחתם בין שתי המדינות לפני חמש שנים, הוכתר בהצלחה: היבולים בחוות „גמיזה 1", באיזור הדלתה הפורה, חניבו שפע יבולים.

חברת „אגרידב" של משרד־החקלאות תשגר מומחים לפיתוח שטחים צחיחים באיזור המדבר המערבי. **יוסף גלילי**

● הח"כים של התחייה יסיירו בגולן

4 חברי כנסת מסיעת התחייה יבקרו היום ברמת־הגולן במסגרת מבצע „יום במדינה" שמטרתו להכיר מקרוב את התושבים, מפעליהם ובעיותיהם.

הח"כים ייפגשו עם נציגי היישובים בקצרין ויסיירו ביישובים ליד הגבול.

ראשי היישובים בגולן, שהביעו בימים האחרונים דאגה מהמתיחות השוררת עם סוריה, יבקשו מראשי התחיה לפעול לקבלת סיוע כלכלי ובטחוני לישוביהם. **יהודה צור**

● מחלת הפה והטלפיים במושב מולדת

מחלת הפה והטלפיים התגלתה בעדר הצאן של מושב מולדת שבעמק יזרעאל.

עד כה מתו שלוש כבשים מתוך העדר המונה 1000 ראש ו־180 כבשים בודדו כחשודות שנדבקו במחלה.

על מושב מולדת הוטל הסגר והחלב משווק רק לאחר תהליך פסטור מלא הנעשה במקום.

מירה יערי

● יורחב איזור התעשייה בעפולה

איזור התעשייה בעפולה יורחב ויתווספו לו 6000 מ"ר שישמשו לתעשייה ומלאכה בהשקעה של כשלושה מליון דולר.

בעקבות מתן מעמד של איזור פיתוח א' לעפולה, נצרת עילית ומגדל העמק, קיימת התעניינות של יזמים ומשקיעים ויש להניח שבימים הקרובים יצתחיל משא־ומתן לאיכלוס מיבני התעשייה שיהוו תוספת מקומות תעסוקה לעיר.

חברת „מיבני תעשייה" החלה בימים אלה בעבודות התשתית ותוך חצי שנה יוקמו המיבנים.

ראש העיר, ח"כ עובדיה אלי, עמד על כך שסביב איזור התעשייה המורחב יוקם פס ירק, ברצועה שרוחבה כעשרה מטרים, שתקיף את כל איזור, התעשייה ותאפשר שמירה על איכות החיים תוך הפרדה בין איזור המגורים לתעשייה. **מירה יערי**

רצח נוסף בכלא ב"ש — אסיר נדקר למוות במהלך תיגרה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

רצח נוסף אירע אתמול בכלא באר־שבע, כאשר אסיר בן 20 נדקר למוות במהלך תיגרה.

האסיר, תושב מרכז הארץ, הי שפוט ל־30 חודשי מאסר באשמת שימוש ברכב ללא רישיון. יצא סמוך לשעה 4 אחר הצהריים לטיול בחצר אגף 6 של הכלא, בה היו 50 אסירים נוספים.

אחד הסוהרים, סמל אלברט רסליני, הבחין בקטטה שפרצה באחת מפינות החצר. כשהתקרב, ראה שני אסירים אוחזים בידיהם דוקרנים מאולתרים. אחד האסירים צנח ארצה כשבגרונו חתך עמוק. הסוהר שלף מידי האסיר האחר את הדוקרן כשהוא נוטף דם.

הסוהר הפעיל מערכת אזעקה וכוח כוננות של סוהרים הגיע למקום. האסירים הוכנסו לתאיהם והפצוע הובהל לביה"ח „סורוקה", שם נפטר מפצעיו.

דובר שירות בתי־הסוהר, שמעון מלכה, מסר אתמול, כי הרקע למעשה אינו ברור, אולם כפי הנראה מדובר בסיכסוך ישן בין שני האסירים.

לפני כחודש היו בכלא באר־שבע רצח, נסיון לרצח ופציעת סוהר. הדובר הגיב אתמול על סמיכות האירועים החריגים בכלא באר־שבע באומרו, כי אין בינם לבין מקרה זה כל קשר סיבתי.

„יש לזכור, כי מדובר באוכלוסיה קשה המגיבה באלימות על כל ויכוח או סיכסוך ועל אף הגברת אמצעי הבטחון בכלא קשה למנוע באופן מוחלט אירועים חריגים בבתי הסוהר", אמר הדובר.

האם משקפת העתונות נאמנה את תדמית האזרח הערבי?

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

רב־שיח בנושא כיצד משתקפת תדמיתו של האזרח הערבי בעתונות העברית התקיים בסוף השבוע בכפר קרע במסגרת החוג היהודי־ערבי במשולש, בהשתתפות העיתונאים ישראל זמיר מ„על המשמר", לוי יצחק הירושלמי מ„מעריב" ודני רובינשטיין מ„דבר".

ישראל זמיר אמר, שהעתונות הישראלית איננה עויינת את המיגזר הערבי, אבל היא פשוט אדישה ואיננה עושה דבר לקידום הדו־קיום.

„העתונות לא יודעת כיצד להתמודד עם בעיות המגזר הערבי ולבלוע מיעוט גדול שבחלקו הגדול נאמן למדינה והוא חלק מעם שאנו נמצאים במצב מלחמה אתו", אמר זמיר.

„לדאבוני, העתונות מעצם טבעה מרוותת על אירועים שוליים שמעניינים את הציבור ולא עוסקת בדברים, שאנו, העיתונאים חושבים שהציבור צריך לדעת אותם", אמר זמיר והוסיף, כי עתונאי צריך להיות רגיש לכל קיפוח, וככלל זה קיפוחם של ערביי ישראל.

זמיר הביע נכונות לייחד ב„על המשמר" מקום נכבד לנושא ערביי ישראל, אם יימצאו אנשי רוח ערביים שיהיו מוכנים להשתתף בכתיבה בעתון.

לוי יצחק הירושלמי אמר, שהאוכלוסיה הערבית כמעט ואיננה תופסת מקום בעתונות העברית על כל חלקיה.

לדעתו, ערביי השטחים לקחו את הבכורה מערביי ישראל, שכן ערביי השטחים מייצגים בעייה של עם ולא בעייה עדתית.

בעייה עם המדיניות

לדעת דני רובינשטיין הבעייה של ערביי ישראל היא עם המדיניות ולא עם העתונות.

חברי החוג היהודי־ערבי טענו שהעתונות הישראלית עויינת את ערביי ישראל ומשתמשת בהם כשעיר לעזאזל למטרות פינגסיות ומסחריות צרות. היו שטענו שהעתונות העברית מחקשת סנסציה על גבם של ערביי ישראל והיא משוללת כל עקרונות וחסרת מצפון.

בתשובה לטענות הקשות שהשמיעו חברי החוג אמר הירושלמי שהעתונות משקפת יותר ממה שהיא מעצבת. לדעתו, העתונות הישראלית היא אנטי־גזענית ביסודה כך שאי־אפשר להגיד עליה שהיא חסרת עקרונות ומצפון.

ישראל זמיר אמר, כי רגישות ותחושה של עוולות אינם רק מנת חלקם של ערביי ישראל.

דני רובינשטיין בא בטענה לקוראים הערביים על שהם קוראים עתונות המסיתה נגדם ואינם קוראים את „דבר" ו„על המשמר", המגלים יותר רגישות כלפי המיגזר הערבי.

הדוברים זרקו את הכפפה לעבר הקוראים הערביים וקראו להם להכנס לעתונות העברית ולכתוב בה.

את הרב שיח הינחה אורי פינקרפלד.

הממשלה תתבקש להכפיל מס' החיילים המשוחררים במכינות

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

הממשלה תתבקש בישיבתה השבועית היום לאשר למשרד החינוך והתרבות לקלוט בשנת הלימודים תשמ"ו ותשמ"ז עוד 3000 חיילים משוחררים במכינות הקדם־אקדמיות במסגרת האגודה לקידום החינוך שליד משרד החינוך והתרבות.

השנה לומדים כ־3850 ב־18 מכינות. מטרת המכינות היא לסייע למשוחררי צה"ל להשלים את לימודיהם התיכוניים ולהכינם לקראת לימודיהם באוניברסיטאות.

הצעת ההחלטה בעניין זה תובא לממשלה לפי המלצת ועדת שרים מיוחדת שדנה בביצוע חוק חיילים משוחררים.

בראש הוועדה עמד סגן ראש הממשלה ושר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, ועם חבריה נמנו שרי האוצר, המשפטים והאנרגיה והתשתית.

„ראויים לקידום"

במכינות הקדם־אקדמיות לומדים עתה שני סוגים של חיילים משוחררים: כשני שלישים מתוך 3850 איש הוכרו כראויים לקידום והם נהנים ממילגות מתאימות. שליש נחשבים כתלמידי דגם ב'. „הראויים לקידום" מקבלים תעודת בוגר מכינה ותעודת בגרות, ואילו תלמידי דגם ב' נאלצים, עם סיום לימודיהם במכינה לגשת למבחני בגרות אקסטרניים במקצועות שבהם לא ניגשו קודם לכן. אף כי עמיתיהם „הראויים" מאותן כיתות מקבלים תעודת בגרות ללא מבחנים מיוחדים. לפיכך, תלמידים הלומדים במתכונת לימודים זהה לחלוטין מתוכן, בזמן ובמקום מקבלים תגמולים שונים. הנושא נדון בין ההנהלה האקדמית של המכינות בראשותה של פרופ' רנה שפירא, לבין משרד־החינוך אך ללא תוצאות.

בין התלמידים מרגם ב' מצויים 275 בני קיבוצים ולפי נתוני תשמ"ה, הללו מתקבלים בדרך כלל במוסדות להשכלה גבוהה, שבהם למדו קודם לכן במכינות, וכן ברוב המוסדות, פרט לירושלים. ההנהלה האקדמית של המכינות הקדם־אקדמיות טרם החליטה אם להמשיך ולקבל בני קיבוצים למכינות והאם להצמידם לדגם ב'.

אף כי קיימת הנחלה אקדמית בחסות המועצה להשכלה גבוהה, הרי שהאוניברסיטאות מכירות רק בבוגרי המכינות שלהן ולא אחרות. סטודנט שסיים את לימודיו במכינה באוניברסיטה כלשהי יכול להמשיך ללמוד רק באותה אוניברסיטה. החזקת סטודנט במכינה עולה למדינה כאלף דולר.

שלומי תורג'מן שוחרר מהכלא התאילנדי

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

הנער שלומי תורג'מן שוחרר ממעצרו בתאילנד וחזר השבוע ארצה.

תורג'מן בן ה־18 נעצר בתאילנד לפני כשנה בעת שניסה יחד עם אביו להבריח כמות של 2.5 ק"ג הירואין מתאילנד לארה"ב. האב וכנו נתפסו במקום המכונה משולש הזהב במעבר הגבולות תאילנד — לאוס — בורמה.

בהתערבותו של חרות לפיד, משקם האסירים בתנועה הקיבוצית, שביקר לפני שבועיים אצל הנער במקום מעצרו בצ'אנג מאי, חנן מלך תאילנד את שלומי בתחילת השבוע שעבר. ביום ב' האחרון נסע הקונסול הישראלי מבאנגקוק לצ'אנג מאי, נטל את הנער ושלח אותו לישראל דרך קהיר.

בימים אלה שוהה הנער עם אמו בעיירה במרכז הארץ. הוא עדיין מבולבל ושבור מהחוויה הקשה שעבר בתאילנד.

חרות לפיד מסר אמש לכתבנו, כי כבר מצא משפחה וקיבוץ מאמץ עבור הנער בגליל העליון.

גזר דינו של אביו של שלומי אמור להינתן הבוקר בבאנגקוק והוא צפוי ל־50 שנות מאסר.

● בימים הקרובים תונהג בתל־אביב מסגרת חנייה חינם לתושבי מרכז העיר, שפרטים עליה יפורסמו בשבוע הבא בעיתונים.

לחנה ויצחק גרוס
משתתפים באבלכם בהילקח
האב
קיבוץ נחשון

ללורי וגיל סרטני ולכל המשפחה
משתתפים בצערכם במות האב
דוד קונביסור
בניכר
קיבוץ מרחביה

לחברינו יפה ויחזקאל
משתתפים בצערכם במות האם
סבינה מלצר
מכל בית נחשון

בפלילים

קצין הבטחון מאיר ברק זוכה מהדלפת מידע סודי

קצין הבטחון של מ־נהל־התקשורת בחיפה והצפון, מאיר ברק (40), זוכה ביום שישי בבית־המשפט המחוזי בחיפה מאשמת הדלפת מידע סודי, הנוגע לביצוע האזנת סתר שביקשה המשטרה לבצע במהלך חקירה נגד קצין הבטחון לשעבר של מחלקת עבודות ציבוריות.

השופט עזיריב ראנד פסק לזכות את הנאשם מהפרת אמונים והכשלת הליך שיפוטי משום שהתביעה לא הרימה את נטל ההוכחה באמות המידה הנדרשות בפלילים.

התביעה טענה, כי בדצמבר 1982 הדליף ברק למשה ולך, קצין הבטחון ראו של מע"ץ, כי היתירה להחקירות הונאה במשטרה ביקשה את מספר הטלפון שבביתו לצורך ציתות. ולך הורשע ביולי 1984 בבית־המשפט המחוזי בחיפה בלקיחת שוחד ונדון לתשעה חודשי מאסר בפועל ו־25 אלף שקל קנס.

התביעה ביקשה לבסס את אשמת ההדלפה על עדותו של ולך, אשר במהלך חיפוש בביתו פלט „פליט־פה אומללה" ואמר לאנשי המשטרה שהוא כבר יודע מזה חודשים רבים שהמשטרה „יושבת על זנבו".

ברק כפר באשמה וטען כי מעולם לא הזהיר את ולך.

בית־המשפט החליט לזכות את מאיר ברק לאחר שפסק שעדותו של ולך „בלתי מהימנה ופרי דמיונו ואין לה כל יסוד במציאות או בהגיון". בית־המשפט גם התרשם באורח שלילי מעדותו של ולך בעת שניצב על רוכן העדים. (עתים)

אמנון קפליוק נקנס על כניסה לירדן ללא היתר

העיתונאי אמנון קפליוק מ„ידיעות אחרונות" נידון ביום שישי בבית־משפט השלום בירושלים לקנס של 1.6 מיליון שקל לאחר שהורשע בכניסה לירדן פעמיים ללא היתר השלטונות.

קפליוק הועמד לדין בהוראת היועץ המשפטי והורשע לאחר עיסקת טיעון ב־2 עבירות של כניסה לירדן ללא היתר שר־הפנים בחודשים מארס ואפריל 1985. התביעה לא ביקשה מאסר, אלא קנס מירבי.

קפליוק טען, כי הוא יצא לירדן לשליחות עיתונאית וגם כדי לסייע בחיפוש אחר שבויים ונעדרים שבידי אש"ף.

נשיא בית־משפט השלום, השופט אהרון שמחה, אמר בגזר־הדין, כי לא היתה לו אפשרות, בעקבות עיסקת הטיעון, לבחון את נסיבות נסיעתו של קפליוק לירדן.

השופט הטיל על הנאשם קנס של 800 אלף שקל על כל עבירה, בסך הכל 1.6 מיליון שקל, וכן התחייבות בסך 800 אלף שקל להימנע מלעבור עבירה זו בעתיד, למשך 3 שנים. (עתים)

רוקחים חשודים בהחזקת תרופות שנגנבו מקופ"ח

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

שני בעלי בית־מרקחת ברחוב פינסקר בפתח־תקווה, יעקב כהן בן 78 ויחיאל קוגל בן 71, נעצרו ביום ו' ל־7 ימים בבית־משפט השלום בפתח־תקווה כחשודים בהחזקת רכוש גנוב, לאחר שבבית־המרקחת שלהם נמצאו תרופות בשווי מיליוני שקלים השייכות לקופת־חולים הכללית.

התרופות נתגלו בחיפוש שערכה המשטרה בבית־המרקחת, כשעל חלק מהן מחיקות בטיפקס לטשטוש סמל קופת־חולים.

המשטרה חושדת שאשת אחד העובדים בבית־המרקחת, העובדת כרוקחת מחליפה בקופת־חולים, היא שסיפקה את התרופות.

החשודים טענו, כי התרופות שנמצאו בבית־המרקחת שלהם הוחלפו בעיסקות חליפין שהיו להם עם חולים שקיבלו תרופות מקופת־חולים.

9 חודשי מאסר לנהג שגרם לתאונה קטלנית

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

תשעה חודשי מאסר בפועל ושנת מאסר על תנאי ופסילה מלהחזיק ברשיון נהיגה במשך חמש שנים גזר השבוע סגן נשיא בית־המשפט המחוזי בנצרת, השופט תיאודור אור, על אמנון צור בן 41 מחולון, לאחר שהורשע על־פי הודאתו באי־ציות לתמרור עצור בצומת גולני ובגרימת תאונה קטלנית.

הנאשם, שעבר כנהג אוטובוס, הסיע בינואר השנה חיילים בדרך עפולה־צפת, נכנס לצומת גולני מבלי לעצור, חסם את נתיב הנסיעה של משאית שבאה מכיוון טבריה והתנגש בה חזיתית. כתוצאה מההתנגשות נהרג צעיר וארבעה אחרים נפצעו קשה, כולם תושבי כפר כנא.